

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA KONĚ

2020

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Asociace chovatelů huculského koně, z.s.
Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, z.s.
Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.
Celní správa ČR (Generální ředitelství cel)
Česká hiporehabilitační společnost, z.s.
Česká klusácká asociace, z.s.
Českomoravská společnost chovatelů, a.s.
Český statistický úřad
Evropská komise
Fédération Equestre Internationale
Jockey Club České republiky
Ministerstvo zemědělství
Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.
Státní veterinární správa
Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.
Svaz chovatelů Českého trakéna, z.s.
Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.
Svaz Chovatelů Lipického koně ČR z.s.
Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.
Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice, z.s.
Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i

Odbor zemědělských komodit MZe

Autorka:

Ing. Monika Kučerová, MZe

Ředitelka Odboru zemědělských komodit:

Ing. Miroslava Czetmayer Ehrlichová, MZe

Autorka touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetu na adrese: www.eagri.cz.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz.

Autor fotografie:

shutterstock/Inesmeierfotografie

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-573-9, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
KONĚ

PROSINEC
2020

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Vývoj stavů koní v České republice	5
Dotační politika v České republice	13
Zásahy státu	21
Plemena koní v České republice	25
Anglický plnokrevník	26
Českomoravský belgický kůň	28
Český sportovní pony	29
Český teplokrevník	30
Český trakén	32
Hafling	34
Huculský kůň	35
Irish Cob	38
Klusák	39
Kůň Kinský	41
Lipický kůň	45
Minihorse	46
Moravský teplokrevník	46
Norický kůň	50
Osel domácí	51
Plnokrevný arabský kůň	52
Shagya arab	54
Shetland pony	58
Slezský norik	59
Slovenský teplokrevník	60
Starokladrubský kůň	62
Velš pony, kob a velšský polokrevník	70
Zahraniční obchod	72
Přílohy	76

ÚVOD

Vydávaná Situační a výhledová zpráva Koně má za cíl informovat veřejnost z řad odborníků i laiků o aktuální situaci a vývoji v chovu koní. Tato zpráva dále poskytuje informace o současných legislativních předpisech České republiky a Evropské unie a možnostech podpory zemědělských subjektů prostřednictvím národních dotačních programů pro rok 2020.

Jedná se o čtvrtou zprávu týkající se vývoje chovu koní vydanou Ministerstvem zemědělství České republiky od roku 2006.

Situační a výhledová zpráva je v elektronické verzi k dispozici na internetové adrese www.eagri.cz.

SOUHRN

Již od roku 1997 dochází v chovu koní v České republice k neustálému zvyšování početních stavů těchto zvířat. Přestože jsou koně řazeni na základě plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., ve znění jeho pozdějších předpisů, mezi hospodářská zvířata, jejich hlavní využití se za posledních několik desítek let postupně mění a v současnosti pozorujeme stále stoupající trend uplatnění zástupců koňovitých do zcela odlišného pole působnosti než tomu bylo v minulosti, a to jako společníka pro volný čas.

Podle údajů z ústřední evidence koní bylo k 31. 12. 2019 v České republice chováno 96 314 ks koňovitých, z toho 94 906 ks koní. V porovnání s rokem 2018 se jedná opět o nárůst počtu koňovitých, přesněji o 2,4 % (stavy koní meziročně narostly o 2,3 %). Ačkoliv počty koní mají z dlouhodobého hlediska rostoucí tendenci, dochází ke snížení počtu reprodukčně využívaných klisen, který se následně odráží i na počtu narozených hříbat, jenž zaznamenal za rok 2018, v němž se narodilo 3 107 hříbat, meziroční pokles o 10,9 % (tj. 379 ks).

Souběžně s růstem početních stavů koní a ostatních koňovitých dochází bohužel také k nárůstu zástupců koní bez plemenné příslušnosti. A právě ti v roce 2019 představovali 30,2% podíl z celkového počtu koňovitých. Mezi nejrozšířenější plemena koní se dále v roce 2019 řadil, dalo by se říci již tradičně, český teplokrevník, který tvořil 18,2 % z chovaných koňovitých v České republice. Druhé nejpočetnější plemeno poté reprezentuje s podílem 9,3 % anglický plnokrevník a následující příčky zaujímá ve své početnosti skupina velšských plemen pony a kob (3,5 %) a slovenský teplokrevník (3,4 %).

Genetické zdroje České republiky zůstaly nezměněny, nalezneme zde plemeno starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň, slezský norik a huculský kůň.

Nadále rovněž pokračuje klesající trend chovu koní pro jatečné účely. Podíl poražených koní a hříbat v roce 2019 představoval 0,0034 % z celkového počtu poražených zvířat (88 ks poražených koní a hříbat). Ve srovnání s rokem 2018 se jedná o výrazný pokles 41,3 % (tj. 62 ks). Kromě klesajícího podílu poražených koní se snižuje i následná produkce koňského masa v České republice, která v roce 2019 tvořila 11 tun (tj. 0,0024 % z červeného masa celkem). I zde se v porovnání s rokem 2018 jedná o meziroční pokles, 16 tun, tj. 59,3 %. Průměrná hmotnost jatečného koně v roce 2018 představovala 514,1 kg živé hmotnosti.

Zahraniční obchod s živými koňmi zaznamenal v roce 2019 mírný pokles dovozu koní o 15,07 % (215 ks). Celkem bylo v tomto roce do České republiky importováno 1 212 ks koní, což je nejnižší množství od roku 2007. Naopak vývoz se od roku 2013 drží víceméně stabilních hodnot, kdy export překračuje (vyjma roku 2014) množství 1 000 ks koní ročně. V porovnání s rokem 2018 došlo k nárůstu exportu o 4,90 % (56 ks).

Do zemí EU bylo roku 2019 vyvezeno celkem 978 ks koní, tj. 85,49 %. Nejvíce koní se roku 2019 vyvezlo do Polska (460 ks), což představovalo 47,03 % z celkového počtu vyvezených

koní do EU. Dále následovaly státy Německo se 16,56 % vyvezených koní do EU (162 ks), Slovensko s 15,64 % (153 ks) a Rakousko (10,63 %; tj. 104 ks koní). Dle dat získaných z Ústřední evidence koní bylo do třetích zemí nebo zemí neurčených (případně zůstal majitel v České republice) vyvezeno 166 ks koní (tj. 14,51 % z celkového množství vyvezených koní). Ve srovnání s rokem 2018 došlo k mírnému poklesu vývozu koní do Německa a naopak nárůstu exportu do Rakouska a Polska.

Zahraniční obchod s koňským masem vykazuje dlouhodobě záporné hmotnostní saldo. V roce 2019 bylo do České republiky přivezeno 86,04 tun masa a 4,15 tun vyvezeno, rozdíl mezi importem a exportem v tomto roce tvořil 81,89 tun koňského masa (tj. 6 897 562 Kč). V meziročním srovnání činil v roce 2019 pokles dovozu 28,04 tun (tj. 24,58 %). Vývoz v tomto roce zaznamenal rovněž pokles, ve srovnání s rokem 2018 o 6,62 tun (tj. 61,47 %). Nejvíce koňského masa se v roce 2019 dovezlo z Argentiny (84,40 % z celkového importu), následováno Rumunskem (9,30 %). Vývoz tohoto masa byl v témže roce realizován pouze do dvou zemí – Slovenska (které tvořilo 99,78 % z celkového exportu) a Německa (0,22 %). V České republice není nicméně zvyklostí chov koní výhradně k jatečným účelům, lze proto obtížně srovnávat dané produkční ukazatele s ostatními hospodářskými zvířaty.

VÝVOJ STAVŮ KONÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ

Od roku 1997 až do současnosti dochází k neustálému zvyšování stavů koní v České republice, s nimiž roste také obliba využití těchto zvířat, převážně jako společníků pro volný čas. Výrazný nárůst počtu koňovitých dle ústřední evidence koní lze pozorovat v letech 2003–2009, kdy se tyto stavy meziročně zvýšily o 4 tis. až téměř 6 tis. ks ročně (vyjma roku 2008). Poté dochází k mírné stagnaci až na 1 109 ks koňovitých roku 2014, který je následován opět výraznějším nárůstem o 2 tis. až 3 tis. ks ročně (k 31. 12. 2019 o 2 301 ks koňovitých).

Na základě dat plynoucích ze Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2020 došlo k meziročnímu nárůstu stavů koní o 3,2 % (ze 36 908 ks koní roku 2019 na 38 087 ks roku 2020). V předchozím roce (k 1. 4. 2019) dosáhl tento nárůst dokonce 4,9 %. V roce 2020 došlo ke zvýšení stavů koní o 1 179 ks, roku 2019 o 1 727 ks.

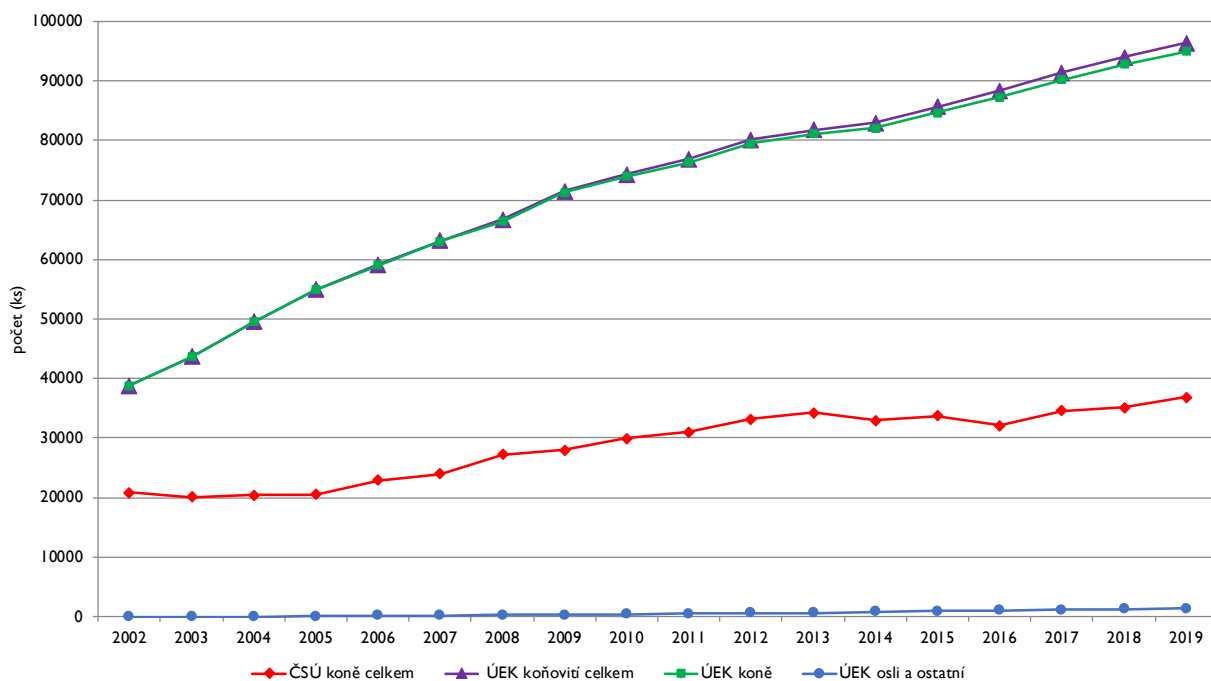
Tab. I: Vývoj stavů koní v ČR podle ČSÚ k 1. 3. daného roku

Rok	Počet kusů
2000	23 835
2001	25 795
2002*	20 891
2003*	20 140
2004*	20 371
2005*	20 561
2006*	22 883
2007*	24 009
2008*	27 274
2009*	28 030
2010*	29 887
2011*	31 068
2012*	33 175
2013*	34 281
2014*	32 925
2015*	33 716
2016*	32 133
2017*	34 548
2018*	35 181
2019*	36 908
2020*	38 087

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Poznámka: * Soupis hospodářských zvířat v roce 2002 zaznamenal změny, které nejsou srovnatelné s předchozí časovou řadou. Publikované výsledky za Českou republiku jsou bez doodhadů počtu zvířat za podlimitní jednotky („hobby aktivity“ obyvatelstva). V roce 2003 došlo k další změně – soupis hospodářských zvířat je k 1. 4. kalendářního roku.

Graf I: Stavů koňovitých v ČR 2002–2019

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat, ústřední evidence koní

Poznámka: Soupis hospodářských zvířat ČSÚ v roce 2002 zaznamenal změny, které nejsou srovnatelné s předchozí časovou řadou. Publikované výsledky za Českou republiku jsou bez doodhadů počtu zvířat za podlimitní jednotky („hobby aktivity“ obyvatelstva).

Tab. II: Vývoj stavů koní v ČR podle Ústřední evidence koní

Období	Počet kusů (koně)	Počet kusů (koňovití celkem)
12/2002	38 754	38 766
12/2003	43 708	43 725
12/2004	49 482	49 512
12/2005	54 884	54 956
12/2006	59 022	59 165
12/2007	63 033	63 196
12/2008	66 386	66 671
12/2009	71 223	71 515
12/2010	73 932	74 305
12/2011	76 365	76 835
12/2012	79 473	80 073
12/2013	81 124	81 792
12/2014	82 105	82 901
12/2015	84 703	85 654
12/2016	87 287	88 347
12/2017	90 219	91 365
12/2018	92 735	94 013
12/2019	94 906	96 314

Zdroj: Ústřední evidence koní

Údaje sloužící jako podklad ke zhodnocení vývoje stavů koní (Tab. II a Tab. III) vychází ze dvou informačních zdrojů, Českého statistického úřadu (ČSÚ) a Ústřední evidence koní. Rozdíly v celkovém počtu koní při porovnání údajů uvedených v tabulce „Vývoj stavů koní v ČR podle ČSÚ k 1. 3. daného roku“ a v tabulce „Vývoj stavů koní v ČR podle ústřední evidence koní“ jsou způsobeny změnou metodiky ČSÚ pro přípravu Soupisu hospodářských zvířat, a to od roku 2002. Podle nové metodiky nejsou do soupisu koní podle ČSÚ zahrnovány všechny chovy (tzv. „hobby aktivity“ obyvatelstva, roky s označením *).

Reálné stavy koní v ČR zaznamenané v posledních letech by tedy měla znázorňovat tabulka s počty koní dle ústřední evidence. Tyto stavy představovaly k 31. 12. 2019 meziroční nárůst o 2,3 % (nárůst stavů všech koňovitých tvořil 2,4 %). Roku 2019 došlo ke zvýšení stavů koní o 2 171 ks, u koňovitých o 2 301 ks.

Hříbata

Ačkoliv počty koní mají v České republice z dlouhodobého hlediska rostoucí tendenci, v posledních letech u nás dochází ke snížení počtu reprodukčně využívaných klisen (jehož důvodem je nepříznivá ekonomická situace, a tím i zapříčiněná stagnace chovu), ve kterém se následně odráží počet narozených hříbat.

Od roku 2003 došlo k poklesu počtu narozených hříbat o 40,1 % (k roku 2018). Nejvyšší meziroční pokles dosáhla narozená hříbata v roce 2013 (14,5 %), kdy bylo zaznamenáno snížení jejich počtu o 632 ks oproti předchozímu roku. Naopak nejvyššího meziročního nárůstu narozených hříbat bylo dosaženo v roce 2016 (10,4 %).

Nejvíce hříbat se narodilo v roce 2004 (5 344 ks), nejméně poté roku 2018 (3 107 ks).

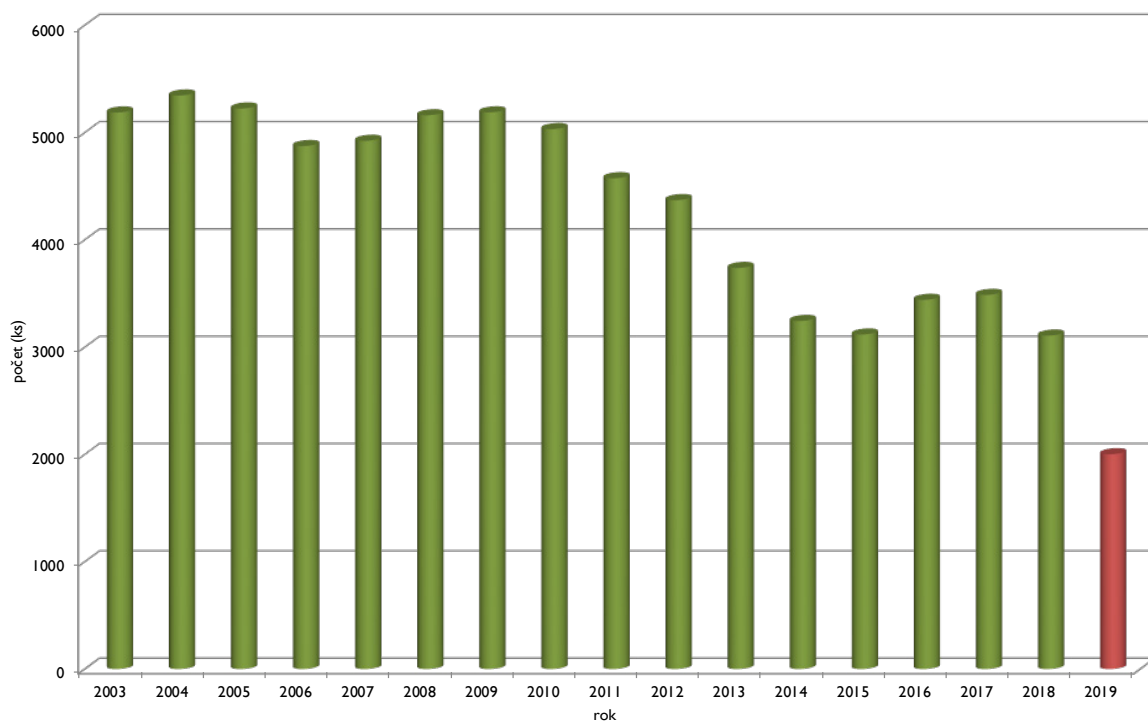
Ve srovnání roku 2017 a 2018 (údaje za rok 2019 ještě nejsou kompletní) došlo k meziročnímu poklesu počtu narozených hříbat o 10,9 % (tj. 379 ks) ze 3 486 ks na 3 107 ks.

Tab. III: Počty narozených hříbat v ČR podle Ústřední evidence koní

Rok	Počet narozených hříbat (ks)
2003	5 186
2004	5 344
2005	5 223
2006	4 873
2007	4 922
2008	5 160
2009	5 187
2010	5 031
2011	4 573
2012	4 369
2013	3 737
2014	3 243
2015	3 117
2016	3 440
2017	3 486
2018	3 107
2019	2 001

Zdroj: Ústřední evidence koní

Poznámka: * Údaj za rok 2019 nelze ještě považovat za vypovídající, bude ještě upraven o hříbata později zaregistrovaná.

Graf II: Počty narozených hříbat v ČR 2003–2019

Zdroj: Ústřední evidence koní

Poznámka: * údaj za poslední rok nelze ještě považovat za vypovídající, bude ještě upraven o hříbata později zaregistrovaná

Majitelé

Tab. IV: Počty změn majitelů koní v ČR 2003–2019

Rok	Počet změn majitele v ČR	Počet koní
2003	7 550	43 708
2004	8 071	49 482
2005	8 704	54 884
2006	9 169	59 022
2007	9 519	63 033
2008	10 407	66 386
2009	10 476	71 223
2010	11 360	73 932
2011	11 173	76 365
2012	10 518	79 473
2013	10 553	81 124
2014	10 895	82 105
2015	11 186	84 703
2016	10 696	87 287
2017	9 992	90 219
2018	10 209	92 735
2019	8 719	94 906

Zdroj: Ústřední evidence koní

S ohledem na vývoj stavů počtu koní lze upozorovat snižující se počet změn majitelů (až na výjimky z některých let) koní v České republice. V roce 2003 tvořilo počet změn majitele v ČR z celkového počtu koní 0,0017 % a v roce 2019 dosáhlo těchto změn pouze 0,0009 %. Za celé období (2003–2019) představoval průměrný počet změn majitele v ČR ve vztahu k počtu koní 0,0014 %.

Jatečná zvířata

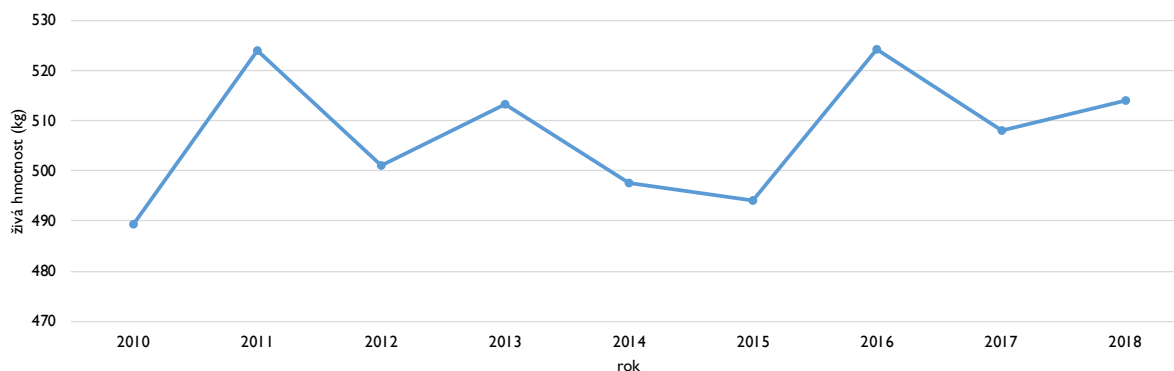
Množství poražených koní z celkového počtu poražených zvířat (červené maso) v České republice je za poslední roky charakteristické klesající tendencí. Podíl poražených koní (z celkového počtu poražených zvířat) tvořil 0,0124 % v roce 2014 a pouhých 0,0034 % v roce 2019. Počet poražených koní v roce 2019 vykázal ve srovnání s rokem 2018 pokles o 41,3 % (62 ks). Data v následující tabulce dokládají skutečnost, že v České republice není zvyklostí chovat koně za účelem produkce koňského masa.

Tab. V: Počty poražených zvířat v ČR v roce 2014–2019

Kategorie zvířat	2014	2015	2016	2017	2018	2019
krávy	104 371	108 982	119 263	111 797	119 013	114 365
jalovice	22 018	24 639	26 058	26 665	27 989	28 670
ostatní skot	105 302	105 113	104 392	96 545	99 803	104 765
celkem skot	231 691	238 734	249 713	235 007	246 805	247 800
telata	11 147	11 331	10 838	10 242	9 789	8 488
celkem skot + telata	242 838	250 065	260 551	245 249	256 594	256 288
prasnice	62 330	63 623	59 388	51 944	55 267	48 906
ostatní prasata	2 603 198	2 481 900	2 403 080	2 322 078	2 287 615	2 292 402
celkem prasata	2 665 528	2 545 523	2 462 468	2 374 022	2 342 882	2 341 308
ovce, jehňata	14 041	14 449	14 860	16 778	17 972	17 138
kozy, kůzlata	436	656	747	918	1 098	1 352
koně, hřibata	363	244	171	120	150	88
celkem červené maso	2 923 206	2 810 937	2 738 797	2 637 087	2 618 696	2 616 174

Zdroj: SVS ČR – Počty prohlídek jatečných zvířat

Zajímavou informací je i vývoj živé hmotnosti jatečných zvířat (koní). Nejnižší hmotnostní průměr těchto zvířat byl pozorován roku 2010 – 489,3 kg živé hmotnosti/ks. Nejvyšších váhových rozměrů byla naopak poražena jatečná zvířata roku 2016 (524,3 kg živé hmotnosti/ks). Odchylku od průměru za období 2010–2018 (507,3 kg živé hmotnosti/ks) sledujeme jako pokles v roce 2010, 2012, 2014 a 2015, ostatní zmíněné roky představují nárůst průměrné hmotnosti poražených zvířat ve srovnání průměru za celé sledované období. Ve srovnání roku 2017 a 2018 došlo v těchto letech k nárůstu hmotnosti jatečných koní o 5,9 kg živé hmotnosti.

Graf III: Průměrná živá hmotnost jatečných koní v roce 2010–2018

Zdroj: SVS ČR – Průměrná živá hmotnost jatečných zvířat

Tab. VI: Výroba masa v ČR v roce 2014–2019 (v tunách)

Kategorie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
hovězí a telecí	65 529	68 286	71 932	67 714	71 579	72 892
vepřové	235 991	227 739	220 334	211 001	210 910	209 604
skopové a kozí	192	183	181	193	233	223
drůbeží	149 410	151 406	156 492	158 906	164 261	168 044
koňské	64	36	27	22	27	11
celkem červené maso	451 186	447 651	448 967	437 835	447 010	450 774

Zdroj: ČSÚ – Výroba masa

Také výroba koňského masa zaznamenává v České republice neustále ustupující trend (vyjma roku 2018). Podíl koňského masa z celkového počtu vyrobeného masa v ČR (červené maso) tvořil 0,0142 % v roce 2014 a 0,0024 % v roce 2019.

Ostatní

Přestože jsou koně řazeni na základě plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, mezi hospodářská zvířata, jejich hlavní využití se za posledních několik desítek let postupně mění. V současnosti je možné pozorovat stále rostoucí trend využití koní jako společníků pro volný čas, s nímž souvisí samozřejmě i množství dalších aktivit, do kterých je možno se s koňmi zapojit.

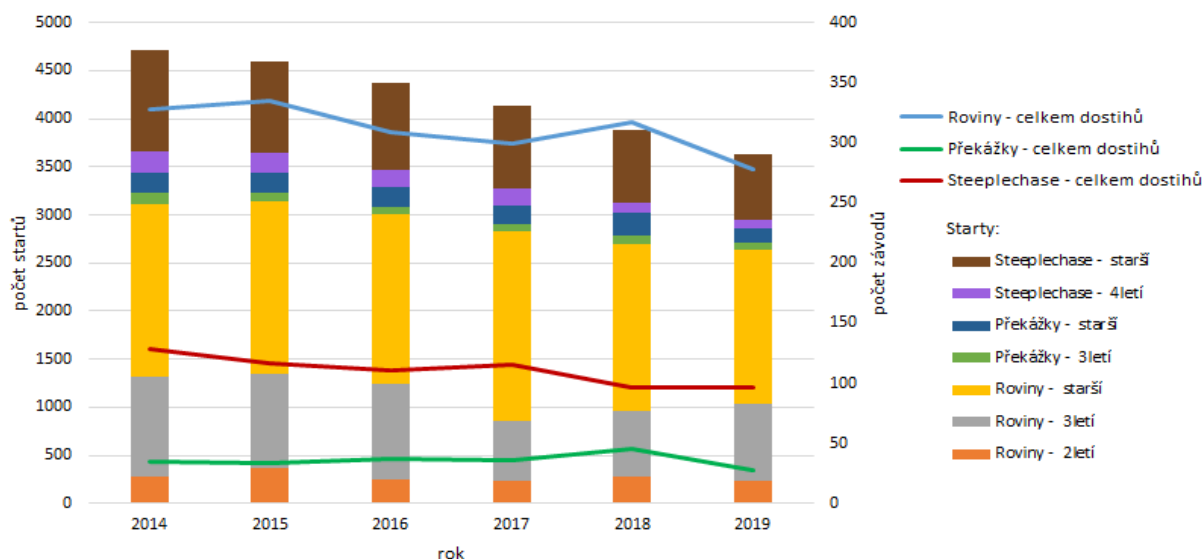
Protože se u koní, na rozdíl od převážné většiny ostatních hospodářských zvířat chovaných v České republice, téměř nesetkáváme s termínem *užitkovost zvířat*, musel být tento pojem zastoupen jiným, rovněž vyjadřujícím jejich „produkční vlastnost“ – *výkonem*. A právě s výkonem souvisí i jedno z možných využití těchto hospodářských zvířat ve sportovní sféře, která v současné době poskytuje možnost uplatnění nejrůznějších plemen koní, a to i na základě jejich rozdílných predispozic ke specifickým činnostem a aktivitám.

Jedno z odvětví této sportovní sféry, jenž je zařazeno i mezi výkonnostní zkoušky pro některá plemena koní, jsou i dostihy.

V roce 2019 jsme mohli v České republice zaznamenat celkem 278 rovinových dostihů (s 2 640 starty), 28 překážkových (proutěné překážky) s 217 starty a 96 steeplechase (774 startů). V porovnání s rokem 2018 se u těchto dostihů jednalo o meziroční pokles v součtu o 12,4 % z celkového množství dostihů (v roce 2019 celkem 402 dostihů a roku 2018 celkem 459 dostihů) a 6,5 % z množství startů (roku 2019 3 631 startů, roku 2018 3 885 proběhlých startů).

U rovinových dostihů převažoval v roce 2019 počet startů koní starších než 3 let, který tvořil 60,9 % (1 608 startů) z celkového počtu startů v těchto dostizích. U překážkových dostihů se jednalo rovněž o skupinu koní starších 3 let s převažujícím počtem startů 67,3 % a majoritní skupinu dle počtu startů ve steeplechase představovali koně starší 4 let (87,5 % startů z počtu startů steeplechase v tomto roce).

Graf IV: Statistika dostihů v České republice v roce 2014–2019

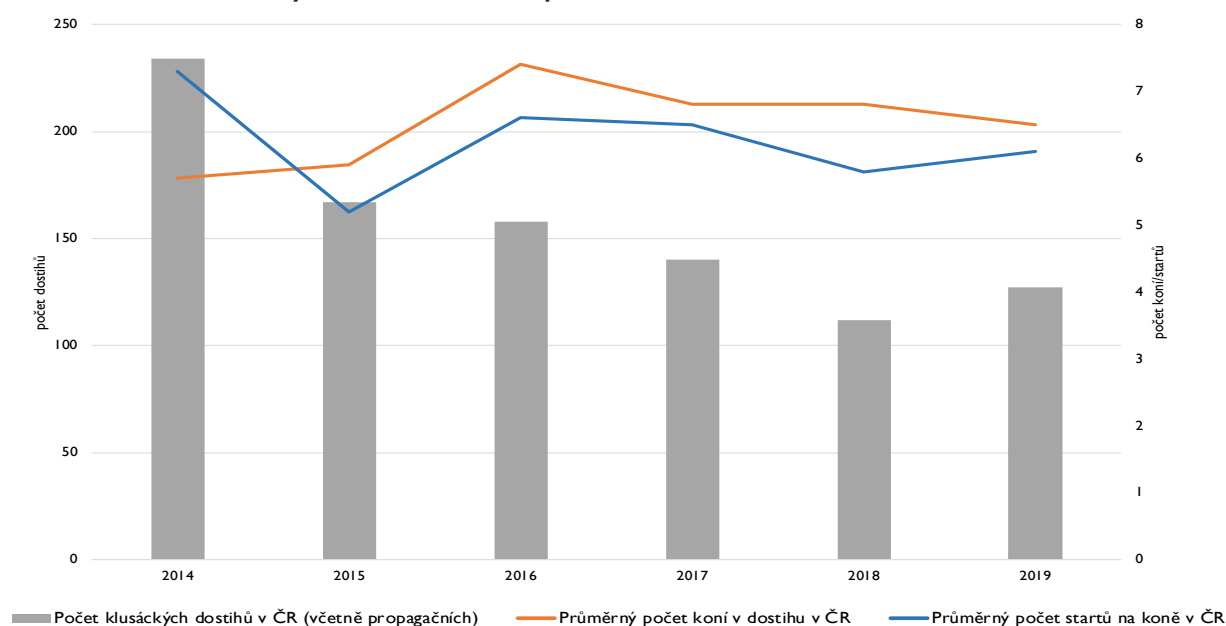

Zdroj: Jockey Club České republiky

Poznámka: položka Překážky představuje dostihy a starty přes proutěné překážky

Klusácké dostihy v České republice pocítily v období 2014–2019 výrazný pokles, co se týká jejich počtu, ne však s ohledem na počet startů na jednoho koně a průměrným stavem koní v dostihu. Od roku 2014 až do roku 2018 lze pozorovat úbytek počtu klusáckých dostihů (za rok 2014–2018 o více než 50,0 %), následován mírným vzestupem roku 2019 (127 klusáckých dostihů v České republice, meziroční nárůst o 13,4 %). Průměrný počet koní v dostihu se od roku 2016 pohybuje nad hranicí 6 koní na dostih, stejně tak jako průměrný počet startů na koně (vyjma roku 2008, kdy se hodnota dostala těsně pod tuto hranici na číslo 5,8 startů na koně).

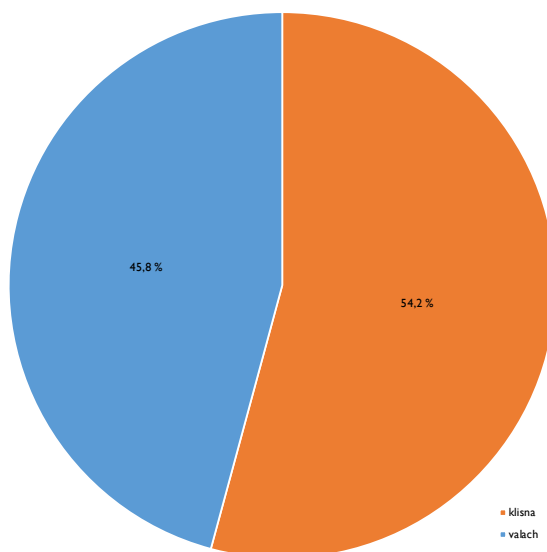
Graf V: Statistika klusáckých dostihů v České republice v roce 2014–2019

Zdroj: Česká klusácká asociace, z.s.

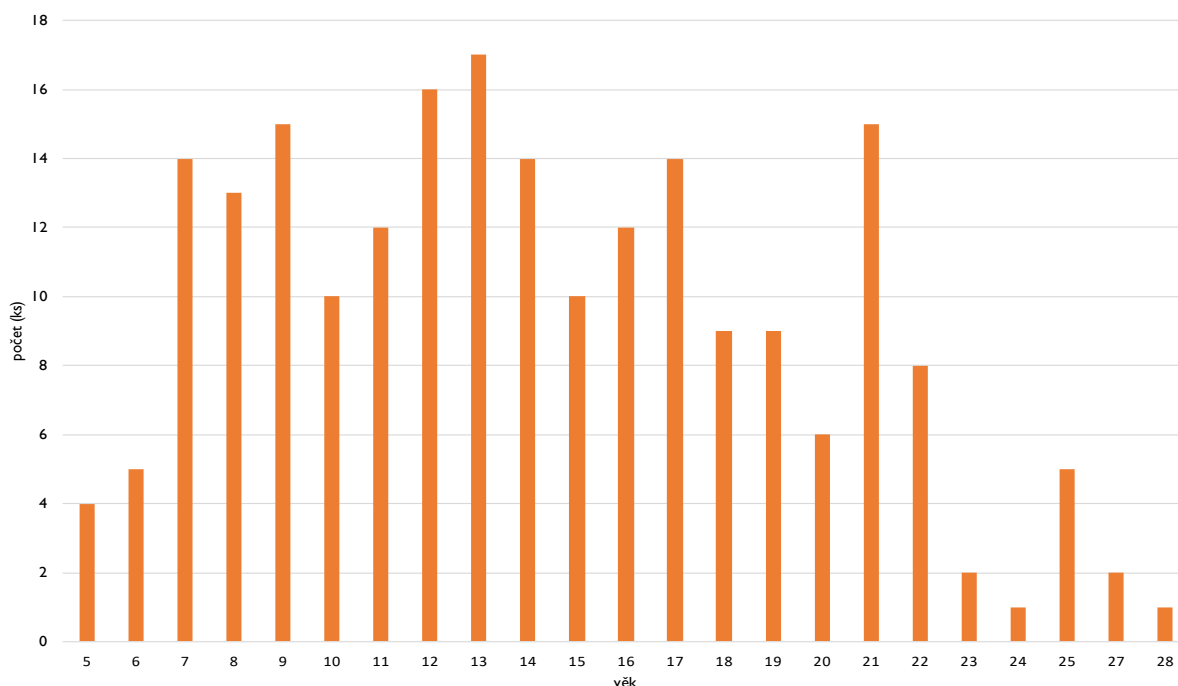
Jednou z dalších možností využití koně jako společníka pro volný čas je, ve spojitosti s fyzicky i psychicky prospěšnou činností, hiporehabilitace. Česká hiporehabilitační společnost, z.s. (dále jen ČHS) evidovala k 14. 11. 2019 celkem 214 aktivních hiporehabilitačních koní a ostatních koňovitých s licencií ČHS. Tito jedinci byli tvořeni z nadpoloviční části (116 ks, tj. 54,2 %) klisnami, které doplňovala část valachů (98 ks, tj. 45,8 %) s průměrným věkem 14 let. V této skupině jsou nejčetněji zastoupeni koně ve věku od 7 do 17 let (nad 10 ks v každé věkové kategorii), kteří tvoří celkem 68,7 % z celkového počtu těchto koní a ostatních koňovitých. Další, početně zastoupenou věkovou skupinou jsou poté jedinci ve věku 21 let (15 ks), kteří představují 7 % z tohoto počtu aktivních koní s licencií ČHS. Stále rostoucí zájem o toto odvětví jezdeckví dokládá i počet odzkoušených koní, který v roce 2019 představoval 46 jedinců (v porovnání s předchozím rokem 2018, kdy se jednalo o 28 zástupců koňovitých).

Graf VI: Pohlaví aktivních hiporehabilitačních koní a ostatních koňovitých s licencií ČHS k 14. 11. 2019

Zdroj: Česká hiporehabilitační společnost, z.s.

Graf VII: Věková struktura aktivních hiporehabilitačních koní a ostatních koňovitých s licencií ČHS k 14. 11. 2019

Zdroj: Česká hiporehabilitační společnost, z.s.

DOTAČNÍ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICĚ

Národní dotace v působnosti MZe týkající se chovu koní

Od 1. 1. 2020 došlo k převodu administrace národních dotací na Státní zemědělský intervenční fond.

Podmínky pro poskytování dotací pro rok 2021 jsou stanoveny ve formě Zásad, vydávaných Ministerstvem zemědělství, na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Součástí Zásad jsou následující dotační programy (zveřejněny na www.eagri.cz):

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora na vedení plemenných knih, Kritérium mladých koní, zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, zkoušky výkonnosti klisen, zajištění plemenitby formou inseminace, testování a posuzování hřebců v testačních odchovnách.

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen,

- **2.A.b.E.1.** do 50 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK anglického plnokrevníka a klusáka (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat),
- **2.A.b.E.2.** do 80 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK českého teplokrevníka, slovenského teplokrevníka, moravského teplokrevníka, koní Kinských, českého trakéna (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat),
- **2.A.b.E.3.** do 100 Kč na kus koní (hřebců a klisen) vedených v PK ostatních plemen koní (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat).

2.A.e.2. Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty

- **2.A.e.2.a.** Podpora příslušnému uznanému chovatelskému sdružení na zajištění testování užitkových vlastností mladých plemenných koní ve vyšším stupni kontroly užitkovosti („Kritérium mladých koní“). Objem finančních prostředků max. 2 000 000 Kč.
 - do 70 % nákladů na testy vykonávané třetí stranou nebo jejich jménem s cílem určení genetické jakosti nebo užitkovosti hospodářských zvířat
- **2.A.e.2.b.** Podpora příslušnému uznanému chovatelskému sdružení na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka. Objem finančních prostředků maximálně 8 000 000 Kč.
 - do 70 % nákladů na testy vykonávané třetí stranou nebo jejich jménem s cílem určení genetické jakosti nebo užitkovosti hospodářských zvířat
- **2.A.e.2.c.** Podpora příslušnému uznanému chovatelskému sdružení na klisnu za úspěšné absolvování zkoušky výkonnosti po zapsání do hlavní plemenné knihy (HPK) a plemenné knihy (PK)
 - do 16 000 Kč na tříletou klisnu po základní zkoušce výkonnosti plemen český teplokrevník, slovenský teplokrevník, český trakén,

- do 13 000 Kč na tříletou klisnu po základní zkoušce výkonnosti plemen českomoravský belgický kůň, norik a slezský norik,
- do 7 000 Kč na tři nebo čtyřletou klisnu po základní zkoušce výkonnosti ostatních plemen, pro která je v ČR vedena PK.
- **2.A.e.2.d.** Podpora osobě, která je schválena dle § 16 zákona č. 154/2000 Sb., na zajištění plemenitby koní formou inseminace. V rámci tohoto předmětu dotace nelze poskytovat dotaci na inseminační dávky získané od hřebců v majetku Národního hřebčína Kladruby nad Labem. Klisna nesmí být v tomto roce zapouštěna přirozenou plemenitbou.
- do 2 900 Kč na klisnu zapsanou do plemenné knihy vedené v ČR, u které byla v roce 2021 potvrzena březost po připuštění formou inseminace v roce 2021 semenem hřebců, kteří jsou zapsáni ve stejné PK

2.A.e.3. Podpora testování

- **2.A.e.3.d.** Podpora osobě oprávněné k provozování zařízení, ve kterých se provádí testování a posuzování hřebečků dle šlechtitelského programu příslušného uznaného chovatelského sdružení
 - do 30 Kč na jeden krmný den hřebečka do stáří 2 let,
 - do 100 Kč na jeden krmný den hřebečka ve stáří nad 2 roky.

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb.

Účelem tohoto programu je především podpora činnosti uznaných chovatelských sdružení a oprávněných osob v oblasti osvětové a vzdělávací činnosti (semináře, školení, vydávání poradenských publikací apod.) a v oblasti pořádání přehlídek a výstav koní. Podporovaná činnost je prováděna ve vztahu k plemenářskému zákonu (č. 154/2000 Sb.), to znamená především ve vztahu ke šlechtění jednotlivých plemen koní.

9.E. Školní závody

Cílem programu je podpora propojení praxe a odborného vzdělávání formou spolupráce podnikatelských subjektů, které obdržely statut „Školní závod“, se středními školami a vyššími odbornými školami zabezpečujícími přípravu budoucích pracovníků resortu.

Dotace na genetické zdroje

Znění tohoto programu je součástí Zásad, kterými se na základě § 1, § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2020 (zveřejněny na www.eagri.cz).

Účelem je zachování genetických zdrojů hospodářských zvířat a geneticky cenných populací hospodářských zvířat, ryb a včel v rámci Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství (Národní program zvířat), který jako určená osoba koordinuje Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.

Do tohoto Národního programu zvířat jsou zařazena plemena **starokladrubský kůň, huculský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik**.

6.1.8. Starokladrubský kůň

Účel podpory: udržování jedinců plemene starokladrubský kůň v zemském chovu.

Subjekt: žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat (má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat).

Maximální výše dotace:

- do 12 000,– Kč na plemennou klisnu starokladrubského koně, která se ohřebila v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 po hřebci shodného plemene uznaném Radou plemenné knihy jako genetický zdroj nebo byla po úspěšně vykonaných výkonnostních zkouškách v tomtéž roce za genetický zdroj poprvé uznána,
- do 15 000,– Kč na plemennou klisnu starokladrubského koně, která se v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 ohřebila z přípuštění hřebcem starokladrubského koně dle alternativního plánu připaraování platného pro rok 2019; není přitom možné zároveň žádat o dotaci na stejnou klisnu dle předchozího odstavce,
- do 25 000,– Kč na starokladrubského hřebce uznaného v roce 2020 jako genetický zdroj po úspěšně vykonaných výkonnostních zkouškách, vybraného do plemenitby a zapsaného v Ústředním registru plemeniků.

Poznámka: Alternativní plán připaraování pro rok 2020 musí být předem konzultován a schválen VÚŽV (Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.) a zveřejněn vhodným způsobem a v dostatečném časovém předstihu před zahájením připouštěcí sezóny starokladrubského koně.

Podmínky poskytnutí dotace:

Žádost o dotaci lze uplatnit pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj (tj. jedince, jednoznačně identifikované v plemenné knize starokladrubského koně). Zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata a musí být ve vlastnictví žadatele (konečného příjemce dotace) ke dni 30. 9. 2020. Ohřebení klisny musí být potvrzeno osobou provádějící označování koní, nebo kopií hlášenky o narození hříběte. Abort po 8. měsíci březosti, mrtvě narozené hříbě či jeho úhyn před označením musí vlastník zvířete doložit potvrzením od veterináře na požadovaném formuláři. Od klisny (hřebce) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev, popř. inseminační dávka), doložený předávacím protokolem.

Administrátor dotace:

Národní hřebčín Kladruby nad Labem s. p. o., č.p. 1, 533 14 Kladruby nad Labem (dále jen „NH Kladruby“).

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

Žadatel uplatní individuální požadavek u NH Kladruby nejpozději do 30. 9. 2020. Souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2, 3 a 4 včetně čestných prohlášení a případných potvrzení o abortu, mrtvě narozeném nebo uhynulém hříběti, které se nachází na konci části B Zásad, podá po ověření oprávněnosti požadavků NH Kladruby u VÚŽV. VÚŽV předá všechny žádosti v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A Zásad.

6.1.9. Huculský kůň

Účel podpory: udržování jedinců plemene huculský kůň.

Subjekt: žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat (má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat).

Maximální výše dotace:

- do 14 000,– Kč na klisnu huculského koně, která se ohřebila v období od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2020 po hřebci shodného plemene uznaném jako genetický zdroj nebo byla po úspěšných výkonnostních zkouškách typu „A“ v roce 2020 za genetický zdroj poprvé uznána,
- do 10 000,– Kč na klisnu huculského koně, která se ohřebila v období od 1. 10. 2018 do 30. 9. 2020 po hřebci shodného plemene uznaném jako genetický zdroj nebo byla po úspěšných výkonnostních zkouškách typu „B“ v roce 2020 za genetický zdroj poprvé uznána,
- do 14 000,– Kč na hřebce huculského koně, po kterém se v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 narodila minimálně 3 hříbata z klisen uznaných jako genetický zdroj, a koeficient příbuznosti těchto hříbat nepřekročil hodnotu $F(x) = 4,5$.

Podmínky poskytnutí dotace

Žádost o dotaci lze uplatnit pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj (tj. jedince, jednoznačně identifikované v plemenné knize huculského koně). Zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata a musí být ve vlastnictví žadatele (konečného příjemce dotace) ke dni 30. 9. 2020. Ohřebení klisny musí být potvrzeno osobou provádějící označování koní, nebo kopií hlášenky o narození hříběte. Abort po 8. měsíci březosti, mrtvě narozené hříbě či jeho úhyn před označením musí vlastník zvířete doložit potvrzením od veterináře na požadovaném formuláři. Od klisny (hřebce) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev, popř. inseminační dávka).

Administrátor dotace:

Asociace chovatelů huculského koně, z.s., Pražská 607, 530 02 Pardubice (dále jen „ACHHK“).

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

Žadatel uplatní individuální požadavek u ACHHK. ACHHK předloží po ověření oprávněnosti požadavků souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2, 3 a 4 včetně čestných prohlášení a případných potvrzení o abortu, mrtvě narozeném nebo uhynulém hříběti, které se nachází na konci části B Zásad, do VÚŽV. VÚŽV předá všechny žádosti v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A Zásad.

6.1.10. Slezský norik

Účel podpory: udržování jedinců plemene slezský norik.

Subjekt: žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat (má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat).

Maximální výše dotace:

- do 12 000,– Kč na klisnu slezského norika, která se ohřebila v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 po hřebci shodného plemene uznaném jako genetický zdroj nebo byla po úspěšně vykonaných výkonnostních zkouškách v roce minulém za genetický zdroj nově uznána (pouze pro klisny, které v roce vykonání zkoušek výkonnosti dovršily věku čtyř a více let),
- do 15 000,– Kč na klisnu slezského norika, která se ohřebila v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 z připuštění hřebcem slezského norika dle alternativního plánu připářování platného pro rok 2019; není přitom možné zároveň žádat o dotaci na stejnou klisnu dle předchozího odstavce,
- do 25 000,– Kč na každého ze tří hřebců slezského norika, kteří se v období od 1. 9. 2019 do 15. 10. 2020 umístili nejlépe ve výkonnostních zkouškách v rámci svého plemene, jsou zapsáni v Ústředním registru plemenů a byli vybráni do plemenitby.

Poznámka: Alternativní plán připářování pro rok 2020 musí být předem konzultován a schválen VÚŽV a zveřejněn vhodným způsobem a v dostatečném časovém předstihu před zahájením připouštěcí sezóny plemene slezský norik.

Podmínky poskytnutí dotace

Žádost o dotaci lze uplatnit pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj (tj. jedince, jednoznačně identifikované v plemenné knize slezského norika). Zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata a musí být ve vlastnictví žadatele (konečného příjemce dotace) ke dni 30. 9. 2020. Ohřebení klisny musí být potvrzeno osobou provádějící označování koní, nebo kopií hlášenky o narození hříběte. Abort po 8. měsíci březosti, mrtvě narozené hříbě či jeho úhyn před označením musí vlastník zvířete doložit potvrzením od veterináře na požadovaném formuláři. Od klisny (hřebce) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev, popř. inseminační dávka). U všech zvířat, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň provedena genetická analýza na SNP markerech.

Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s VÚŽV a Asociací svazů chovatelů koní České republiky, z.s. Vyhodnotí před vyplacením dotací celkové výsledky analýzy příměsí genů norického plemene v populaci slezského norika zařazeného do genetických zdrojů ČR. Jedinci koní, kteří nebudou splňovat kritéria uvedená v Metodice uchování genetického zdroje zvířat pro plemeno slezský norik, nebudou podle těchto Zásad způsobilí k dotaci.

Administrátor dotace:

Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s., U Hřebčince 479, Písek 397 01 (dále jen „ASCHK“).

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

Žadatel uplatní individuální požadavek u ASCHK. ASCHK podá po ověření oprávněnosti požadavků souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2, 3 a 4 včetně čestných prohlášení a případných potvrzení o abortu, mrtvě narozeném nebo uhynulém hříběti, které se nachází na konci části B Zásad, u VÚŽV. VÚŽV předá všechny žádosti v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A Zásad.

6.1.1.1. Českomoravský belgický kůň

Účel podpory: udržování jedinců plemene českomoravský belgický kůň.

Subjekt: žadatel o dotaci, jenž je účastníkem Národního programu zvířat (má k datu, kdy je jeho žádost o dotaci doručena na MZe, platné Rozhodnutí o zařazení do Národního programu zvířat).

Maximální výše dotace:

- do 12 000,- Kč na klisnu českomoravského belgického koně (ČMB), která se ohřebila v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 po hřebci shodného plemene uznaném jako genetický zdroj nebo byla po úspěšně vykonaných výkonostních zkouškách v roce minulém za genetický zdroj poprvé uznána (pouze pro klisny, které v roce vykonání zkoušek výkonosti dovršily věku čtyř a více let),
- do 15 000,- Kč na klisnu ČMB, která se ohřebila v období od 1. 10. 2019 do 30. 9. 2020 z přípuštění hřebcem ČMB dle alternativního plánu připarování platného pro rok 2019; není přitom možné zároveň žádat o dotaci na stejnou klisnu dle předchozího odstavce,
- do 25 000,- Kč na každého ze tří hřebců ČMB, kteří se v období od 1. 9. 2019 do 15. 10. 2020 umístili nejlépe ve výkonostních zkouškách v rámci svého plemene, jsou zapsáni v Ústředním registru plemenů a byli vybráni do plemenitby.

Poznámka: Alternativní plán připarování pro rok 2020 musí být předem konzultován a schválen VÚŽV a zveřejněn vhodným způsobem a v dostatečném časovém předstihu před zahájením připouštěcí sezóny plemene českomoravský belgický kůň.

Podmínky poskytnutí dotace

Žádost o dotaci lze uplatnit pouze na zvířata uznaná jako genetický zdroj (tj. jedince, jednoznačně identifikované v plemenné knize ČMB). Zvířata, která jsou předmětem dotace, musí být zároveň

evidovaná v ústřední evidenci jako živá zvířata a musí být ve vlastnictví žadatele (konečného příjemce dotace) ke dni 30. 9. 2020. Ohřebením klisny musí být potvrzeno osobou provádějící označování koní, nebo kopií hlášenky o narození hříběte. Abort po 8. měsíci březosti, mrtvě narozené hříbě či jeho úhyn před označením musí vlastník zvířete doložit potvrzením od veterináře na požadovaném formuláři. Od klisny (hřebce) je k datu, kdy je žádost o dotaci doručena na MZe již odebrán a uložen v genobance VÚŽV vzorek genetického materiálu (tj. krev, popř. inseminační dávka).

Administrátor dotace:

Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s., U Hřebčince 479, Písek 397 01 (dále jen „ASCHK“).

Dodatečné informace k podání žádosti o dotaci:

Žadatel uplatní individuální požadavek u ASCHK. ASCHK podá po ověření oprávněnosti požadavků souhrnnou žádost s tabulkami č. 1, 2, 3 a 4 včetně čestných prohlášení a případných potvrzení o abortu, mrtvě narozeném nebo uhynulém hříběti, které se nachází na konci části B Zásad, u VÚŽV. VÚŽV předá všechny žádosti v požadovaném termínu na MZe. Podrobný postup a závazné termíny pro předávání žádostí jsou uvedeny v části A Zásad.

Program rozvoje venkova (zveřejněn na www.eagri.cz)

V rámci Programu rozvoje venkova 2014–2020 (PRV 2014–2020) jsou podporována **Agroenvironmentálně – klimatická opatření** (NV č. 75/2015 Sb. a NV č. 330/2019 Sb.), která nejsou primárně zaměřena na hospodářskou produkci či chov koní, ale chov hospodářských zvířat podporují nepřímo, a to vytvářením krmivové základny. Cílem opatření je podporovat takové způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Opatření podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. Jednotlivá podopatření jsou realizována formou víceletých závazků. Žadatel se vstupem do závazku zavazuje po celou dobu trvání závazku hospodařit v souladu s podmínkami daného podopatření nebo titulu na celé výměře zemědělské půdy, se kterou do závazku vstoupil, a v souladu s podmínkami cross compliance a ostatními podmínkami danými platnou evropskou a národní legislativou.

Mezi podopatření nepřímo přispívající k chovu koní patří:

a) Podopatření Ošetřování travních porostů (OTP)

Toto podopatření je cílené na podporu cenných biotopů na trvalých travních porostech (TTP), tj. zvláště chráněných území (ZCHÚ), ochranných pásem národních parků (OP NP), oblastí Natura 2000 a vymezených cenných biotopů ve volné krajině, tzv. prioritních oblastí. Ve volné krajině, mimo uvedené prioritní oblasti, žadatel vstupuje do základního titulu Obecná péče o extenzivní louky a pastviny. Po celou dobu závazku je povinen dodržovat podmínky jako jsou termíny sečí či pastvy, podmínky týkající se aplikace hnojiv či herbicidů a dodržet intenzitu chovu, tj. minimální a maximální počet VDJ/ha TTP (min. 0,3 VDJ/ha TTP a max. 1,15 VDJ/ha TTP).

Zažádaná výměra v rámci podopatření Ošetřování travních porostů přesahovala na konci roku 2019 celkem 916 tisíc ha.

b) Zatravňování orné půdy a zatravňování drah soustředěného odtoku

Podopatření Zatravňování je primárně velmi účinnou prevencí procesu degradace půd erozí a má pozitivní vliv na jakost vod. Omezenou možností použití herbicidů (a prakticky i nepoužívání jiných kategorií POR – přípravků na ochranu rostlin) a podporou přesunu od intenzivní zemědělské produkce na orné půdě k extenzivní produkci s minimem zemědělských vstupů přispívá k pestrosti krajiny a rovněž nepřímo podporuje chov koní vytvářením objemných krmiv a možností pastvy od druhého

roku závazku. Žadatel je povinen dodržet minimální a maximální počet VDJ/ha stejně jako v případě podopatření Ošetřování travních porostů.

Zažádaná výměra v rámci podopatření zatravňování orné půdy ke konci roku 2019 byla 15 697 ha.

Dalším z opatření, která v rámci PRV 2014–2020 přispívají k chovu koní je **Ekologické zemědělství** (NV č. 76/2015 Sb. a NV č. 331/2019 Sb.). Opatřením ekologického zemědělství jsou eliminovány konvenční přípravky na ochranu rostlin. Hlavním nástrojem podpory chovu koní v rámci tohoto opatření je produkce krmiva a možnost pastvy. Žadatel je povinen dodržovat minimální intenzity chovu hospodářských zvířat na úrovni 0,3 VDJ/ha TTP (do výpočtu se započítávají pouze ekologicky chovaná zvířata).

Zažádaná výměra v rámci opatření Ekologické zemědělství byla na konci roku 2019 vícenež 530 tisíc ha.

V rámci PRV 2014–2020 jsou podporovány i oblasti s přírodními a jinými omezeními – opatření **Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními**. Opatření přispívá k zachování a obnově cenných stanovišť na zemědělské i lesní půdě z hlediska biodiverzity, zachování ekologické stability a je prevencí opouštění půd v oblastech s přírodními omezeními. Nepřímo se podílí i na podpoře chovu koní v těchto oblastech možností pastvy a produkcí krmiva. Intenzita chovu hospodářských zvířat je ukazatelem pro přiřazení výrobního zaměření rostlinná/živočišná výroba.

Podpory z PGRLF (zveřejněny na www.pgrlf.cz)

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. „národní pomoci“ (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Významně pomohl mimo jiné v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou především zajištění rozšířené produkce. Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví a průmyslu zabývajících se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční financování podniků související se zemědělskou prvovýrobou nebo lesním hospodářstvím. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů nebo podpora ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Programy podpory ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů (snížení úrokového zatížení):

- **Zemědělec** – investiční podpora zaměřená zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.
- **Podpora nákupu půdy** – cílem programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.
- **Lesní hospodář** – cílem programu podpory je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesního hospodářství, kdy příjemce podpory investuje zejména do techniky a technologií pro hospodaření v lesích.

- **Zpracovatel dřeva** – cílem programu podpory je zpřístupnit nákup techniky nebo technologií pro zpracování dřeva, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu v jednotlivých částech výroby.
- **Lesní školkař** – cílem programu podpory je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesní školkařské činnosti, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojů a technologií pro provozování lesní školkařské činnosti.
- **Zpracovatel** – program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů.

Programy podpory ve formě přímé finanční podpory:

- **Finanční podpora pojištění hospodářských zvířat a plodin** – cílem programu podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- **Pojištění produkce lesních školek** – zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- **Finanční podpora pojištění lesních porostů** – cílem programu podpory je zpřístupnění pojistné ochrany lesních porostů a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.

Programy podpory ve formě úvěru poskytovaného PGRLF:

- **Investiční úvěry Zemědělec + podpora na snížení jistiny úvěru** – investiční úvěry poskytované PGRLF jsou určeny na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou s možností jednorázového snížení jistiny úvěru.
- **Investiční úvěry Lesnictví + podpora na snížení jistiny úvěru** – investiční úvěry poskytované PGRLF jsou určeny na pořízení investičního majetku, který souvisí s činnostmi oblasti lesního hospodářství s možností jednorázového snížení jistiny úvěru

Ostatní podpory:

- **Provoz 2020** – cílem programu je snížení provozních nákladů, zvýšení likvidity a eliminace negativních dopadů způsobených mimořádnými opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19.

Více informací na <http://www.pgrlf.cz/>

ZÁSAHY STÁTU

Základní evropské legislativní předpisy:

Úřední věstník EU obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C (Information and Notices) jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu>.

Nařízení (R–Regulation) je přímo platný předpis bez nutnosti převzetí do národního práva. Cílem je stejný výsledek, závazný ve stejný okamžik v celé EU. Vydává jej Rada nebo Komise, popř. Rada společně s Evropským parlamentem. Nařízení se nezpracovávají do národní legislativy. V případě, kdy budou obsažena v národní legislativě a stane se, že národní legislativa bude s evropskou v rozporu, pak má nařízení větší váhu, než národní předpis.

Směrnice (L–Directive) je naproti tomu určena k zapracování do národního práva k určitému datu.

Rozhodnutí (D–Decision) orgánů EU jsou závazná pro ty subjekty, kterým jsou adresována. Adresátem rozhodnutí může být kterýkoliv členský stát, skupina států, jednotlivá fyzická či právnická osoba.

Právní předpisy vydané ve Sbírce zákonů České republiky související s chovem koní

- **Zákon č. 252/1997 Sb.**, o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

a) Oblast veterinární péče

- **Zákon č. 166/1999 Sb.**, o veterinární péči (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 290/2003 Sb.**, o veterinárních přípravcích a veterinárních technických prostředcích
 - **Vyhláška č. 291/2003 Sb.**, o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 299/2003 Sb.**, o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 329/2003 Sb.**, o informačním systému Státní veterinární správy
 - **Vyhláška č. 379/2003 Sb.**, o veterinárních požadavcích na obchodování s živočišnými produkty, na které se nevztahují zvláštní právní předpisy, a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 380/2003 Sb.**, o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 382/2003 Sb.**, o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 356/2004 Sb.**, o sledování (monitoringu) zoonóz a původců zoonóz a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka

- **Vyhláška č. 389/2004 Sb.**, o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 36/2007 Sb.**, o opatřeních pro tlumení aviární chřivky a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 289/2007 Sb.**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 128/2009 Sb.**, o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 94/2010 Sb.**, o některých veterinárních a hygienických požadavcích na přepravu a zpracování vedlejších živočišných produktů, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb.**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 82/2014 Sb.**, o kadáverech zvířat v zájmovém chovu
- **Vyhláška č. 389/2017 Sb.**, o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění pozdějších předpisů

b) Oblast péče o pohodu zvířat (welfare)

- **Zákon č. 246/1992 Sb.**, na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 208/2004 Sb.**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 346/2006 Sb.**, o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat
 - **Vyhláška č. 411/2008 Sb.**, o stanovení druhů zvířat vyžadující zvláštní péči, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 4/2009 Sb.**, o ochraně zvířat při přepravě
 - **Vyhláška č. 114/2010 Sb.**, o ochraně handicapovaných zvířat při chovu
 - **Vyhláška č. 418/2012 Sb.**, o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 419/2012 Sb.**, o ochraně pokusných zvířat, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 22/2013 Sb.**, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

c) Oblast šlechtění, plemenitby, označování a evidence zvířat

- **Zákon č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 370/2006 Sb.**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat
 - **Vyhláška č. 448/2006 Sb.**, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 72/2017 Sb.**, o genetických zdrojích zvířat

d) Oblast krmivářství

- **Zákon č. 91/1996 Sb.**, o krmivech, ve znění pozdějších předpisů
 - **Vyhláška č. 295/2015 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

Některé právní předpisy EU týkající se oblasti chovu koní

- 32009L0156 – Směrnice Rady 2009/156/ES ze dne 30. listopadu 2009 o veterinárních pravidlech pro přesun koňovitých a jejich dovoz ze třetích zemí (Text s významem pro EHP).
- 31990L0428 – Směrnice Rady ze dne 26. června 1990 o obchodu s koňovitými určenými pro soutěže a o podmínkách jejich účasti v soutěžích (90/428/EHS).
- 31992L0065 – Směrnice Rady 92/65/EHS ze dne 13. července 1992 o veterinárních předpisech pro obchod se zvířaty, spermatem, vajíčky a embryi uvnitř Společenství a jejich dovoz do Společenství, pokud se na ně nevztahují zvláštní veterinární předpisy Společenství uvedené v příloze A oddíle I směrnice 90/425/EHS.
- 32017R0717 – Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/717 ze dne 10. dubna 2017, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012, pokud jde o vzory zootechnických osvědčení pro plemenná zvířata a jejich zárodečné produkty (Text s významem pro EHP).
- 32018R0659 – Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/659 ze dne 12. dubna 2018 o podmínkách pro vstup živých koňovitých a spermatu, vajíček a embryí koňovitých do Unie (Text s významem pro EHP).
- 32020R0999 – Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/999 ze dne 9. července 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o schvalování zařízení zacházejících se zárodečnými produkty a sledovatelnost zárodečných produktů skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých (Text s významem pro EHP).
- 31992D0216 – Rozhodnutí Komise ze dne 26. března 1992 o sběru dat týkajících se soutěží koňovitých podle čl. 4 odst. 2 směrnice Rady 90/428/EHS (92/216/EHS).
- 32015R0262 – Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/262 ze dne 17. února 2015, kterým se stanoví pravidla podle směrnic Rady 90/427/EHS a 2009/156/ES, pokud jde o metody identifikace koňovitých (nařízení o průkazu koňovitých) (Text s významem pro EHP).
- 31997R1255 – Nařízení Rady (ES) č. 1255/97 ze dne 25. června 1997 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS.
- 32003R1040 – Nařízení Rady (ES) č. 1040/2003 ze dne 11. června 2003, kterým se mění nařízení (ES) č. 1255/97, pokud jde o použití míst zastávek.
- 32005R0001 – Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 ze dne 22. prosince 2004 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností a o změně směrnic 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97.
- 32019R1014 – Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1014 ze dne 12. června 2019, kterým se stanoví podrobná pravidla pro minimální požadavky na stanoviště hraniční kontroly, včetně kontrolních středisek, a na formát, kategorie a zkratky, které se mají používat v seznamech stanovišť hraniční kontroly a kontrolních středisek (Text s významem pro EHP).

Celní opatření

Od roku 2015 přešla Celní správa ČR pouze na on-line verzi Českého integrovaného tarifu, tzv. e-ČIT, který je součástí aplikace TARIC CZ (integrovaný tarif společenství TARIC rozšířený o národní legislativu – daně a obchodně politická opatření dle národní legislativy).

Od 1. ledna 2020 vstoupily v platnost změny kombinované nomenklatury dle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2019/1776 ze dne 9. října 2019, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Tab. VII: Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2020

Kód KN	Popis položky	Smluvní celní sazba (%)
0101	Živí koně, osli, muly a mezci	
0101 21	Koně	
0101 21 00 00	Plemenná čistokrevná zvířata	0
0101 29	Ostatní	
0101 29 10 00	Na porážku	0
0101 29 90 00	Ostatní	11,5
0101 30 00 00	Oslí	7,7
0101 90 00 00	Ostatní	10,9
0205	Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené	
0205 00 20 00	Čerstvé nebo chlazené	5,1
0205 00 80 00	Zmrazené	5,1
0206	Jedlé droby hovězí, vepřové, skopové, kozí, koňské, oslí, z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené	
0206 80	Ostatní, čerstvé nebo chlazené	
0206 80 10 00	K výrobě farmaceutických výrobků	0
0206 80 91	Ostatní	
0206 80 91 00	Koňské, oslí, z mul a mezků	6,4
0206 90	Ostatní, zmrazené	
0206 90 10 00	K výrobě farmaceutických výrobků	0
0206 90 91	Ostatní	
0206 90 91 00	Koňské, oslí, z mul a mezků	6,4

Zdroj: EČIT 2020

PLEMENA KONÍ V ČESKÉ REPUBLICE

V České republice je vedena plemenná kniha celkem pro 23 plemen koní. Nejrozšířenější plemeno u nás představuje český teplokrevník. Česká plemena koní dále zastupují, kromě již zmíněného českého teplokrevníka, starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský.

Tab. VIII: Zastoupení plemen v ČR

Plemeno	2014	2015	2016	2017	2018	2019
koně bez plemenné příslušnosti	24 787	25 692	26 787	27 778	28 532	29 087
český teplokrevník	18 149	17 960	17 835	17 812	17 673	17 515
anglický plnokrevník	8 588	8 689	8 780	8 940	9 056	8 969
slovenský teplokrevník (CS)	2 356	2 511	2 680	2 879	3 049	3 277
velšská plemena pony a kob	2 168	2 369	2 570	2 802	3 082	3 327
Quarter Horse	1 914	2 036	2 163	2 297	2 452	2 564
českomoravský belgický kůň	1 942	1 933	2 570	1 960	1 966	1 961
hafling	1 817	1 863	1 898	1 930	1 968	1 982
starokladrubský kůň	1 732	1 759	1 788	1 818	1 837	1 846
klusák	1 747	1 766	1 799	1 791	1 785	1 780
Paint Horse	1 202	1 328	1 421	1 554	1 658	1 811
norický kůň	1 480	1 349	1 405	1 403	1 377	1 352
slezský norik	1 128	1 160	1 421	1 250	1 294	1 330
huculský kůň	1 178	1 170	1 141	1 125	1 089	1 096
shetlandský pony	896	951	1 003	1 081	1 126	1 189
Shagya arab	774	817	849	871	868	888
český sportovní pony	744	764	777	800	810	828
ostatní plemena	9 503	10 586	10 400	12 128	13 113	14 104
celkem koně	82 105	84 703	87 287	90 219	92 735	94 906
oslí a ostatní koňovití	796	951	1 060	1 146	1 278	1 408
celkem koňovití	82 901	85 654	88 347	91 365	94 013	96 314

Zdroj: Ústřední evidence koní

Přestože je skladba plemen koní v České republice velmi pestrá, nejobsáhlejší skupinu zástupců z celkového množství těchto jedinců tvoří po několik let koně bez plemenné příslušnosti, kteří od roku 2015 přesahují podíl 30,00 % a více (k roku 2019 se jednalo o 30,20 %, což je v porovnání s rokem 2018 nárůst o 1,91 %). Další významně zastoupenou kategorií představují jedinci českého teplokrevníka. Zástupců těchto plemen nicméně v posledních letech ubývá (v roce 2014 činil jejich podíl 21,89 % a v roce 2019 klesly jejich stavy na 18,19 % z celkového počtu koňovitých). Druhé nejpočetnější plemeno v České republice reprezentuje, s podílem 9,31 % v roce 2019, anglický plnokrevník. Následující příčky zaujímá ve své početnosti skupina velšských plemen pony a kob (3,45 % v roce 2019) a slovenský teplokrevník (3,40 % v roce 2019). Procentuální podíl dalších jednotlivých vyjmenovaných plemen nepřekračuje 2,70 % u každého z nich, u plemen Shagya araba a český sportovní pony nepřekračují stavy každého z uvedených 1 % z celkového počtu koňovitých v České republice.

Anglický plnokrevník

Uznaný chovatelský spolek: **Jockey Club České republiky**

se sídlem: Radotínská 69, 159 00 Praha 5

e-mail: dostihy@dostihy.cz www.dostihycz

O plemenu a chovném cíli

Jde o vysoce specifické výkonnostní plemeno koní, jemuž je podřízen i šlechtitelský program, nicméně jedná se i o velmi důležitého zlepšovatele dalších plemen. Chovným cílem je zvyšování výkonnosti plemene anglický plnokrevník v rovinových dostizích, především v rychlosti, ranosti, konstituční tvrdosti včetně rychlosti ve vytrvalosti. V překážkových dostizích dále zvyšování skokové potence a nezbytných charakterových vlastností. Reprodukční metoda, používaná pro dosažení chovného cíle, je čistokrevná přirozená plemenitba v rámci plemene. Výsledky kontroly výkonnosti v dostizích slouží jako podklad pro odhad plemenné hodnoty a selekci. K celkovému hodnocení dále slouží úplná dostihová kariéra (tj. umístění v jednotlivých dostizích), obzvláště vítězství či umístění v dostizích nejvyšší kategorie a opakovatelnost nejkvalitnějších výsledků, která výrazně posiluje objektivnost odhadu plemenné hodnoty budoucí chovné klisny nebo plemenného hřebce. Výsledné hodnoty jsou užity ke zvýšení selekčního tlaku při volbě rodičovských párů formou diferencovaných registračních poplatků.

Současný stav

V roce 2018 bylo evidováno 9 033 ks anglických plnokrevníků (stav k 31. 12. 2018), v roce 2019 bylo k 31. 12. 2019 evidováno 8 949 ks anglických plnokrevníků, početní stavy však v průběhu poslední dekády mírně rostou, především zásluhou zvýšeného importu.

Níže, v tabulce Klisny zapuštěné A I/I plemeníkem v ČR, domácí klisny zapuštěné v zahraničí, je možné sledovat vývoj počtů zapouštěných klisen od roku 2010. Je zřejmý pokračující trend snižování domácího chovného stáda. Zvyšující se počty zahraničních klisen jsou dány aktuální přítomností kvalitních plemeníků v ČR (např. Eagle Top (GB) či Zazou (GER)), jejich využití se však posléze neodráží na stavu domácí populace, s čímž koresponduje tabulka Počty registrovaných A I/I hříbat, narozených v ČR.

Tab. IX: Klisny zapuštěné A I/I plemeníkem v ČR, domácí klisny zapuštěné v zahraničí

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celkem v ČR	523	463	483	297	344	335	397	371	338	292
Domácí klisny	478	438	452	283	322	314	344	302	256	234
Zahraniční klisny	45	25	31	14	22	21	52	69	82	58
Domácí klisny v zahraničí	24	39	24	14	20	25	9	10	11	6

Zdroj: Jockey Club České republiky

Nízké stavy domácích hříbat se jednoznačně odvíjejí od snižující se konkurenceschopnosti domácích odchovanců (a tím i zájmu majitelů o jejich koupi) vůči koním importovaným. Jen od vstupu ČR do Evropské unie se počty A I/I koní narozených v Česku snížili téměř o 60 %. Navíc řada tradičních komerčních hřebčínů výrazně omezila svoji produkci a těžiště chovu tak přešlo na stranu tzv. „owners-breeders“.

Tab. X: Počty registrovaných A I/I hříbat, narozených v ČR

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Registrovaných hříbat	276	278	254	249	175	189	219	202	188	167

Zdroj: Jockey Club České republiky

Se snižujícím se stavem chovného stáda klesá i počet plemenných hřebců, což lze ovšem vzhledem k situaci považovat za jev spíše „pozitivní“ z hlediska možnosti jejich prověření. Bohužel ale rovněž klesá zájem o využití zahraničních plemenů ze strany domácích chovatelů, nicméně domácí chovné stádo prochází pravidelnou proměnou a je doplňováno klisnami importovanými, nelze proto předpokládat, že by v současné době u domácí populace docházelo ke snižování genetické variability.

Tab. XI: Počty využitých domácích a zahraničních plemenů

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hřebci v ČR	42	41	41	38	33	34	35	33	27	24
Zahraniční hřebci	21	27	17	9	12	15	7	6	9	6

Zdroj: Jockey Club České republiky

Pozitivní selekce v rámci chovného stáda je podporována bonifikací (absencí registračního poplatku za hříbě, dále u takového hříběte JC ČR hradí poplatek za ověření paternity) chovných klisen, které zvítězily v dostihu I. kategorie a výše, či které již daly takového potomka. V roce 2019 bylo v ČR narozeno 42 takových hříbat, tedy stejné množství jako v předchozím roce při nižším počtu narozených hříbat celkem.

Výkonnostní zkoušky formou dostihů

Číselným vyjádřením výkonnosti konkrétního koně byl do roku 2015 generální handicap dosažený v jednotlivých sezónách. Od roku 2016 je nadále používán systém klasifikace, jehož smyslem je přiblížit systém hodnocení a porovnání evropskému standardu. Posouzení obou přístupů je předmětem exaktního analytického srovnání, které zakládá možnost vzájemného přepočtu u potomků konkrétního rodiče, jehož někteří potomci se testovali podle starého a jiní dle nového kritéria hodnocení. Přepočet má umožnit vyhodnocení odhadu plemenné hodnoty jedince jako celku.

V roce 2019 bylo v ČR uspořádáno celkem 402 dostihů v rámci 52 dostihových dnů na deseti závodištích. Oproti počátku dekády v roce 2010 se jedná o zhruba 25% pokles počtu výkonnostních zkoušek. Ačkoliv je domácí klesající populace anglického plnokrevníka pravidelně doplňována stále vyšším počtem koní importovaných ze zahraničí, tento pokles odpovídá i množství koní registrovaných v dostihovém provozu. Zatímco v roce 2010 se výkonnostních zkoušek zúčastnilo 1 325 koní, sezona 2019 eviduje pouze 996 účastníků, tedy opět úbytek zhruba o jednu čtvrtinu. Konkrétní vývoj je patrný z tabulky Dostihový provoz v letech 2010–2019.

Tab. XII: Dostihový provoz v letech 2010–2019

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet závodišť	15	14	11	11	11	12	11	11	11	10
Počet dostihových dnů	68	68	58	61	62	63	57	57	59	52
Počet dostihů celkem	531	539	465	479	491	485	457	451	459	402
Počet dostihů rovinových	358	364	311	321	328	335	309	299	317	278
Počet dostihů přes proutěné překážky	30	40	28	34	35	33	37	36	45	28
Počet dostihů steeplechase	143	135	126	124	128	117	111	116	97	96
Součet cen v dostizích celkem (v tis. Kč)	52 985	52 929	46 753	48 587	44 809	50 131	44 849	46 614	46 962	45 460

Zdroj: Jockey Club České republiky

Pozitivní trend je možné sledovat ve stále vyšším počtu koní trénovaných v ČR, kteří využívají startů na zahraničních dostihových drahách (především Francie, Itálie a Německo), což umožňuje lepší porovnání výkonnosti v rámci Evropy. Objem výher těchto koní se za posledních deset let více než zdvojnásobil a přesahuje tak celkovou sumu vyplácenou v domácím dostihovém provozu. Jedná se

o fenomén z ekonomického hlediska velmi zásadní pro určité tréninkové centrály. To mimo jiné dokládá kvalitu tréninkové přípravy, srovnatelnou s mezinárodním standardem.

Trvalou podporou koní českého chovu je dostihovým závodistištěm v Praze – Velké Chuchli vypisovaný každoroční seriál pěti dostihů pro dvouleté koně českého chovu s celkovým součtem cen 400 000 Kč. V roce 2019 byl seriál konán s podporou společnosti Fitmin (Fitmin Cup 2019). Od roku 2011 hradí Jockey Club ČR poplatky spojené s registrací plemenných hřebců v registru EBF (European Breeders Fund). Potomci těchto plemenů jsou kvalifikováni k účasti v dostizích dotovaných tímto fondem, které se konají i v ČR a tím by měla být i zvyšována bonita domácích odchovanců pro zahraniční zájemce.

Ostatní

Podrobné statistiky chovu a hodnocení plemenů ve formě šampionátů jsou, jako každoročně, uvedeny v tištěných publikacích Dodatek k Plemenné knize a Chovatelská ročenka. Kompletní výsledky dostihů včetně statistik jsou uvedeny v Dostihové ročence a na webových stránkách JC ČR (www.dostihycz.cz).

Českomoravský belgický kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Svaz chovatelů Českomoravského belgického koně České republiky z.s. (www.schcmbk.cz)

O plemenu a chovném cíli

Populace českomoravských belgických koní se utvářela ve specifických klimatických podmínkách více jak 120 let na bázi importů především originálních belgických (období 1880–1930) a v menší míře valonských (období 1880–1900) hřebců a několika originálních belgických klisen. V roce 1880–1910 bylo utváření populace realizováno prostřednictvím převodného křížení importovaných belgických hřebců na klisny domácí provenience, později v roce 1900–1920 na klisny se známým genovým základem v jejich první a druhé generaci rodokmenu. Mezi produkty těchto páření byla souběžně realizována vzájemná plemenitba inter se. Na utváření populace tohoto plemene se podíleli hřebci příslušející k liniím: 50 Corale (*1909), 51 Bayard de Heredia (*1920), 9 Marquis de Vraimont (*1920), 426 Aglae 24/1196 (*1920), 396 Burgogne de Monti (*1920), lic.Hans–428 Branibor (*1922), 26 Miroš (*1923) a 113 Successeur de Boneffe (*1928).

Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající ve třech letech stáří, středního čtvercového rámce s dobrým osvalením a minimalizací exteriérových vad. Kůň vyrovnaného charakteru, pracovitý a snadno ovladatelný, učenlivý, přiměřeného temperamentu, dobře krmitelný, dlouhověký, pevné konstituce a adaptabilní na různá prostředí.

Současný stav

Stav populace z hlediska genetického zdroje (GZ) lze hodnotit jako stabilizovaný, s mírně stoupající tendencí v jeho mateřské části. Populace v celé České republice má však vývoj zcela opačný. Počty plemenů zůstávají, až na výjimky, víceméně shodné (nově zařazení plemeni splňují podmínky pro zařazení do genetických zdrojů), počty klisen mimo genetické zdroje jsou spíše klesající tendence (důvodem je omezené a postupné vyřazování méně kvalitních klisen a klisen s neúplným původem z reprodukce).

Tab. XIII: Stav populace ČMB 2010–2019

Rok	Hřebci v GZ	Klisny v GZ	Klisny zapsané v PK	Počet chovatelů
2010	58	386	1 039	863
2011	61	391	1 012	853
2012	62	446	1 013	817
2013	58	413	926	723
2014	57	446	794	599
2015	55	424	788	587
2016	58	463	780	573
2017	55	441	787	574
2018	56	457	778	591
2019	60	481	749	543

Zdroj: Ústřední evidence koní

Počet nově zařazovaných hřebců do GZ se odvíjí od jejich potřeby v chovu, v závislosti na přirozeném úbytku, kvality ročníku a potřeb zařazení konkrétních jedinců (málopočetné linie). Zařazování jsou pouze hřebci po zkouškách výkonnosti, roku 2019 byli takto zařazeni 4 hřebci (do 60ti denního testu bylo vybráno 5 hřebců, ovšem 1 byl během testu pro nezpůsobilost vyřazen).

Podmínkou pro zařazení klisen do GZ je zápis do plemenné knihy a absolvování zkoušky výkonnosti, kterých se zúčastňují, až na výjimky, klisny ve věku 3 let. V roce 2019 bylo zapsáno do plemenných knih celkem 34 klisen, z toho 10 do HPK a 24 do PK. 28 těchto klisen absolvovalo zkoušky výkonnosti.

Reprodukce

V posledních letech zaznamenáváme trend dlouhodobého poklesu počtu zapuštěných klisen. V roce 2019 bylo zapuštěno celkem 202 klisen, což představuje v porovnání s rokem 2018, ve kterém bylo zapuštěno 211 klisen, rovněž zmíněný pokles. Narozená hříbata v roce 2019 byla reprezentována 53 hřebečky a 51 klisničkami (celkem se tedy jednalo o 104 hříbat).

Podíl aktivních plemeníků, tedy plemeníků s narozeným potomstvem, je 42.

Intenzita plodnosti představuje 58,87 % a úroveň inbreedingu v populaci $F_{(x)} = 1,320$.

Ostatní

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu Koně, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, stránkách svazu www.schcmbk.eu.cz, na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů.

Český sportovní pony

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Svaz chovatelů Českého sportovního pony, z.s. (www.cspony.estranky.cz)

O plemenu a chovném cíli

Český sportovní pony (ČSP) je plemeno určeno především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Cílem šlechtění je všestranně využitelný pony jezdeckého typu, tvrdé konstituce,

dobře krmitelný, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce a zdravotní stav musí umožňovat jeho celoroční pastevní chov i za využití pouze lehkého přístřešku. Důraz je kladen rovněž na dobrý charakter a ochotu k práci. Právě známka za charakter je limitní k zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu.

Současný stav

Početní stavy plemene se po několik let pohybují přibližně na stejné úrovni. V roce 2019 bylo v PK českého sportovního pony zapsáno 63 plemenných hřebců a 769 plemenných klisen. Do PK bylo v tomto roce zařazeno 27 klisen, 12 z nich po absolvování výkonnostních zkoušek (všech 12 klisen je zapsáno do HPK).

Ostatní

Koně tohoto plemene se účastní téměř všech sportovních disciplín jezdeckého sportu na národní i mezinárodní úrovni. V roce 2019 proběhl v České republice Národní Šampionát ve Velkých Hořticích u Opavy, kde bylo předvedeno celkem 86 pony. Svaz chovatelů ČSP pořádal v tomto roce také, již tradiční, chovatelskou soutěž otevřenou pro všechny koně Vozatajský pohár ČSP.

Český teplokrevník

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Svaz chovatelů českého teplokrevníka z.s. (www.ctsvaz.cz)

O plemenu a chovném cíli

Cílem šlechtění českého teplokrevníka je ušlechtilý, korektní a lehce jezditelný kůň, který je, na základě svého temperamentu, charakteru, prostorné a elastické mechaniky pohybu a pevného zdraví, vhodný pro všechny druhy výkonnostního jezdeckého sportu v rámci disciplín FEI (Fédération Equestre Internationale) a pro volnočasové aktivity.

Dospělý kůň je středního tělesného rámce s dobrými liniemi, pevného fundamentu a bez zjevných geneticky podmíněných vad. Ve šlechtění je podporováno také zachování pevné konstituce, zdraví koní a dobrý charakter.

Současný stav

Český teplokrevník představuje dlouhodobě nejpočetnější plemeno České republiky. V roce 2019 jeho početní stavy tvořily celkem 18,19 % z počtu všech koňovitých. Chovná populace tohoto plemene zahrnuje všechny chovné jedince (klisny i hřebce) zapsané v plemenné knize českého teplokrevníka a jedince vyjmenovaných plemen a zemských variant ze zahraničí, kteří byli na základě šlechtitelského programu do plemenných knih českého teplokrevníka zapsáni. Mírná stagnace a pokles stavů koní plemene český teplokrevník, se současným poklesem zapouštění klisen a produkcí hříbat, je dána především ekonomickou situací chovů a nárůstem počtu koní bez plemenné příslušnosti.

Tab. XIV: Počty plemenných zvířat dle jednotlivých oddílů PK

Oddíl PK	HPK	PK	PPK	PKH
Počet	3 993	4 250	875	188

Zdroj: Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.

Zápis klisen do PK můžeme označit jako jednu z metod selekce šlechtitelského programu českého teplokrevníka. Právě vyloučení nedostatků ve sledovaných znacích, které neodpovídají požadavkům plemene, přispívá ke zlepšení kvality a zdraví chovaných koní. Toto hodnocení probíhá na určených svodech, chovatelských výstavách, zkouškách výkonnosti nebo na základě individuální žádosti u chovatele. Od roku 2019 byla možnost absolvovat svod rovněž na kvalifikačních kolech KMK. Při zápisu se provádí popis stavby těla, lineární popis a posuzuje se mechanika pohybu (krok, klus na ruce a tvrdém podkladu). PK evidovala v roce 2019 celkem 9 118 klisen. V tomtéž roce bylo do PK zapsáno 288 klisen, 112 z nich splnilo podmínku zápisu do HPK, 173 jich bylo zapsáno do PK a 3 do PPK.

V PKH českého teplokrevníka bylo v roce 2019 zapsáno celkem 188 plemenných hřebců. Nově bylo v tomto roce zařazeno do PKH 12 starších hřebců a 6 ostatních, kteří úspěšně absolvovali 70denní test. V plemenitbě došlo k aktivnímu využití 87 plemenných hřebců, kteří následně zapustili 928 klisen. Nejvyšší počet klisen (61) zapustil ze zmíněných hřebců Aristo Z. Z dalších hojně využívaných zástupců lze jmenovat hřebce Stalypso (59 zapuštěných klisen), Cannon Reuvekamp's (44), Chico's Boy (44), Faustinus (41), Guidam Sohn (38), Cantesini (36) a Lamaze TN (36). Těchto 8 hřebců připustilo 39 % z celkového počtu připouštěných klisen.

Tab. XV: Statistika připouštění hřebců v roce 2019

Počet připuštěných klisen	Počet hřebců	Celkem připuštěno klisen
Více než 35	8	359
20 až 34	8	186
10 až 19	16	218
2 až 9	38	148
1	17	17

Zdroj: Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.

Testační odchovny

Pro PK českého teplokrevníka byli v roce 2019 spravovány tři odchovny – TO (testační odchovna) Nový Dvůr v rámci Zemského hřebčince Písek (42 hřebců v roce 2019), TO Buňov v rámci Zemského hřebčince Tlumačov (53 hřebců) a TO Měník v rámci ŠCHK Kubišta s.r.o. (52 hřebců). Ve všech zmíněných proběhla jarní i podzimní třídění a hřebci ve věku 3 let zde absolvovali ZZV hřebců dle zkušebního řádu pro PK českého teplokrevníka.

Zkoušky výkonnosti

Ke zkouškám výkonnosti, ve kterých probíhalo hodnocení klisen komisí v roce 2019 celkem ve 13 termínech, se přihlásilo celkem 127 tříletých teplokrevných klisen tohoto plemene, z nichž pouze 2 neuspěly pod sedlem (u jedné z nich došlo následně k opravě výsledku v náhradním termínu). Tento vysoký počet úspěšných adeptek vypovídá o stoupající úrovni kvality klisen a jejich přípravy. Z celkem 240 tříletých klisen českého teplokrevníka se, po odpočtu klisen z PK vyjmenovaných v řádu PK českého teplokrevníka, ZV účastnilo pouze 106 z nich. Po ZV bylo do akceleračního programu (HPK–PRO) zapsáno celkem 41 klisen, 71 do HPK, 14 do PK a 1 do PPK.

70–denní test hřebců

V roce 2019 se 70–denního testu hřebců zúčastnilo celkem 5 hřebců plemene český teplokrevník a 1 zástupce plemene KWPN a všichni z nich jej úspěšně zakončili zkouškou výkonnosti. Rada PK českého teplokrevníka ustanovila, že pro příští roky budou hřebci předváděni jedním testačním jezdcem za účelem zvýšení objektivit závěrečné zkoušky.

Kritéria mladých koní

Seriál soutěží KMK určený pro čtyřleté až šestileté skokové koně zastřešila v roce 2019 Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s. Kvalifikační kola proběhla v tomto roce v rámci celé České republiky, konkrétně v Hořovicích, Ptýrově, Opavě, Hradištku u Sadské, Olomouci a Písku. Celý seriál se těšil velmi

dobré obsazenosti a do finále KMK nastoupilo 106 koní. Nejvíce potomků, 10, měl mezi mladými koňmi ve finále plemeník Guidam Sohn (všechny v kategorii pětiletých), následoval Aristo Z (se 6 potomky) a Cannavaro (4 potomci).

Ostatní

Dlouhodobým úsilím v chovu českého teplokrevníka je trvalé zvyšování genetické úrovně tohoto plemene, tedy dosažení genetického zisku. První výpočty OPH (odhadu plemenné hodnoty) v České republice jsou známy již od roku 1996. Zveřejňování těchto OPH, které jsou nazývány jako skokový index, provádí pro svazy chovatelů sportovních koní v České republice Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. v Praze. Skokový index je standardizován k průměru 100 se směrodatnou odchylkou 20 bodů. Průměrní koně tedy mají tuto hodnotu kolem 100 bodů, za podprůměrné jsou označováni koně s hodnotou 80 bodů a méně a koně se 120 body a více jsou nazýváni jako nadprůměrní. Důležitým faktorem u skokového indexu je samozřejmě i jeho spolehlivost. Vyhodnocení za pomoci skokových indexů umožňuje následně vybírat kvalitní jedince pro chov parkurových koní.

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím médií zaměřených na problematiku koní, internetových stránek www.aschk.cz, stránkách svazu www.ctsvaz.cz, sociálních stránkách apod. Aktivity svazu a aktuální informace jsou rovněž publikovány v pravidelném Bulletinu ČT, který je distribuován elektronickou formou.

Český trakén

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz chovatelů Českého trakéna, z.s.**

se sídlem: Hlavní 115, 747 23 Bolatice – Borová

e-mail: vit.holy@email.cz www.ceskytraken.cz

O plemenu a chovném cíli

Trakénský kůň je čistokrevným plemenem mezinárodního rozměru. Český trakén provádí kontrolu původu do 4. generace. Světovou plemennou knihu zastřešuje německý Trakehner verband, který má 10 dceřinných organizací a 6 spolupracujících, mezi které patří i naše plemenná kniha.

Trakén je vysoce ušlechtilý, korektní kůň středního rámce s výrazným pohybovým potenciálem, bez genetických vad. Má živý temperament, dobrý charakter, velmi dobrou jezditelnost, je konstitučně tvrdý, dlouhověký a velmi inteligentní. Je vhodný pro všechny jezdecké disciplíny. Na rozdíl od ostatních chovatelských svazů neupřednostňujeme rané dělení hřebčích linií na drezurní a skokové a trváme na všestranném talentu bez specifických úlev ve skokovém a pohybovém projevu. Specialisté bývají obvykle zařazeni až po dosažení odpovídající sportovní výkonnosti.

Současný stav

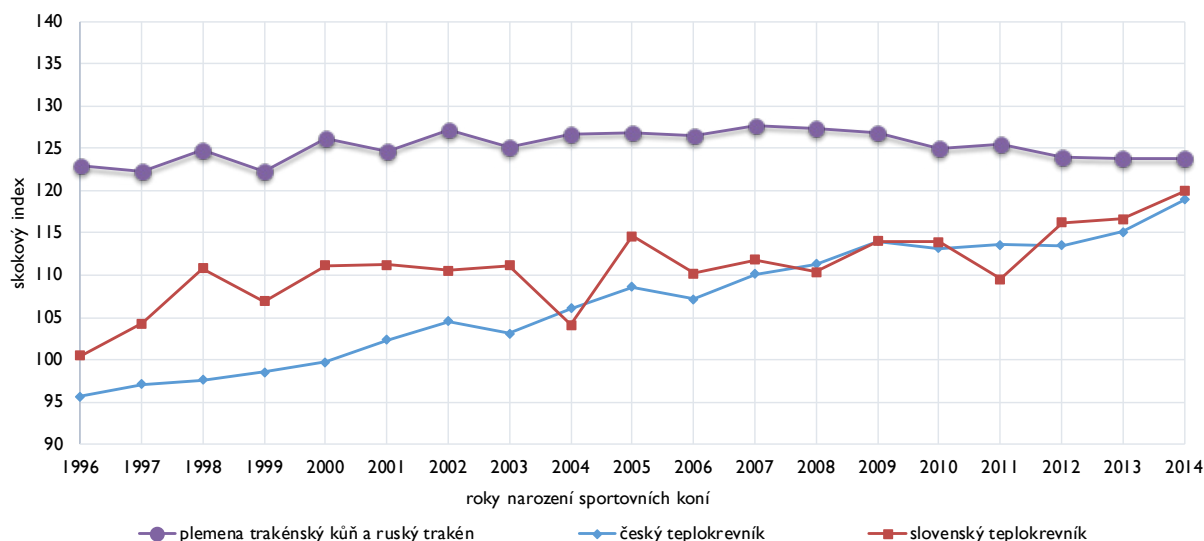
Svaz chovatelů Českého trakéna byl oficiálně znovuuznán v roce 2012. Přestože do roku 1990 patřili trakéni k tomu nejlepšímu v československém chovu koní, teplokrevné chovatelské svazy svým nezájmem způsobily téměř vymizení výborných trakénských linií a rodin, včetně nejslavnějších linií Quoniam a Topas. Historicky nejúspěšnějším se stal zejména plemeník Quoniam III – čtrnáctinásobný šampion plemeník ČR. Až do roku 2012 jsme přes nepříznivou situaci pracovali se zbytky trakénů v České republice a v době uznání Svazu jsme disponovali pouze dvěma živými plemeníky – Sargoni a Plesant. I přes skutečnost, že se Plesant stal Koněm roku 2008 v drezuře, nebyl v chovu prakticky vůbec využit. Stádo chovných klisen bylo přestárle a dodnes se potýkáme s poměrně velkými ztrátami v reprodukci vlivem snahy o záchranu cenných starých klisen.

V současnosti je v ústřední evidenci vedeno již 202 čistokrevných trakénů, z toho 139 zapsaných klisen. Živých aktivních plemeníků je 14, převážně z vynikajících světových skokových a drezurních linií.

Byly nakoupeny zmražené inseminační dávky nejlepších skokových trakénů na světě a v inseminační bance je dalších 15 plemeníků. Za 7 sezon se narodilo 75 čistokrevných hříbat. Vedle toho, tak jako v ostatních chovatelsky vyspělých zemích, jsou trakéni využíváni k zušlechtění dalších teplokrevných chovů. Tato produkce však nemůže být označena za trakénskou populaci (ve světě se jedná například o světoznámé linie Argentan, Stakkato, Grannus, Totilas). V současnosti je tak pracováno s těmito světovými liniemi, které dosáhly úrovně Mistrovství světa či olympijských her:

- Dampfross – Pythagoras – Pilgrim – **Aktiv, Plesant**
- Dampfross – Pregel – Abdullah – **Special Memories**
- Perfectionist xx – Ararad – **Topas , Topas 14, Topas 23, Heidekrug**
- Pilger – Ostrjak – Eol – **Cherson, Eliáš**
- Pilger – Ostrjak – Topkij – **Top Gun, Schenkendorf**
- Priboj ox – Pomeranec – Chokkej – **Almox Prints, Prökelwitz**
- Burnus AA – Habicht – Sixtus – Axis – Hirtentanz – **Ibrox Park, Abendtanz**
- Fetysz ox – Maharadscha – Arogno – Partout – **Goodwood**
- Pindar xx – Loretto – Wie Ibikus – **Sargoni, Sargoni Son, Solistentraum**
- Esteban xx – **Erste**
- Dampfross – Pythagoras – Quido – Quoniam – **Quoniam III, Quintar**

Graf VIII: Genetický trend vybraných plemen koní 1996–2014

Zdroj: Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i.

Mezinárodní spolupráce je rozvíjena nejen účastí předsedy Svazu v mezinárodních komisích (Německo, Polsko, Litva apod.), ale hlavně působením hřebců v zahraničí. Rodí se tak hříbata do české PK. V zahraničí působí s českou licenci hřebci Aktis, Solistentraum, Powiew, Schralling, Skandau, Cornut, Pagur ox.

I přes oficiálně krátkou existenci Svazu se daří předvádět trakény na špičce sportu (Quintar – nejlepší pětiletý skokan České republiky, nejlepší pětiletý trakén na mezinárodním Bundesturnier Hannover, Kirea – nejlepší pětiletá militaristka České republiky apod.).

Chovné a sportovní indexy nejsou omežovány na území České republiky z důvodu výrazného mezinárodního kontextu a malých početních stavů. Pravidelně jsou prováděny testy mladých hřebců a klisen, pořádány přehlídky sportovních koní, klisen a hříbat. Pozornost je věnována také použití trakénů v ostatních teplokrevných chovech a zaznamenávány sportovní a chovatelské úspěchy těchto produktů. Svaz aktivně využívá webové stránky (www.ceskytraken.cz) a na sociálních sítích velmi aktivně pracuje s veřejností. Svaz také pravidelně tiskne Ročenku svazu a nástěnný kalendář s nejlepšími zástupci plemene ve sportu a chovu.

Hafling

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Český svaz chovatelů haflingů, z.s. (www.haflingove.cz)

O plemenu a chovném cíli

Plemeno hafling pochází z území jižního Tyrolska, oblasti okolo města Bolzana. Zde vzniklo křížením malých horských plemen pravděpodobně s orientálními koňmi. Teorii o vzniku plemene hafling, k němuž došlo za pomoci křížení, je velké množství a velmi často se od sebe podstatně odlišují. V zásadě lze ale konstatovat, že na místní horské koně měly v minulosti vliv především geny arabských koní, huculů a noriků. Již od počátku se plemeno chová v sedmi liniích – A, B, M, N, S, St a W a chovatelské svazy v zemích původu se snaží o udržení všech těchto linií v dostatečném počtu i kvalitě.

Chovným cílem je univerzální středně velký kůň, s harmonickou, silnou, korektní stavbou těla, s dostatečným temperamentem a s přátelským charakterem, snadno krmitelný a pevného zdraví. Právě pro tyto svoje vlastnosti je vhodný pro všechny druhy rekreačního i sportovního jezdeckví i vozatajství, rehabilitační ježdění, práce v zemědělství, agroturistiku i pro další využití. Chovný cíl je zabezpečován metodou čistokrevné plemenitby s cílem šlechtit koně s maximálně 1,56% podílem arabské krve.

Současný stav

Plemeno hafling se u nás po delší přestávce opět začalo chovat v roce 1990 na základě importu, bohužel často méně kvalitních, koní z Německa a Rakouska. Počty koní od tohoto roku stabilně narůstají a kvalita koní, zejména v posledních 15 letech, kdy došlo k výrazným úpravám chovatelských dokumentů, změnám v organizaci chovu a také k velkému množství importu kvalitních koní ze zemí původu, výrazně vzrostla a přiblížila se chovatelsky vyspělým státům.

K 31. 3. 2020 je v plemenné knize haflinga evidováno 32 plemenných hřebců (z toho asi polovina z nich je reálně aktivních v plemenitbě), 734 chovných klisen a dalších 1 076 koní příslušných k plemeni.

Do plemenné knihy se každoročně zapisuje v průměru 36 klisen a asi třetina z nich zároveň absolvuje zkoušky výkonnosti pod sedlem nebo v tahu. Pro plemenné hřebce jsou tyto zkoušky povinné. V rámci akceleračního programu, kam jsou zapisováni nejkvalitnější koně, je aktuálně zařazeno 9 hřebců a 46 klisen.

V roce 2018 bylo ukončeno přechodné období, během kterého měli chovatelé možnost zapisovat do chovu koně s vyšším podílem arabské krve, než je celosvětový standard. Od roku 2019 se již do plemenné knihy zapisují výhradně klisny a hřebci s nejvýše 1,56 % arabské krve. Mnoho práce bylo také odvedeno na postupném doplňování původu tak, aby většina koní měla kompletní šestigenerační původ.

Činnost chovatelského svazu

Český svaz chovatelů haflingů (www.haflingove.cz), který je partnerem pro uznané chovatelské sdružení, každoročně pořádá jak standardní chovatelské akce (jednotné svody klisen a zkoušky výkonnosti),

tak výstavy a sportovní soutěže. Mezi pravidelné akce patří Šampionát mladých klisen, který se konal v roce 2020 podvanácté, a Mistrovství České republiky ve sportovních disciplínách, pořádané s hojnou mezinárodní účastí. V předchozích letech bylo také zorganizováno několik studijních cest pro chovatele do zahraničí, sportovní soustředění a další akce, od roku 2016 je vyhodnocován sportovní žebříček plemene – HaflingerCup.

Asociace svazů chovatelů koní České republiky je, jako organizace pověřená vedením plemenné knihy haflinga, zakládajícím členem světového haflingského svazu – HWZSV (Haflinger Welt– Zucht– und Sportvereinigung), který sdružuje všechny významné chovatelské země. Vstup a členství, nejdříve do evropského a nyní i do nově založeného Světového svazu chovatelů haflingů (HWZSV), přineslo nejen úzkou spolupráci v upřesnění a definování chovatelského cíle, ale rovněž spolupráci na bázi získávání špičkového plemenného materiálu, především z Itálie a Rakouska, ze zemí původu plemene. V rámci této spolupráce je rovněž zajištěno posuzování plemenných koní na výstavách v České republice nejlepšími mezinárodními posuzovateli. Na základě členství v mezinárodních organizacích ASCHK ČR a potažmo ČSCHH ČR nominuje účastníky na evropské a světové akce, zejména na Světovou výstavu haflingů a Mistrovství Evropy ve sportovních disciplínách.

Huculský kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace chovatelů huculského koně, z.s.**
se sídlem: BOX 145, Pražská 607, 530 02 Pardubice
e-mail: jelineking@seznam.cz www.hucul-achhk.cz

Realizace šlechtitelského programu Huculský kůň 2010–2020

O plemenu a chovném cíli

Huculský kůň patří mezi malá horská plemena koní. Je zahrnut v Národním programu konzervace a využívání genetických zdrojů České republiky (dále jen NPGZ ČR) a současně je zařazen i v rámci FAO mezi světově chráněná plemena.

Chovným cílem je dosáhnout a upevnit plemenný typ v rámci plemenného standardu při zachování specifických vlastností, dostatečné genetické rozmanitosti, udržitelného stupně příbuznosti a s docílením postupného naplnění úplné čistokrevnosti tohoto plemene v České republice.

Současný stav

Realizace šlechtitelského programu v letech 2010–2020 navazovala na aktivity a dosažené výsledky šlechtitelského procesu dřívějšího období od roku 1997 a existenci kvalitního jádra chovné populace huculského koně jako genového zdroje, zahrnutého do NPGZ ČR.

Šlechtitelský program byl spolu s ŘPK v roce 2009 novelizován, harmonizován s požadavky Evropské komise a obdobnými programy v ostatních zemích, kde je čistokrevný huculský kůň v současnosti v omezené míře chován. Tím jsou nadále vytvářeny podmínky pro mezinárodní spolupráci na uchování vzácného huculského koně pod koordinací národní federace huculského koně – HIF (Hucul International Federation), ustavené v roce 2000, které je ACHHK asociace aktivním členem.

Šlechtitelský program huculského koně stanoví vedle chovného cíle standard plemene, metody a postupy šlechtění celé populace, které jsou průběžně aktualizovány a hodnoceny. Výsledky analýz jsou pravidelně publikovány ve členském „Zpravodaji“ pro chovatelskou veřejnost již 24 let.

Novela ŠP a ŘPK se zaměřila především na zpřesnění vlastního hodnocení koní, které předpokládá důsledné uplatňování celé desetibodové stupnice, zpřísnila definici čistokrevnosti plemene a definovala evropsky uznané zakladatelky huculských genealogických rodin. Dále zavedla rozšíření výkonnostních

zkoušek o jednostranné zkoušky, které se staly spolu s povinností prokázání původu rodičů formou DNA nezbytnou podmínkou zápisu klisen do prvních dvou oddílů PK (HPK a PK). Nově definovala a změnila způsob označování huculských koní na úroveň slovního a grafického popisu, spojeného s čipováním bez ožehů.

Současný stav chovu huculského koně je z pohledu genové skladby plemene stále dosti proměnlivý.

Na území ČR bylo k 30. 9. 2020 chováno 399 aktivních klisen zapsaných v PK (2010 – 492 klisen) po 73 otcích. Vedle této populace je dále evidováno 230 klisen v huculském typu v různém stupni genové směsi či neznámého původu.

Klisy jsou chovány prakticky na celém území České republiky v 67 okresech u 256 chovatelů, stále však s nízkou reprodukční aktivitou. Tato skutečnost zvyšuje nejen obtížnost cílevědomé šlechtitelské práce, ale i reprodukce.

Aktuální průměrný věk klisen v PK je 18,4 roku a nízká reprodukční aktivita, která je významně ovlivňována obytnou situací na trhu tohoto nevykonnostního plemene koní, vyžaduje nadále významnou pozornost.

Tab. XVI: Největší aktuální chovatelé huculského koně

Chov – lokalita	2020 září		
	Klisen	%	Průměrný věk klisen
Vopravil – Cunkov	25	6,3	12,7
Farma Hucul – J. Hora	24	6,0	14,8
TJ Aster – Zmrzlík Praha	14	3,5	21,6
Farma Olšovka – Březí	10	2,5	14,8
Klein – H. Slavkov	10	2,5	21,2
Sdružení SRAZ – Toulcův dvůr	10	2,5	14,8
Kostuchová – Lužná	7	1,7	9,1
Farma Dubová Hora	6	1,5	13,0
Ing. Čapounová – Dětenice	5	1,3	16,0
Mráčková – Kunžak	4	1,0	14,8
Ostatní 1 až 3 klisy	284	71,2	20,6
Celkem klisen v PK	399	100,0	15,8

Zdroj: Asociace chovatelů huculského koně, z.s.

Nukleus nejlepší části mateřské populace se kryje s předmětem systematické šlechtitelské práce v rámci **NPGZ ČR, který v současné době zahrnuje 159 klisen** (bez zohlednění úrovně reprodukční aktivity).

Tab. XVII: Členění samičí populace PK, zapsané v souladu s platným řádem do čtyř oddílů

Oddíl PK	2020 září	
	Klisen	%
HPK	229	58,9
PK	85	21,8
1PPK a 1VPK	40	10,3
2PPK a 2VPK	35	9,0
Celkem	389	100,0

Zdroj: Asociace chovatelů huculského koně, z.s.

Podíl prvních dvou oddílů PK se v průběhu let stále zvyšuje ve srovnání s oddíly „Pomocných“ (od roku 2009 změněno na „Vedlejších“) a v roce 2020 činí 80,7 % chovné populace.

Liniovou skladbu samičí populace tvoří nadále čtyři základní genealogické linie **Gurgul, Goral, Oušor a Hroby**. Ostatní linie, pokud se vyskytují, zahrnují nevýznamné procento.

Aktuálně je k dispozici pouze 9 plemenných hřebců (2010 – 28 hřebců), což působí obtíž při zajištění optimalizace dojezdových vzdáleností klisen k připouštění. Problém je částečně řešen systémem využívání inseminace čerstvým spermatem (u jednoho plemeníka).

V dalším období bude i nadále věnována zvýšená pozornost předvýběru mladých hřebečků k odchovu, kteří by zastavili nežádoucí pokles počtu.

Pozitivum je, že v časové řadě však dochází k výraznému genovému posunu k čistokrevné populaci v souladu s představou o zachování tohoto nevykonnostního plemene v rámci NPGZ ČR. Uvedený záměr se realizuje především formou výhradního působení čistokrevných plemeníků. Od roku 2010 již nepůsobí žádný plemeník s cizorodými geny.

U huculských koní jsou realizovány od roku 1997 **všestranné výkonnostní zkoušky (typu „A“)**, které byly v roce **2009 rozšířeny o kategorii jednostranných zkoušek typu „B“** (pod sedlem nebo v tahu). Zkouškám typu **„A“ jsou povinně podrobeni všichni hřebci, kteří jsou zařazeni do plemenitby**. Zkouška typu „A“ se skládá z prověrky mechaniky pohybu, jízdy pod sedlem, ochoty ke skákání s jezdcem, distanční jízdy v kočáře na 6 km včetně ovladatelnosti a rovněž těžkého tahu v kládě v samotě.

S novelou Šlechtitelského programu a ŘPK jsou od počátku roku 2009 všechny klisny zapisované do HPK a PK podrobovány nejméně zkouškám typu „B“. Aktuální populace klisen PK již zahrnuje **220 klisen s výkonnostní zkouškou**, což je o 64 více než v roce 2010 a činí **70,1 % klisen zařazených v HPK a PK** (52,4 % v roce 2010).

Povoleným způsobem plemenitby je pouze čistokrevná plemenitba. Tvorba přípařovacího plánu rodičovských dvojic je ponecháno na chovateli, který má každoročně k dispozici samostatný seznam plemeníků včetně všech dostupných údajů a výsledků plemenitby. Každoročně je publikována analýza klisen v PK v členském „Zpravodaji“, který, jak již bylo zmíněno, letos představuje dvacátý čtvrtý ročník a vychází 3–4x do roka. Potřebné údaje jsou publikovány vedle písemné tiskové podoby i na samostatných stránkách internetu na adrese [http:// www.hucul-achhk.cz](http://www.hucul-achhk.cz).

Pro potřeby chovatelů je vydán barevný katalog plemeníků včetně fotografií a pěti–generačních původů, který je každoročně doplňován, včetně kumulativních výsledků zveřejněn i na webových stránkách ACHHK.

S ohledem na velikost šlechtěné populace a chovný cíl je významným kritériem znalost stupně příbuznosti konkrétních koní. Průměrný koeficient příbuznosti současné populace $F(x)$ činí 2,71 (v roce 2010 $F_{(x)} = 3,57$) při výpočtu z 5. generace. Ke zlepšení situace bylo v roce 2008–2009 importováno pět nepřibuzných plemeníků, především s původními rumunskými geny. Pro ulehčení orientace chovatelů při volbě přípařovacích plánů a naplnění chovného cíle je každoročně pro všechny klisny v HPK a PK vypočítáván koeficient příbuzenské plemenitby $F_{(x)}$. Výpočet je proveden pro všechna hypotetická spojení příslušné klisny se všemi aktuálními plemeníky. Výsledky jsou chovatelům poskytovány v písemné nebo elektronické podobě.

Významným přínosem pro šlechtění huculského koně v České republice je členství a aktivní spolupráce v rámci evropské organizace HIF.

V současné době je docíleno uznání všech zakladatelek původních huculských rodin chovaných v ČR, kterých je celkem 24. Aktuálně je k dispozici publikace zpracování schémat úplné krevní výstavby všech huculských koní v ČR až do klisen výše zmíněných uznaných zakladatelek. Schémata zahrnují celkem 606 koní, z toho 336 aktuálních a 270, kteří již nežijí nebo byli exportováni.

V roce 2018 byl dále vytvořen **„barevný fotokatalog“ huculských koní** pro získání přehledu o aktuálním stavu a dostupných předcích huculského koně chovaného v České republice. „Barevný

fotokatalog“, kromě třígeneračního původu a základních dat, obsahuje i % původních genů a koeficient $F_{(x)}$ z 5. generace. Cílem bylo vytvořit podmínky pro jisté posouzení exteriéru konkrétních jedinců, především zařazených do NPGZ, a dle dostupnosti umožnit provedení rekonstrukce výrazných chyb exteriéru dle předků a být pomůckou při sestavování přípařovacích plánů. Jde o to, umožnit při předpokládané stabilizační selekci plemene zachování maximální genové rozmanitosti, ale s minimalizací výskytu hrubých exteriérových vad. V publikaci jsou zachycena dostupná zvířata od roku 2004, včetně i nezařazených zvířat v NPGZ, pokud vykonávala výkonnostní zkoušky. Katalog obsahuje doplněk 18 hřebců a nově 233 klisen.

V roce 2017 byl v rámci spolupráce evropské organizace HIF vytvořen mezinárodní registr huculských koní, do kterého jsou evidováni všichni huculští koně ze šesti sdružených států. Tato základní data dodává a doplňuje i Česká republika. Smyslem registru je zaručit pravost původů, zejména při importech či exportech huculských koní mezi státy.

Ostatní

Proběhla mezinárodní školení rozhodčích pro huculské koně, kterých se účastnili rozhodčí z České republiky a naši rozhodčí se účastní posuzování na mezinárodních šampionátech huculských koní v zahraničí.

Nemalý význam je přikládán osvětové, publikační činnosti a chovatelským výstavám a šampionátům. Každoročně je chovatelská veřejnost informována o důležitých chovatelských výsledcích na výročním setkání ACHHK a v průběhu roku zmíněným členským časopisem „Zpravodaj“. Významné informace jsou publikovány rovněž na internetových stránkách, případně v časopisu „Koně“. Rada klisen i hřebců je prezentována na výstavách doma i v cizině. V roce 2016 např. na V. mezinárodním šampionátu huculských koní v Topličankách nebo v Lysé nad Labem – výstava Kůň 2020.

Irish Cob

Uznané chovatelské sdružení: Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

ICCR, z.s. – Irish Cob the Czech Republic, z.s. (www.irishcob.cz)

O plemenu a chovném cíli

Plemenná kniha Irish Cob byla založena před 22 lety, roku 1998 v Irsku. Bohužel v následujících letech po jejím založení tuto plemennou knihu doprovázelo mnoho sporů mezi zakladateli i chovateli napříč celou Evropou. V Evropě je několik dceřiných plemenných knih, mezi které patří i ICS CZ (Irish Cob Studbook Czechia).

Plemenná kniha je otevřená a pro zápis do ní je podmínkou pouze odpovídající standard a charakter. V ČR je PK IC vedena od roku 2011 uznaným chovatelským sdružením ASCHK v ČR.

Chov v České republice je založen na importu koní tohoto plemene, především z Irsku, Velké Británie, Holandska a Belgie. Bohužel mnoho z těchto jedinců nepatřilo v minulosti k příliš kvalitním koním, nicméně i v České republice nalezneme zapálené chovatele a plemenné koně, o nichž se dá směle říci, že patří k špičce plemene.

Jednoznačným požadavkem na plemenná zvířata jsou koně v tradičním typu.

Chovným cílem je těžký tradiční typ Irish Cob s typickou flegmatickou povahou a výborným charakterem, všestranně pracovní využitelný.

Nejvhodnější využití je samozřejmě pro tah, ke kterému byl v minulosti využíván primárně. Pro svůj charakter se hodí ovšem i pro rekreační ježdění, nižší drezury a osvědčil se také jako výborný a klidný kůň pro hiporehabilitace.

Současný stav

K 31. 12. 2019 bylo v České republice evidováno celkem 497 koní tohoto plemene, z toho 90 plemenných klisen a 23 hřebců.

V roce 2020 došlo k sloučení dvou spolků zastřešujících chovatele Irish Cob na území České republiky a kompletní agendu převzal spolek Irish Cob the Czech Republic, z.s. (ICCR z.s.). Díky tomuto došlo také během roku 2020 k mnoha významným změnám a byla provedena kompletní revize Šlechtitelského programu a Řádu plemenné knihy v souladu s mateřskou plemennou knihou HSI Ireland.

V návaznosti na výše uvedené skutečnosti se výrazně zvýšil zájem majitelů koní o ICS CZ a početní stavy koní v plemenné knize ICS CZ začaly početně stoupat.

K 30. 9. 2020 evidujeme v ICS CZ 652 koní plemene Irish Cob, v tomto roce je nově zařazena již téměř stovka plemenných klisen a 10 hřebců. V roce 2020 bylo narozeno 61 hříbat. Aktivně působících hřebců v plemenitbě je však pouhý zlomek z celkového počtu.

S rozšířením plemene by mělo docházet k většímu selekčnímu tlaku na výběr hřebce do plemenitby a početní stavy plemenných hřebců by se měly stabilizovat v optimálním poměru k počtům klisen.

Od roku 2020 mohou hřebci i klisny absolvovat Zkoušku základního výcviku, a to jak pod sedlem či v zápřeži, tak dokonce v Hand Trailu.

Ostatní

Spolek Irish Cob the Czech Republic, z.s. úzce spolupracuje se sesterskou PK ICS NL, v roce 2020 také navázal spolupráci s ICS Belgie. Zároveň udržuje kontakt s mateřskou PK ICS HSI Ireland. RPK ICS CZ se řídí pokyny a doporučeními této mateřské PK ICS.

ICCR z.s. se ve spolupráci se svými zahraničními partnery zároveň snaží vyškolit erudované hodnotitele plemene také v České republice.

Budoucnost je jistě rovněž v Akceleračním programu, protože je třeba, aby chovatelé více využívali potenciálu nejkvalitnějších hřebců a klisen. Následující roky se předpokládá i vzestup zájmu o moderní reprodukční metody (inseminace čerstvým spermatem).

Klusák

Uznané chovatelské sdružení: **Česká klusácká asociace, z.s.**

se sídlem: Radotínská 69, 159 00 Praha 5

e-mail: trotting@czetra.cz; klusackaasociace@seznam.cz www.czetra.cz

O plemenu a chovném cíli

Chovným cílem při šlechtění teplokrevného plemene klusák je sportovní kůň korektního harmonického exteriéru, dostatečného rámce, tvrdé konstituce a zvyšování výkonnosti tohoto koně ve zkouškách výkonnosti formou klusáckých dostihů. Hodnocena je rychlost, vytrvalost, čistota a styl klusu, konstituční tvrdost a odolnost i do vyšších věkových kategorií za předpokladu nezbytných pozitivních charakterových vlastností. Uvedené vlastnosti musí být doprovázeny dobrým charakterem, schopností komunikace a přijatelnou opracovatelností.

Dospělý klusácký kůň je středního rámce s dobrými liniemi, pevným fundamentem a bez zjevných geneticky podmíněných vad. Chovatelskou metodou pro dosažení tohoto chovného cíle je selekce a čistokrevná plemenitba v rámci uznaných klusáckých plemen: americký klusák, francouzský klusák, frankoamerický klusák, ruský klusák a orlovský klusák. Plemenná kniha klusáka v České republice je uzavřená, takže v chovu působí pouze klisny a hřebci prokazatelně klusáckých plemen zapsaní do některé ze světových klusáckých plemenných knih uznávaných vrcholnou evropskou klusáckou autoritou Union

Européenne du Trot (UET) se sídlem v Paříži (plnoprávným členem UET se Česká klusácká asociace stala v roce 1998).

Současný stav

Základním předpokladem pro zvyšování požadované výkonnosti klusáka je kontrola užitkovosti a dědičnosti pozitivních vlastností prováděná formou klusáckých dostihů, které prověří vlastní výkonnost koně (kontrola užitkovosti). Na základě výsledků dostihů je pak prováděn selekční tlak na chovnou populaci klusáckých koní (kontrola dědičnosti) – pozitivní selekce při zařazování koní do chovu a preference rodičů výkonnějších potomků.

Klusácké dostihy se konají podle platného Dostihového řádu a jeho aktuálních doplňujících ustanovení v souladu s mezinárodními předpisy pro klusácký dostihový provoz. Největší význam pro testaci klusáckých koní mají ty dostihy, jejichž propozice se v průběhu let prakticky nemění a které tak umožní nejlepší srovnání výkonnosti koní. Jsou to chovatelské zkoušky v dostizích klasických, ročníkových a standardních. Výsledky klusáckých dostihů jsou, spolu se zahraničními starty klusáků registrovaných v České republice a statistickými sestavami, pravidelně zveřejňovány v Klusácké ročence.

V roce 2015 byl zlepšen absolutní český rekord na hodnotu srovnatelnou v celosvětovém měřítku (kilometrový čas 1:12,4), zároveň byl výrazně zlepšen rekord klusáků českého chovu a každoročně se národní rekordy zlepšují v několika kategoriích. Výrazně vzrostl počet zahraničních startů našich klusáků, kteří se začínají prosazovat i ve významných evropských zkouškách (Německo, Rakousko, Francie, Polsko, do roku 2012 také Slovensko). Úzkou spoluprací s klusáckou velmocí Francií navázala Česká klusácká asociace již v roce 2006, kdy jako sedmá země vstoupila do projektu Trotteur Francais – ten je u nás od té doby plně funkční, a kromě oblasti pořádání klusáckých dostihů a importu dostihových koní se postupně rozrůstá i do oblasti klusáckého chovu, protože materiální podpora z Francie je zaměřována oběma směry. Dnes se u nás chovají francouzští klusáci již v pěti chovných střediscích. Do tohoto celosvětového projektu zapojila francouzská autorita LeTrot již 28 zemí. Velkým úspěchem tohoto projektu jsou vítězství a cenná umístění francouzských klusáků narozených a odchovaných v České republice při jejich startech ve Francii, kde chovatelé těchto koní získávají francouzské chovatelské prémie až do výše 25 % ze získané dostihové ceny. Značný mezinárodní ohlas získala Česká republika v roce 2017, kdy byl francouzský hřebec, narozený v Česku, Boccaccio licentován komisí LeTrot jako schválený plemeník pro chov francouzského klusáka. Je to první hřebec narozený mimo Francii, kterému bylo toto oprávnění uděleno.

Každoročně jsou do České republiky importováni klusáci z celé Evropy, a to jak mladí začínající koně, tak již aktivní dostihoví koně, stejně jako chovné klisny a plemenní hřebci. Tento moment spolu se zařazováním dostihově výkonných klisen do chovu garantuje kvalitní a početně stabilní populaci klusáckých koní na českém území.

Základem chovu klusáka je kvalitní chovná populace, a proto jsou čeští chovatelé klusáka motivováni mnoha způsoby, aby při importu upřednostňovali klisny (nižší importní poplatek při dovozu klisny schválené pro chov) a aby v chovu používali kvalitní světově prověřené plemény – díky mezinárodně povolené připouštěcí metodě formou umělé inseminace se tak u nás rodí klusáci českého chovu z předních světových krevních linií. Dalším nástrojem pro dostupnost kvalitních plemenných hřebců je často používaný pronájem hřebce na 2–3 připouštěcí období. Pro majitele klusáckých dostihových koní je pak motivačním prvkem pro vlastnictví dostihového koně českého chovu vyhrazení některých dostihů koním českého chovu. Velký význam pro podporu českého chovu klusáka má také zavedený způsob časného uzavření klasických dostihů a stále rozšiřovaný program dostihů Breeders Crown podle mezinárodního vzoru (národní dostihy pro koně českého chovu). Dosahuje se tak vyššího počtu koní českého chovu účastnících se významných a tradičních dostihů, tudíž pro statistické zpracování plemenné hodnoty chovné populace je možno využít většího množství údajů vedoucího k vyšší statistické průkaznosti.

Souhrnné výsledky plemenitby jsou publikované v Klusácké plemenné knize vedené v elektronické podobě. Početní stav klusácké populace v České republice je veden v databázi ústřední evidence.

Ostatní

Významným aspektem pro další rozvoj klusáckého chovu a dostihového sportu v České republice bylo zprovoznění samostatného klusáckého závodiště na evropské úrovni v Bravanticích na pomezí Ostravy, kde se klusácké dostihy konají pravidelně od roku 2014. Funkční dostihový provoz na dvou závodištích – Praha–Velká Chuchle a Hipodrom Bravantice – lépe vyhovuje geografickému rozmístění klusáckých tréninkových středisek, která jsou vyváženě rozložena, jak po české, tak po moravské části České republiky.

Na mezinárodním poli jsme slavili velký úspěch v roce 2018, kdy český jezdec Mykola Volf zvítězil v mezinárodním dostihu pro země zapojené do projektu Trotteur Francais na prestižním pařížském závodišti Vincennes a při dekorování vítěze zde poprvé v historii zazněla česká hymna.

Kůň Kinský

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.**

se sídlem: č.p. 126, 289 12 Hradištko, IČO: 64809048

e-mail: schkk@equus-kinsky.cz www.schkk.cz

O plemenu a chovném cíli

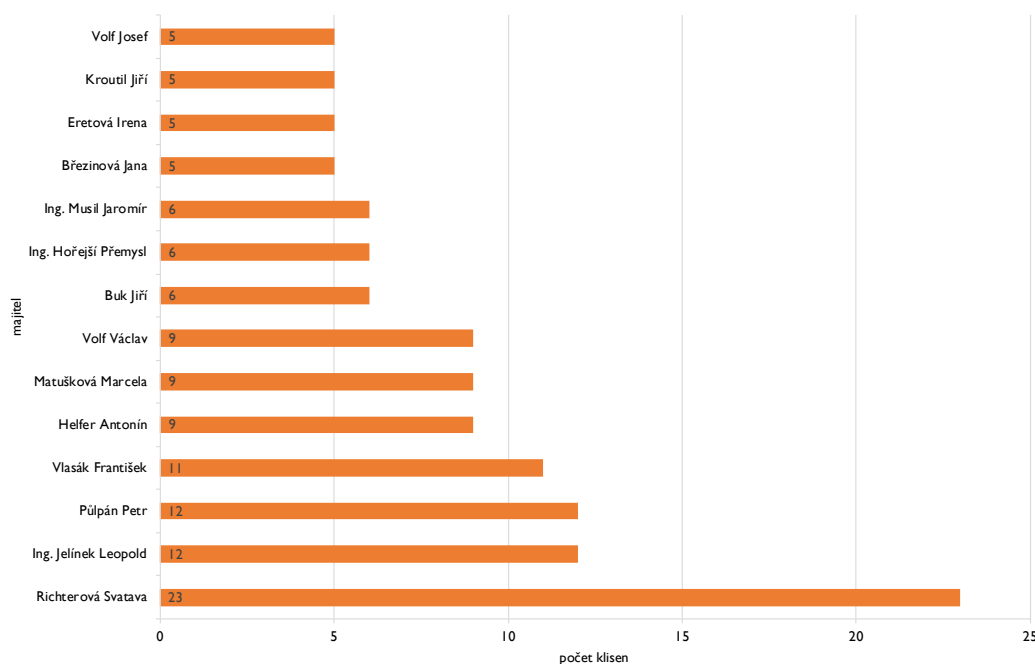
Plemeno kůň Kinský patří mezi nejvýznamnější původní plemena koní v ČR. Vznik plemene je spojován se šlechtickým rodem Kinských. Kůň Kinský je ušlechtilý kůň středního tělesného rámce s dobrými liniemi, přiměřeně kostnatý se suchými končetinami bez zjevných i podmíněných genetických vad. Kohoutková výška je zhruba mezi 160 a 170 cm. Má suchou ušlechtilou hlavu s výrazným okem. Cílem chovatelů je sportovní i rekreační kůň s vynikajícím charakterem, snadnou jezditelností a dobrou mechanikou pohybu. Měla by převládat barva žlutá a plavá. Isabely (palomino – mají zlatožlutou barvu srsti s bílou hřívou a ocasem) a plaváci (pískové zbarvení srsti s černou hřívou, ocasem a distálními částmi končetin). Dále se vyskytují ryzáci, hnědáci, cremello (velmi světlá isabela s modrými očima – srst má smetanové zbarvení).

V roce 1997 byli koně Kinští uznáni rázem českého teplokrevníka a v roce 2005 byli uznáni Ministerstvem zemědělství jako samostatné plemeno. V prvním desetiletí po uznání plemene koní Kinských 2005–2015 probíhal regenerační proces s cílem navázat na původní koně Kinské. V tomto období byl kladen velký důraz na podíl původních genů koní Kinských (PG KK). Byl vyselektován soubor klisen, na kterých byl postaven chov KK pro příští období. V současnosti je upřednostňována čistokrevná plemenitba s cílem udržet v populaci původní geny koní Kinských a geny pro žluté zbarvení, ačkoliv je žádoucí využívat i plemeniky jiných barev než žlutáků (nejlépe ryzáci). Výjimečně lze použít v plemenitbě anglického plnokrevníka, nebo jiné teplokrevné hřebce pro zlepšení mechaniky pohybu a skokových schopností.

Vyhodnocení šlechtitelského programu PK KK za rok 2019

Počty plemenných koní a zastoupení v jednotlivých PK i jejich stupních jsou na odpovídající úrovni. Chovatelé se zaměřují z části na chov koní pro širší použití, z menší části na chov pro skokový případně drezurní sport. Svaz organizuje zejména Národní přehlídku koní Kinských, výkonnostní zkoušky, svod klisen a zápis hříbat. Vydává ročenku a Equus Kinsky revue. Chovatelé se zúčastňují se svými koňmi výstav a přehlídek. Někteří chovatelé své koně prověřují ve sportovních soutěžích a parforsních honech.

V PKK KK má registrováno klisny 223 majitelů. V grafu Majitelé podle počtu klisen zapsaných v PKK KK jsou uvedeni chovatelé s největším počtem zapsaných klisen. Tři klisny mají zapsány chovatelé Rudolf Bača, Daniela Čapková, Jana Komarovová, Jaroslav Souček a Vladislav Vosáhlo. Ostatní chovatelé mají jednu až dvě klisny. Z celkového počtu 361 klisen vlastní 19 majitelů 135 klisen.

Graf IX: Majitelé podle počtu klisen zapsaných v PKK KK

Zdroj: Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.

Plemenní hřebci

V uplynulém roce bylo v plemenné knize hřebců registrováno 25 plemenných hřebců. Z celkového počtu bylo 17 hřebců s původními geny koní Kinských, 5 anglických plnokrevníků, holandský teplokrevník, český teplokrevník a slovenský teplokrevník. Využití hřebců bez původních genů je z důvodu zušlechtění vlastností KK. V tabulce Hřebci zapsaní v PKH KK 2019 je uveden seznam hřebců pro rok 2019 a jejich využití v plemenitbě v roce 2018 (P KK 2018) a počet registrovaných hříbat v roce 2019 (ZH 2019).

V roce 2019 nebyl přihlášen žádný hřelec k výkonostním zkouškám.

Tab. XVIII: Hřebci zapsaní v PKH KK 2019

Číslo koně	Jméno koně	Plemeno	Barva	Narozen	PG	Č. otce	Jméno otce	P KK 2018	ZH 2019
1602	Asio Zdelovský	ČT	Plav.	2007	8,6	6 154	Don Bosio (USA)	5	3
1244	Česarion Kinský 3	ČT	Isab.	2004	14,8	718	Mineral	0	0
3015	Damon	AI/I	Ryz.	2000	0	7,5	Dara Monarch (GB)		
1465	Drak	ČT	Isab.	2005	6,6	664	Drak	3	2
1463	Dubel	ČT	Sv.Isab	1997	17,2	2 452	Dux lipský	3	1
2461	Dustin Kinský	ST-CS	Isab.	2013	17,2	1 760	Diamante	4	4
2337	Famousdance	KWPN	Ryz.	2010	0	5 114	Indoctro	0	0
2460	Gasper	ST-CS	Isab.	2014	7,8	1 615	Gin Fizz IV	2	2
1464	Milan	ČT	Isab.	2005	10,9	2 810	Mistrál	4	3
2184	Milton Kinský	KK	Isab.	2011	25	718	Mineral	0	0
718	Mineral	ČT	Isab.	1995	21,9	439	Mys	0	0
2810	Mistrál	ČT	Isab.	1996	21,9	439	Mys	6	3
6024	Moonjaz (GB)	AI/I	Ryz.	1997	0		Nashwan (USA)	1	0

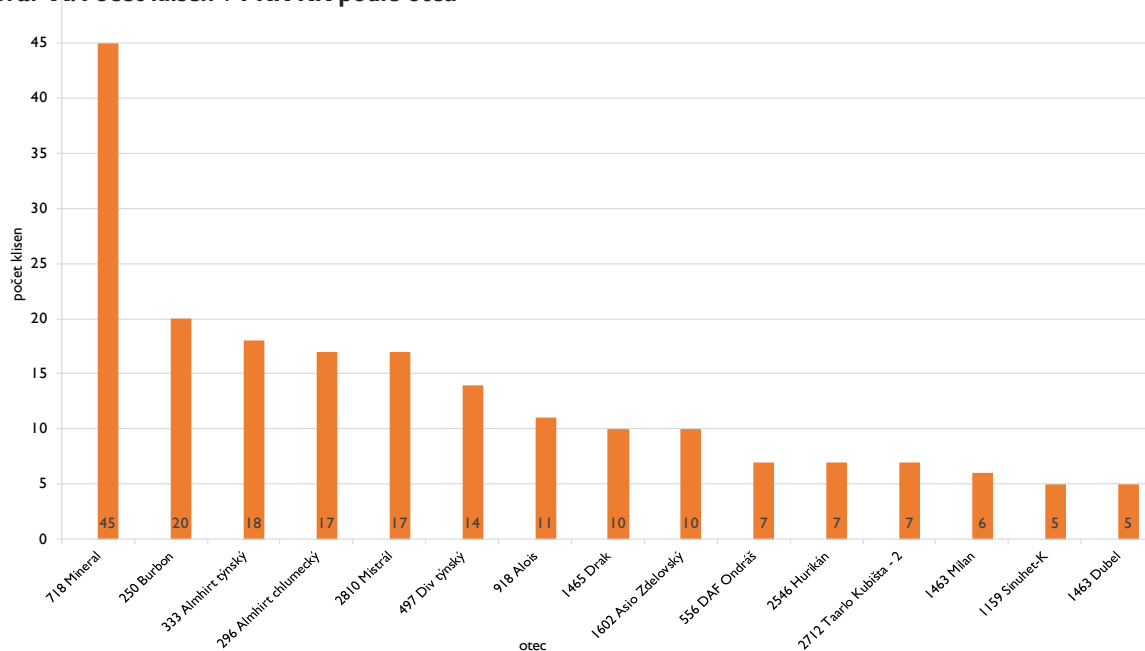
Číslo koně	Jméno koně	Plemeno	Barva	Narozen	PG	Č. otce	Jméno otce	P KK 2018	ZH 2019
2459	Pigment Kinský	ČT	Isab.	2013	15,2	951	Lotar (dř. Yellow Man)	3	1
5262	Quantar MD	BRAND	Isab.	2008	10,9	5 177	Quarterback	0	0
1245	Sarkon Kinský	ČT-KK	Plav.	1998	10,9	556	DAF Ondráš	4	0
6023	Wallace (GB)	AI/I	Ryz.	1996	0		Royal Academy (USA)	0	0
2186	Wolkenwind	ZDF	Isab./ Palomino	2003	10,9		Wolkentanz	0	0
2470	Dreux	CS	tm.Hd.	2015		5 199	De Niro	0	0
664	Drak	AI/I						1	1
6091	Heretic	AI/I	R.	2001	0	6 124	Rainbows For Life (CAN)	3	1
951	Lotar	ST-CS	Plav.	1998	9,4	5	Landos	2	1
1 159	Sinuhet-K	ČT	Isab.	2003	9,4	534	Sirius	0	0
918	Alois	ČT	Plav.	1993	9,4	440	Ascot	0	0
525	Taarlo Kubišta s.v	ČT	Isab.	1991		366	Taarlo	0	0
Celkem								41	22

Zdroj: Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.

Plemenné klisny

Celkový počet klisen v PKK KK se zvedl na 366 klisen a zastoupení v jednotlivých oddílech plemenné knihy se změnilo následovně. Ke konci roku 2019 bylo v HPK zapsáno 92 klisen, v PK III klisen a v PPK I 13 klisen. Z 316 evidovaných klisen v PKK nebylo doposud v plemenitbě využíváno 70 klisen. Nejvíce dcer je v PKK evidováno po hřebci 718 Mineral (graf Počet klisen v PKK KK podle otců). V grafu jsou uvedeni hřebci s pěti a více dcerami.

Graf X: Počet klisen v PKK KK podle otců

Zdroj: Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.

Níže uvedená data ukazují na dobrý příklad chovatelské odpovědnosti a předávání genů KK do dalších generací. Počet klisen v PKK KK je celkem 366, dle stáří do 3 let 41 klisen, od 4 do 10 let 84 klisen, od 11 do 19 let 160 klisen a starší 20 let 81 klisen.

Využití klisen v chovu dle příslušnosti k PKK KK (alespoň 1 přípuštění):

V HPK bylo přípuštěno 79 % klisen (73 z 92), v PK bylo přípuštěno 71 % klisen (79 z 111), v PPK bylo přípuštěno 83 % (94 z 113).

Využití klisen v chovu dle stáří klisen (alespoň 1 přípuštění):

20+ let:	77 z 81 klisen, tj. 95 %
11–19 let:	129 ze 160 klisen, tj. 81 %
4–10 let:	40 z 84 klisen, tj. 48 %
Do 3 let:	0 z 41 klisen, tj. 0 %

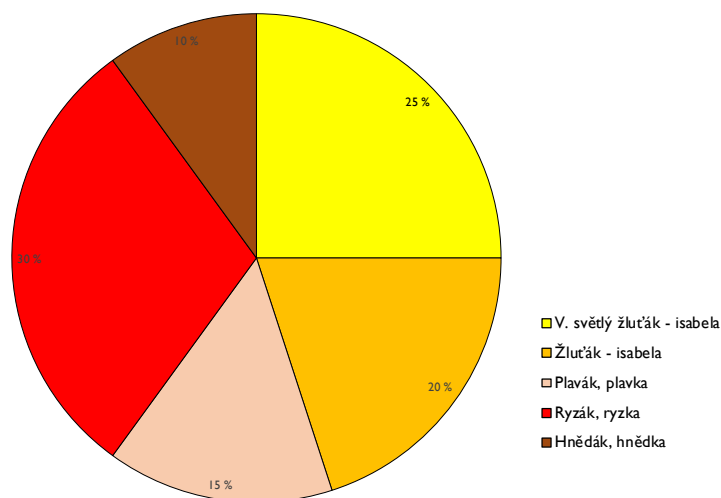
Hříbata a mladí koně

V registru hříbat a mladých koní je registrováno 148 koní – 50 klisen, 68 hřebců a 30 valachů narozených v letech 2007–2019. V roce 2020 bylo zaregistrováno 22 hříbat – 13 klisniček a 8 hřebečků. Počet potomků je uveden v tabulce Hřebci zapsaní v PKH KK 2019.

I v roce 2019 jsou nejpočetnější skupinou žlutáci – isabely (graf Zbarvení hříbat).

Z uvedeného je zřejmé, že pro doplnění stáda klisen jejich dcerami je možné v příštích letech počítat s 10–16 klisnami ročně. Nezařazené klisny s ročníkem narození 2008–2015 představuje celkem 6 klisen. Ročník narození 2019 tvoří celkem 13 klisen, 2018 celkem 16 klisen, 2017 celkem 12 klisen a ročník narození 2016 celkem 10 klisen.

Graf XI: Zbarvení hříbat

Zdroj: Svaz chovatelů koní Kinských, z.s.

Z historie

Pro samotné plemeno se stal nejvýznamnějším hrabě Oktavián Kinský (1813–1896), velký odborník a svědomitý chovatel. Ke specializaci chovu přispěla i náhoda, když mu Jockey club ve Vídni odmítl zapsat jeho žlutou klisnu Themby II do plemenné knihy anglického plnokrevníka. Tento fakt ho vedl k tomu, že založil vlastní chov koní – chlumeckých žlutáků a plaváků. V roce 1832 nechal postavit Hřebčín na Ostrově u Chlumce nad Cidlinou, a od téhož roku začal psát plemennou knihu. Hrabě Oktavián také zorganizoval roku 1836 první parfosní hon v Čechách podle anglických pravidel a později (1874) stál i u zrodu Velké pardubické. Cílem chovu byl od počátku kvalitní honební kůň (pro parforsní hony), později kůň pro překážkové dostihy (cross-country).

Lipický kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz Chovatelů Lipického koně ČR z.s.**
se sídlem: Dvůr Prak, Český Šternberk 47, 257 26
e-mail: schlk@seznam.cz www.schlk.cz

O plemenu a chovném cíli

Cílem šlechtění lipických koní je udržet a prohlubovat výborné vlastnosti tohoto plemene, kterými jsou odolnost, tvrdost, dobrá krmitelnost, ochota k práci a živý temperament v souladu s přirozenou inteligencí pak zaručující širokou škálu použitelnosti.

Zcela jistě je stálým chovatelským cílem udržet a sjednocovat typické exteriérové znaky, jako je kompaktní stavba těla, spíše čtvercového trupu s výbornou horní linií, dobře vázanými bedry. V neposlední řadě je stále kladen důraz na vznosné, kadencované chody s vyšší akcí hrudních končetin. I nadále, a to nejen v České republice, ale ve všech významných chovatelských institucích (Lipica SLO, Piber AUT, Szivásvárad HUN, Topilčianky SVK apod.), přetrvává poměrně značná variabilita tělesných rozměrů u chovných jedinců, jenž ale také souvisí se zaměřením na využití jednotlivých koní.

Současný stav

V České republice bylo k 31. 12. 2019 chováno celkem 373 koní tohoto plemene, a to v porovnání s počty z roku 2008 činí nárůst o 182 jedinců lipického koně. Aktuálně je v evidenci 10 plemenných hřebců v liniích Pluto, Neapolitano, Maestoso a Favory. 151 klisen, z nichž je 91 klisen zapsaných v plemenné knize, 122 valachů, 54 hřebců, 21 mladých hřebců a 8 klisen do 5 let stáří, 4 hřebečci a 3 klisničky t.r. narozené.

V současné době, s pozvolna přibývajícím počtem chovných jedinců, můžeme říci, že máme dostatečnou a soběstačnou chovnou základnu, což dává možnost chovatelům poměrně široké škály volby v přípařovací plánech. Chovatelé mají také možnost využití připouštění svých klisen v renomovaných chovech v zahraničí či dovoz inseminačních dávek.

Nyní je v České republice většina držitelů malého počtu koní, kteří vlastní 1–3 koně. Hlavním chovatelským centrem lipických koní je bezesporu Dvůr Prak rodiny Tupých, který je rovněž sídlem Svazu Chovatelů Lipického koně ČR z.s., kde je již dlouhodobě chováno cca 25 koní tohoto plemene, včetně dvou plemenných hřebců. Dále v současnosti mezi významné chovatele můžeme zařadit Tomáše Jelínka ze Zruče nad Sázavou, jenž vlastní jednoho plemeníka a několik chovných klisen nebo Milana Komárka z Lužce.

SCHLK ČR každoročně pořádá výkonnostní zkoušky a svod koní, kterých se účastní zpravidla 5–7 koní. Výkonný výbor a Rada plemenné knihy pokládá výkonnostní zkoušky za velmi dobrý nástroj ke zhodnocení vývoje populace a zároveň je dobrou zpětnou vazbou pro chovatele samotné, jelikož mohou porovnat v jeden moment na jednom místě produkty své chovatelské práce a v součinnosti s odborným výkladem posuzovatelů mohou zhodnotit, zda se ubírají v chovu správným směrem.

Svaz Chovatelů Lipických koní ČR, z.s. je již dlouhá léta členem mezinárodní chovatelské federace lipických koní LIF (Lipizzan International Federation), s níž úzce spolupracuje a využívá možností čerpat informace od velkých chovatelů, jako jsou státní hřebčiny nebo významní soukromí chovatelé napříč celým světem. Každoročně se SCHLK ČR zúčastňuje generálního zasedání této federace. V roce 2014 byl SCHLK ČR pořadatelem generálního zasedání v České republice s účastí delegátů nejen z celé Evropy, ale i zástupců z Chile, Austrálie a USA.

V neposlední řadě se čeští lipicáni prezentují na soutěžních polích, kdy je můžeme vidět na drezurních obdélkách, ale především v soutěžích spřežení, kde tito koně nacházejí velké uplatnění a dosahují mnoha významných úspěchů, jak na národní, tak i na mezinárodní úrovni. Již mnohokrát jedinci z ryze českého chovu reprezentovali Českou republiku na velkém počtu mezinárodních závodů v zahraničí a jsou v podstatě pravidelně součástí národního družstva při účasti na mistrovství světa ve spřežení. Ke stálým reprezentantům patří koně z chovu rodiny Tupých, Tomáše Jelínka, Markéty Sedlinské a Josefa Hroudy.

Minihorse

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Asociace chovatelů miniaturních koní, z.s. (www.achmk.cz)

O plemenu a chovném cíli

Plemeno Minihorse vzniklo cílevědomým šlechtěním směřujícím k miniaturizaci plemene se zachováním pevné konstituce, harmonického utváření zevnějšku a dobrého zdraví, jenž se odehrávalo především v Anglii a USA.

V současné době rozeznáváme u tohoto plemene na základě výšky, kterou měříme na rovné podlaze od poslední hřívky směřující k zemi, sekci A (výška koně v dospělosti do 34 inch, tj. 86,36 cm) a B (výška v dospělosti do 38 inch, tj. 96,52 cm).

Chovným cílem je plemeno koně malého vzrůstu se zachovalými základními tělesnými proporcemi, korektním postojem, odolný, elegantní a jemný kůň vyrovnané povahy. Důraz je kladen rovněž na korektní exteriér bez vad končetin, postojů a mechaniky pohybu, dobrou krmitelnost, zdravotní stav, klidný temperament a spolehlivý charakter.

Plemenitba je realizována pouze čistokrevně, příliv genů jiných plemen je nepřipustný.

Současný stav

Počet koní zapsaných v PK v posledních letech neustále stoupá. V roce 2019 bylo v PK evidováno cca 520 miniaturních koní. V plemenné knize hřebců je k 1. 1. 2020 zapsáno 49 plemenných hřebců oprávněných k plemenitbě.

Ostatní

Velmi podstatnou součástí chovatelské snahy je také předvedení miniaturních koní na výstavách a přehlídkách. V roce 2019 se tito koně předvedli hned na několika významných akcích v České republice, ať již v rámci doprovodného programu, samostatných výstav nebo sportovních kláních.

Moravský teplokrevník

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.**

se sídlem: Lebedov 108, 768 02 Zdounky

e-mail: moravskyteplokrevnik@seznam.cz www.moravskyteplokrevnik.cz

O plemenu a chovném cíli

Moravský teplokrevník je plemeno spojeno s historickou tradicí chovu koní na Moravě. Chovným cílem moravského teplokrevníka je ušlechtilý, středně velký, teplokrevný kůň mírně delšího rámce, chovaný na bázi původních rakousko-uherských kmenů s přihlédnutím ke kmenové příslušnosti. Je požadován kůň výborného charakteru s ochotou k práci, mnohostranného využití pod sedlem i v zápřeži, s pevným zdravím, snadno krmitelný, s tvrdou konstitucí, přiměřeným temperamentem a s odpovídající mechanikou pohybu.

Tab. XIX: Standard základních tělesných znaků ve 4 letech stáří pro hřebce a klisny

Míry (cm)	Hřebci		Klisny	
	Min.	Průměr	Min.	Průměr
KVP (cm)	170	173	168	172
KVH (cm)	161	163	159	162
Obvod hrudi OH (cm)	183	196	185	198
Obdov holeně OHOL (cm)	20	22	19	21
Rozdíl KVP–OH (cm)	13	23	17	26

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Předmětem šlechtitelského programu moravského teplokrevníka je regenerační a udržovací šlechtění populace.

Současný stav

Celá současná reprodukčně aktivní populace moravského teplokrevníka (dále jen MT) má k 31. 12. 2019 40 plemenných hřebců, z nichž je 20 rezervních, a 218 chovných klisen. Pro populaci MT je zpracován Řád plemenné knihy, Šlechtitelský program a Zkušební řád.

Tab. XX: Charakteristika průměrů základních tělesných znaků a průměrů podílu PG – původních genů (bez A1/I) u hřebců – část I.

	Počet (ks)	KVH	KVP	OHR	OHOL
Celkem	40,0	166,1	174,9	193,6	21,7

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Tab. XXI: Charakteristika průměrů základních tělesných znaků a průměrů podílu PG (bez A1/I) u hřebců – část II.

	FUR	PRZ	NS	SoH	GID	NON	SHG	CAT	DAH	SUM	A I/I	ARAB
Celkem	19,25	16,91	4,09	0,45	3,76	0,34	2,01	4,81	0,67	52,27	18,81	7,28

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Vývoj početních stavů hřebců je od roku 2004 vzrůstající tendence. V roce 2004 bylo zaregistrováno 6 hřebců, v roce 2005 7 hřebců, v roce 2006 10 hřebců, v roce 2007 12 hřebců, v roce 2008 16 hřebců, v roce 2009 a 2010 shodně 19 hřebců, v roce 2011 28 hřebců, v roce 2012 26 hřebců, v roce 2013 31 hřebců, v roce 2014 32 hřebců, v roce 2015 a 2016 shodně 36 hřebců, v roce 2017 41 hřebců, v roce 2018 a 2019 shodně 45 hřebců. Aktivně využíváno je v posledních letech v průměru 20 hřebců, ostatní jsou hřebci rezervní. Více jsou využíváni již osvědčení prověřeni plemenci. Zatím se daří zachovat všechny původní linie hřebců. Nejvíce zastoupeni a také nejvíce využíváni jsou plemenci kmene Przedswit, obou linií Przedswit III K *I925 a Przedswit VIII Pib./Wies. *I913.

Tab. XXII: Charakteristika průměrů základních tělesných znaků a průměrů podílu PG (bez A1/I) u klisen

Ukazatele	HPK	PK	EPK	Celkem
Počet (ks)	130	60	14	204
KVH	163,80	162,80	162,10	163,40
KVP	173,40	171,90	171,50	172,80
OHR	194,50	191,70	192,70	193,60
OHOL	20,80	20,70	20,30	20,70
FUR	18,00	18,69	9,81	17,55
PRZ	27,01	15,03	7,74	22,22

Ukazatele	HPK	PK	EPK	Celkem
NS	3,20	2,08	0,11	2,67
SoH	0,34	0,37	0,06	0,33
GID	3,41	3,80	2,04	3,44
NON	0,46	0,91	1,91	0,69
SHG	1,17	1,91	1,16	1,39
CAT	4,70	4,26	0,34	4,28
DAH	0,17	0,22	0,15	0,18
SUM	58,45	47,29	23,32	52,75
A I/I	20,37	19,82	52,94	22,38
ARAB	0,87	3,51	1,30	1,69

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Tab. XXIII: Vývoj početního stavu klisen přihlášených k PKMT rozčleněného podle oddílu PK

Početní stavy	HPK	PK	EPK	Celkem
2004	36	32	6	74
2019	130	69	19	218

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Na základě údajů o početních stavech klisen z tabulky výše je patrný zvýšený zájem chovatelů teplokrevných klisen o šlechtitelský program moravského teplokrevníka. Převážná část nových chovatelů hledá ve svazu MT mnohostranný cíl chovu. Zejména nabídku hřebců – plemeníků domácí provenience, kteří svými vlastnostmi navazují na původního u nás chovaného teplokrevního koně.

Podle příslušnosti klisen k rodinám jsou rozděleny do 93 rodin. Více jak tři příslušnice (včetně nezařazených klisniček) má již 26 rodin, což dává předpoklad, že se tyto rodiny udrží nadále i do budoucna. Naopak 33 rodin má pouze po jedné zástupkyni. S přihlédnutím k mnohdy vyššímu věku klisen je pravděpodobné, že rodina zcela vymizí. Potěšující nicméně je stoupající počet klisen v produktivním věku. Přesto lze ovšem populaci charakterizovat jako ohroženou.

Významné rodiny moravského teplokrevníka

Tab. XXIV: Významné rodiny moravského teplokrevníka – Motěšické rodiny (9)

Rodiny	Celkem	HPK/PK	CHR
188 Simina xx	7	3	4
83 Oliver Twist	5	3	2
300 Przedswit I.	8	4	4
94 Coustquard 66	5	4	1
66 Dahoman	7	4	3
9 Oliver Twist	3	2	1
232 Furioso III.	4	3	1
520 Sh X-9	3	2	1
259 Orna Jerychonka	1	1	0
28 Amurath	2	1	1
869 Furioso II-4	2	1	1
Celkem	47	28	19

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Tab. XXV: Významné rodiny moravského teplokrevníka – Kladruby/Pohořelice

Rodiny	Celkem	HPK/PK	CHR
228 Slavata	1	1	0
124 Viktorka	2	2	0
Zadina	1	1	0
282 Cesta	1	1	0
227 Riva vchpr.	1	0	1
Hela, trak. koř.	8	4	4

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

Tab. XXVI: Významné rodiny moravského teplokrevníka – Zemské

Rodiny	Celkem	HPK/PK	CHR
89 Emila	26	14	12
JM977 Milá	17	11	6
JM1921 Liba	13	6	7
Gina	13	10	3
Cenuška A1/I	14	10	4
Gelma A1/I	17	7	10

Zdroj: Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s.

U populace moravského teplokrevníka jde o genovou kontinuitu s tzv. původní částí populace teplokrevných koní chovanou kontinuálně více než 100 let ve specifických klimatických a půdních podmínkách Moravy s omezenou imigrací cizích genů a s mezigenerační plemenitbou *inter se*. Tato je realizovaná mezi samčími a samičími jedinci s homogenizovanou rodokmenovou genovou skladbou na bázi původních rakousko–uherských polokrevných kmenů a se zušlechťujícím podílem A 1/1. Jde o genově cennou populaci s rizikem zániku všech nedostatečně početně zastoupených otcovských linií a rodin.

Rovněž se jedná o geneticky cennou populaci, která je genetickým zdrojem pro udržovací šlechtění a eventuální regeneraci plemen koní se shodným genovým základem chovaných ve Slovenské republice, Maďarsku, Rumunsku, Německu a Rakousku. Populace MT je geneticky konsolidována a prochována na významné plemeníky původních rakousko–uherských polokrevných kmenů domácí provenience z let 1920–1950. Národní chovatelská hodnota této populace patří ke kulturně historickému dědictví a bohatství státu.

Ostatní

Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z.s. je od roku 2002 členem mezinárodní organizace s názvem Federation International Furioso (FIF), která sdružuje chovatele koní chovaných na základě genů původních rakousko–uherských kmenů z České republiky, Maďarska, Polska, Rakouska, Rumunska a Slovenské republiky. Hlavním cílem je pomoc při stabilizaci koní této populace a rozšíření těchto koní v Evropě.

Norický kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**
se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek
e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

O plemenu a chovném cíli

Populace noriků se utvářela v podmínkách České republiky v posledních asi 100 letech, zpočátku (období let 1900–1950) na bázi různě četných importů originálních norických hřebců rakouské provenience (dále jen n. r.) a bavorských chladnokrevných hřebců bavorské provenience (dále jen chl.) pocházejících z originálních rakouských noriků.

Na utváření populace noriků se největší mírou podíleli hřebci tohoto plemene (synové, vnuci, pravnucci atd. importovaných originálních noriků rakouských a bavorských), kteří přísluší k následujícím významným liniím n. r. především 2934 Hubert Nero IX, 2693 Schrempf Diamant, 1542 Nero Diamant VI, 1747 Neuwirth Diamant IX, 2500 Ritz Vulkan VIII, 2694 Fusch Vulkan XI, 1350 Streiter Vulkan.

Současní hřebci náleží k následujícím významným liniím: Nero Diamant VI (*1941), Neuwirth Diamant IX (*1952), Zeus Schaunitz (*1981), Gothenschertz (*1940), Streiter Vulkan (*1939), Amor T (*1888), Wesinger Diamant XII (*1991), Vogel Vulkan XI (*1958), Direkt (*1974), Bravo (*1914), Randolf (*1998).

Současný norik je mohutný chladnokrevník středního až většího obdélníkového tělesného rámce, méně ušlechtilý. Hlava je hrubší, dlouhá, často poloklabonosého profilu, krk kratší, silný, vysoko nasazený, kohoutek méně výrazný, horní linie delší a volnější, dlouhá, srázná a štěpená svalnatá záď. Plec je strmější, dobře osvalená, hrudník středně hluboký, oválný a dlouhý, končetiny kostnaté, sušší s výraznými klouby, kopyta pevná a pružná. Je to kůň s pevnou konstitucí, dobře krmitelný, chodivý, s dobrou mechanikou pohybu a prostornými chody, pracovitý a dobře ovladatelný. Chovný cíl směřuje k zachování charakteristických vlastností a znaků plemene při zvýraznění odlišnosti od slezského norika, který je v České republice chován jako genetický zdroj.

Současný stav

Vývoj norických koní je poznamenán skutečností, že toto plemeno na rozdíl od slezského norika a českomoravského belgického koně není podporováno jako genetický zdroj, což se odráží na menší efektivnosti chovu. Ekonomika chovu byla důvodem snahy některých chovatelů cestou převodného křížení směřovat k zápisu potomstva svých klisen do plemenné knihy slezského norika. Proto se snižoval počet chovaných norických koní i počet jejich chovatelů. Od roku 2012 jsou obě plemena striktně oddělena a potomstvo norických klisen může být zapsáno pouze do plemenné knihy norika. V roce 2020 byl zpracován nový růstový standard pro jednotlivá chladnokrevná plemena, který zohledňuje odlišnost v jejich růstových schopnostech.

Počet norických koní evidovaných v České republice činil k 1. 1. 2020 celkem 1352 koní, což představuje pokles oproti roku 2010 o 690 koní, tedy zhruba o jednu třetinu. Hlavním důvodem je omezená možnost pracovního uplatnění chladnokrevných koní zvýrazněná v posledních letech také kůrovcovou kalamitou v lesních porostech.

V roce 2019 bylo evidováno v chovu 38 plemenných hřebců a 484 klisen, které vlastnilo 387 chovatelů. To ukazuje na velkou roztržitost chovu. V České republice je pouze 8 chovatelů, kteří mají 5 a více klisen, průměrná velikost chovu norických koní je u ostatních chovatelů 1,09 klisny. Nepříznivá ekonomická situace chovatelů se projevila především v zapouštění klisen, neboť procento zapuštěných z celkového počtu klisen bylo v roce 2019 pouze 16,90 %. Vzhledem k dlouhodobě dosahované nízké plodnosti v chovu koní, která se průměrně pohybuje kolem 50 % celkového zabřezávání, je počet zapuštěných klisen nedostatečný pro prostou reprodukci populace norických koní. V roce 2019 bylo do plemenné knihy norika zapsáno pouze 14 tříletých klisen, z nichž jen 9 absolvovalo úspěšně zkoušky výkonnosti.

Tento nepříznivý vývoj byl v roce 2020 důvodem založení Svazu chovatelů a přátel norika z.s., jehož cílem je ve spolupráci s ASCHK ČR propagovat a podporovat chov norických koní jako jednoho z nejstarších plemen koní využívaných v oblasti Českých zemí už od středověku.

Noričtí koně se úspěšně zúčastňují přehlídek a výstav chladnokrevných plemen koní, soutěží chladnokrevných koní ukazujících pracovní schopnosti koní při práci v lesních porostech, soutěží v orbě i ukázek působení koní při zemědělských pracích tak, jak probíhaly před masivním využitím techniky v oblasti zemědělství. Charakter norických koní, jejich konstituční pevnost a pohybové schopnosti jsou předpokladem pro jejich úspěšné využití i v oblasti agroturistiky a dokonce i pro práci pod sedlem.

Osel domácí

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

O plemenu a chovném cíli

Chovným cílem je osel středního až malého obdélníkového tělesného rámce s korektní stavbou těla, harmonickými proporcemi a typicky dlouhými ušními boltci, bez vad stavby končetin a chodů a bez hrubých exteriérových vad. Jedinci jsou charakterově vyrovnaní, bez známek agrese, ochotní k práci a lehce ovladatelní. Jedná se o konstitučně tvrdá, nenáročná a dobře krmitelná zvířata vhodná k rekreaci, hipoterapii, do záprahu nebo jako soumar.

Současný stav

Populace oslů chovaných v České republice zaznamenává v několika posledních letech vysoký nárůst. V roce 2019 zde bylo evidováno celkem 1 358 jedinců osla domácího, z toho 20 hřebců zapsaných v PK a 38 klisen v PK.

Tab. XXVII: Stav populace osla domácího 2014–2019

Rok	Hřebci v chovu v PK	Klisy v PK	Ostatní	Celkem
2014	7	6	759	772
2015	9	16	943	968
2016	12	23	972	1 007
2017	5	29	1 095	1 129
2018	14	40	1 211	1 265
2019	20	38	1 301	1 358

Zdroj: Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.

Ostatní

Zkoušky výkonnosti osla domácího jsou povinné pro plemenné hřebce. Výjimka Ministerstva zemědělství rovněž umožňuje licentování plemenných hřebců i při absenci jejich oboustranného dvougeneračního původu, což má příznivý vliv na rostoucí počet plemenů. Výkonnostní zkoušky pro klisy povinné nejsou.

Plnokrevný arabský kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, z.s.**
se sídlem: P.O.Box 60, 460 01 Liberec I
e-mail: achpak.cr@tiscali.cz www.achpak.cz

O plemenu a chovném cíli

Představovat plnokrevného arabského koně je zajisté zcela zbytečné. Všem je jistě známo, že se jedná o jedno z nejstarších a nejčistších plemen koní na celém světě. O jejich vzniku se vypráví mnoho legend a mýtů a také se o nich natočilo mnoho filmů. A snad právě proto většina lidí sní o nádherném černém arabském hřebci, který běží pouští s větrem o závod. Ano, tyto koně přišli z pouštních oblastí dnešní severovýchodní Sýrie a severozápadu Iráku. Byli vždy ceněni, přestože u nich převažovala barva bílá, pro svou vytrvalost a lehkost s jakou se pohybovali a také neskutečnou oddanost člověku. Všechny tyto znaky byly dány stavbou těla arabských koní a také ojedinělým charakterem vytvářeným po staletí.

Současný stav

Šlechtitelský program ACHPAK ČR je sestaven na základě dlouhodobé šlechtitelské práce mnoha zemí soustředěných v celosvětové organizaci WAHO (World Arabian Horse Organization). Jejím snahou je udržovat a vylepšovat tyto znaky plemene. ACHPAK ČR se v něm zavazuje k udržování zevnějškových, typových a charakterových vlastností tohoto plemene a také rozšíření jeho sportovního a jezdeckého využití. Hlavním faktorem pro ověřování typových znaků plemene a kontrolu charakterových vlastností se stala národní přehlídka plnokrevných arabských koní pořádaná ACHPAK ČR. Tato přehlídka je organizována dle mezinárodních pravidel pro přehlídky arabských koní, které vydává společnost ECAHO (European Conference of Arab Horse Organizations). ACHPAK ČR je také jejím dlouholetým členem. Koně jsou zde hodnoceni na základě exteriéru, charakteru a mechaniky pohybu desetibodovou stupnicí v sedmi kritériích: typ, hlava, krk, tělo a jeho linie, končetiny, krok, klus. Objektivní posouzení všech koní vždy garantuje nezávislá mezinárodní porota složená obvykle ze 3 až 4 členů. V této komisi se již vystřídal mnoho odborníků z celého světa a její součástí byla také několikrát i Princezna Alia Al Hussein z Jordánska, která má na starosti jordánské královské stáje a je jedním z nejuznávanějších chovatelů arabských koní na celém světě. Od roku 2010 ACHPAK ČR pořádá i mezinárodní přehlídku plnokrevných arabských koní, která dává českým chovatelům možnost porovnat kvalitu jejich práce se zahraničními chovateli. V těchto mezinárodních přehlídkách se za poslední roky vystřídal mnoho, více i méně známých koní, kteří se dříve či později stali i světovými šampiony. Kvalitou organizace a pravidelným konáním v Praze přitahuje zájem mnoha chovatelů nejen z Evropy, ale i z ostatních koutů světa. Pravidelně zde můžeme obdivovat koně vládců Spojených arabských emirátů, Kataru, Saúdské Arábie a dalších zemí. Koně jsou na této přehlídce hodnoceni dvacetibodovou stupnicí s polovičními body v šesti kritériích: typ, hlava, krk, tělo, končetiny, pohyb (krok a klus). V roce 2020 byla ACHPAK ČR pověřena pořádáním Evropského šampionátu, kterého se zúčastnilo více jak 100 koní.

V kvalitách koní určených pro přehlídky čeští chovatelé stále mírně zaostávají, nicméně díky možnosti využívání mraženého či čerstvého spermatu hřebců ze zahraničí, kvalita a typ arabského plnokrevníka v České republice narůstá. ACHPAK ČR se rovněž snaží tuto kvalitu zvyšovat a pravidelně, v rámci české národní přehlídky, zajišťuje pro vítězné chovatele připouštěcí dávky hřebců vysokých kvalit.

Chov

Výsledky z národních výstav slouží chovatelům jako základ k uchovnění jejich koní v ACHPAK ČR. Nejedná se však o jedinou možnost, neboť ACHPAK ČR dává chovatelům příležitost k uchovnění koní i na základě úspěšného absolvování požadované výkonnostní zkoušky. Tato výkonnostní zkouška se skládá z hodnocení exteriéru (typ koně, hlava, krk, hřbet, zád', tělesné linie, končetiny, fundament), příjezděnosti, mechaniky pohybu a skokové zkoušky nebo kondičního testu (možná volba dle jezdeckého

zaměření koně). Koně jsou hodnoceni na stupnici 1–10 a za úspěšně absolvovanou zkoušku se považuje ta, ve které kůň dosáhl svým celkovým hodnocením 6,1 bodů a výše (v jednotlivé disciplíně zároveň nesmí obdržet hodnocení nižší než 5 bodů).

Další z možností pro uchovnění plnokrevných arabských koní v České republice je prokázání výkonnosti koně ve vytrvalosti (klisny od stupně Z a výše, hřebci od stupně ST a výše) nebo v ostatních jezdeckých disciplínách (klisny od stupně Z a výše, hřebci od stupně S a výše). Starší koně mohou být uchovněni také na základě úspěšného absolvování KMK (Kritéria mladých koní). Importovaní koně starší 15 let mohou být zařazeni do chovu bez nutnosti dokládat svoji výkonnost nebo výsledek z výstav.

Výsledky užítkovosti

Protože ACHPAK ČR nesoustředí své působení pouze na výstavní činnosti plnokrevných arabských koní, ale snaží se chovatele především motivovat k využití koní pod sedlem, vyhláší každoročně vytrvalostní soutěž ACHPAK Endurance Cup. Výsledky této vytrvalostní soutěže jsou vždy oznamovány na závěr sezony a jejich zveřejnění probíhá během výroční schůze, následně také na webových stránkách ACHPAK ČR. Výsledky samotné jsou poté rozděleny do dvou sekcí – Profi a Amatér. V sekci Profi jsou výsledky přebírány z oficiální listiny ČJF (Česká jezdecká federace), v sekci Amatér jsou počítána 3 nejlepší umístění koní z tzv. předkol oficiálních závodů. Vítězové jsou vždy finančně oceněni (5 nejlepších v každé sekci). Souběžně ACHPAK ČR sleduje výsledky KMK ve vytrvalosti a všechny úspěšné koně, odchované v ČR a registrované v ACHPAK ČR, taktéž odměňuje finančními bonusy.

Ostatní

Cílem ACHPAK ČR je nejen zvyšovat počty plnokrevných arabských koní v České republice, ale především zvyšování kvality chovaných koní a jejich využívání v jezdeckém sportu. Tyto cíle se pomalu daří naplňovat, což dokazují jak výsledky z výstav, tak i výsledky z jezdeckých disciplín (především vytrvalosti) a také statistiky exportu koní z České republiky. ACHPAK ČR se dále snaží chovatelům poskytovat maximální poradenskou činnost a zdokonalovat znalosti českých chovatelů pořádáním pravidelných seminářů a školení. V neposlední řadě ACHPAK ČR dohlíží na udržení čistoty plnokrevných arabských koní v České republice a dodržuje veškeré standardy WAHO (World Arabian Horse Organization). Poslední vydanou plemennou knihou je svazek VI, zahrnující roky 2014–2017. Všichni plnokrevní arabští koně jsou v České republice čipováni (již od roku 1993), všechna hříbata narozená v České republice mají DNA testy na potvrzení o původu a jsou také testována na vyjmenované genetické choroby (LFS, SCID, CA, OAAM). Při užívání embryu transferu, jako metody umělé reprodukce, je povolena registrace pouze jednoho potomka narozeného přirozenou metodou plemenitby a jednoho pomocí embryu transferu v tomtéž roce. Klonování je u plnokrevných arabských koní zcela zakázáno. Ke dni 30. 9. 2020 eviduje ACHPAK ČR 382 chovných plnokrevných arabských koní.

Tab. XXVIII: Plnokrevný arabský kůň v roce 2014–2019

Rok	Narozených hříbat	Klisny užité v chovu	Hřebci užítí v chovu	Koně import	Koně export
2014	13	16	8	10	4
2015	14	19	6	14	3
2016	18	15	5	9	5
2017	10	18	9	6	6
2018	18	20	10	11	4
2019	18	29	11	14	6

Zdroj: Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, z.s.

Shagya arab

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.**
 se sídlem: Vrchlického 68, 538 21 Slatiňany
 e-mail: shagyaarab.org@seznam.cz www.shagyaarab.org.cz

O plemenu a chovném cíli

Plemeno Shagya Arab prezentuje zachování arabského plemene původem chovaného v bývalých rakouskouherských c. k. hřebčinech Radovec a Bábolna. Čistokrevnost chovu je založena na páření jedinců příslušejících ze strany matky k mezinárodně uznaným rodinám a na straně otce k akceptovaným liniím. Příliv genů jiných plemen zde není přípustný. Výjimku lze ovšem přiznat arabským plnokrevným hřebcům, kteří splňují podmínky tělesných rozměrů daných chovným cílem a standardem Shagya Araba.

Shagya Arab je považován za rodokmenové plemeno. Celkový stav koní na úrovni evropských států není příliš početný a činí asi 2 600 plemenných klisen. Stupeň sportovní výkonnosti lze hodnotit na střední úrovni. Toto plemeno je využíváno jako všestranný jezdecký kůň. Sportovní využití se nejvíce projevuje ve vytrvalostních soutěžích, kde stabilně dosahuje stupně „S“ až „T“, ale i v dalších disciplínách – drezura, skoky, spřežení je dosažení stupně výkonnosti na úrovni „L“ až „T“.

Zájem se jeví o středně velkého, pohledného a charakterově spolehlivého koně. Velký význam spočívá na prostorné, elastické a korektní mechanice pohybu v kroku, klusu i cvalu. Je to všestranně využitelný kůň a splňuje požadavky pro všechny druhy běžného jezdeckého sportu. Chovným cílem je ušlechtilý arabský kůň evropského typu, kostnatější s korektním fundamentem.

Současný stav

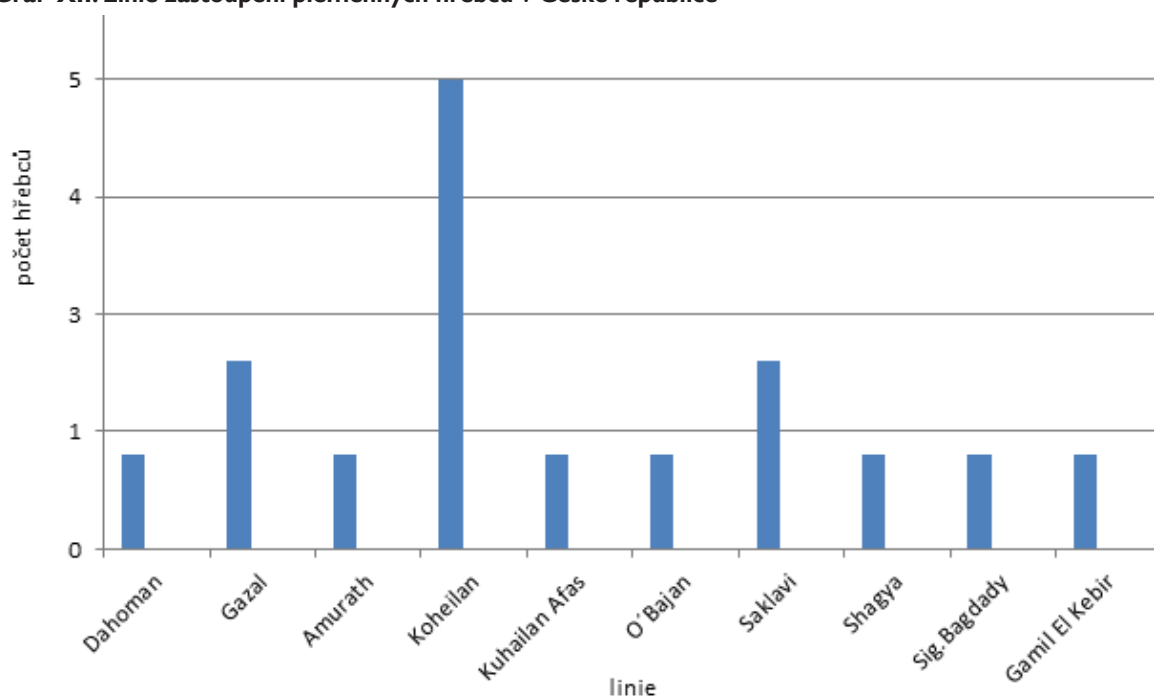
Celkový stav koní plemene Shagya Arab na území České republiky představuje 850 koní, z toho ústřední evidence potvrzuje k 31. 12. 2018 331 plemenných klisen, 29 plemenných hřebců a 490 ostatních jedinců. K 31. 12. 2019 tyto stavy zahrnují 329 plemenných klisen, 27 plemenných hřebců a 453 ostatních jedinců.

Tab. XXIX: Linie hřebců ovlivňující chov plemene Shagya Arab

1	Shagya db	běl.	1830	imp. 1836	Bábolna
2	Koheilan db	běl.	1876	imp. 1885	Bábolna
3	Siglavý Bagdady db	běl.	1895	imp. 1902	Bábolna
4	O`Bajan db	vran.	1880	imp. 1885	Bábolna
5	Gazlan–Gazal db	běl.	1840	imp. 1852	Lipica
6	Mahmoud Mirza db	tm.hn.	1851		Syrie
	/Jussuf ox.	hněd.	1869		Bábolna
7	Dahoman db	hněd.	1846	imp. 1852	Bábolna
8	Hadban db	běl.	1891	imp. 1897	Bábolna
9	Saklavi I db	běl.	1886		Ruala
10	Gamil El Kebir db	ryz.	1870	imp. 1880	Egypt
	/Kasr El Nil or.ar.	hněd.	1971	imp. 1973	Topolčianky
	/Tobrok or.ar.	běl.	1966	imp. 1973	Topolčianky
11	Kuhailan Afas db	hněd.	1930	imp. 1931	Gumniska
12	Mersuch db	běl.	1898	imp. 1908	Bábolna
13	Bairactar db	běl.	1813	imp. 1817	Weil
	/Amurath ox.	běl.	1829		Weil
14	Souakim db		1894		
	Kemir ox.	hněd.	1905		Weil
15	Sueyd db		1850		Egypt
	Rasim ox.	hněd.	1931		Ujazd (PL)
16	Latif db (Hamdani Sermi)	hněd.	1903		Syrie, imp. 1910 Francie

Zdroj: Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.

Graf XII: Linie zastoupení plemenných hřebců v České republice

Zdroj: Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.

Ke dni 31. 12. 2019 je příslušnost klisen a mladých klisen k uznaným rodinám následující:

40 Lady Sarah A 1/1 (1850), 542 Magyar (1790), 8 „volný chov Radovec“ (1806), 76 Bent El Arab db. (1880), 190 Kiss db. (1887), Milordka (1810), 370 Moldauerin ex 885 Moldauerin (1783, 1785), 97 „volný chov Radovec“ (1800), 74 Tifle (Tiffle) db. (1810), Kadsza Mloda (1902), 131 Moldauerin ex 592 Gratiosa (1783, 1803), 162 Infantados ex 155 Barbarino IX (1814, 1822), 163 Faride (Feridja) db. (1828), 12 En Nasira db. (1899), 59 Siebenbürgerin (1786), 30 Maria xx (1842), 60 Adjuzé db. (1876), 265 Siebenbürgerin (1780), 216 Semrie db. (1896), 81 Kohaila db. /Koheila/ (1881), 759 Moldauerin (1804), 627 Ungarin (1787), 286 Cirkasserin (1782), 215 Moldauerin (1782), 794 Moldauerin (1784), 596 Moldauerin (1807) a 638 Moldauerin (1790).

Od počátku založení Svazu chovatelů Shagya Araba v ČR (1993) bylo do plemenných knih zapsáno 500 klisen, z nichž bylo v letech 2018 a 2019 zapsáno 36 klisen.

PK klisen je členěna do 3 oddílů:

- **HPKK** – pro zápis musí původ klisny splňovat chovný cíl dle Řádu PK. Rodokmen klisny lze ze strany otce i matky doložit výchozím původem ze státních a soukromých hřebčínů Rakouska–Uherska. V případě, kdy klisna splňuje požadavky výše uvedené, může být jejím otcem i akceptovaný plnokrevný arabský hřebec odpovídající požadavkům Chovného cíle a Šlechtitelského programu. Mezinárodně uznávaným uspořádáním zůstává zastoupení nejvýše 9 plnokrevných arabských koní ve IV. generaci.
- Pro zápis klisen do HPK se požadují tělesné rozměry KVH 152 cm a obvod holeně 18,5 cm. Dále je při zápisu vyžadováno, aby klisna dosáhla výsledné třídy min. I, tj. celkové hodnocení min. 7,1 bodů (za typ, hlavu, krk, tělo, fundament, krok a klus).
- **PKK** – pro zápis musí původ klisny splňovat stejné požadavky, jako při zápisu do HPK. Dále je při zápisu vyžadováno, aby klisna dosáhla min. Výsledné třídy II, tj. celkové hodnocení min. 6,1 bodů, KVH min. 150 cm, obvod holeně 18 cm.
- **PPKK** – zde se zapisují klisny, které splňují příslušnost k uznané rodině a akceptované linii otce. Povoluje se vyšší podíl arabských plnokrevníků ve IV. generaci. Celkové hodnocení musí dosáhnout min. 5,1 bodů (výsledná třída III).

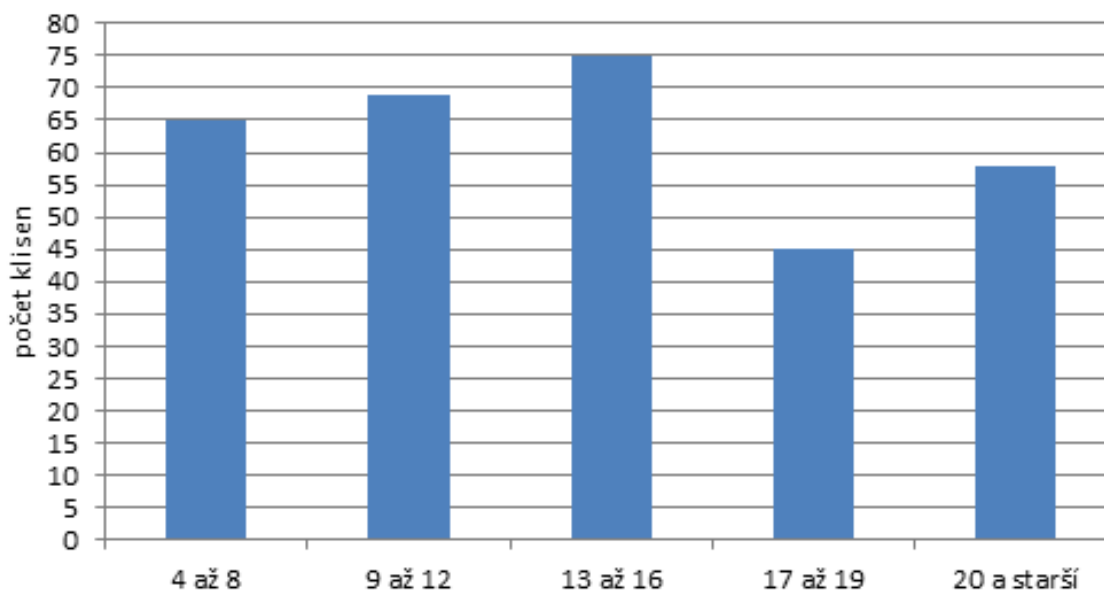
Tab. XXX: Počet zapsaných klisen v České republice v letech 2010–2019

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zapsáno klisen	20	26	13	16	18	18	29	15	18	18

Zdroj: Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.

U klisen zapsaných v roce 2018 bylo dosaženo v průměru 162,2 cm KVP; 154,7 cm KVH; 184,6 cm obvod hrudi; 18,6 cm obvod holeně a bodového hodnocení 7,3.

V roce 2019 bylo u zapsaných klisen v průměru dosaženo 162,2 cm KVP; 153,2 cm KVH; 188,5 cm obvod hrudi; 19,0 cm obvod holeně a bodového hodnocení 7,3.

Graf XIII: Počet plemenných klisen dle věkových kategorií

Zdroj: Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice, z.s.

Hřibata

V roce 2019 se narodilo celkem 36 hřibat, po 14 plemenných hřebcích ze 7 linií.

Všechna hřibata, odpovídající chovnému cíli, se označují v levé sedlové krajině kmenovým výžehem otce, v pravé sedlové krajině pořadovým číslem po otci a na levém stehně symbolem příslušnosti k plemeni. Ověření pravosti původu se dokládá pomocí DNA.

Národní přehlídky koní

Pořádáním každoročních národních přehlídek je možné zhlédnout velké množství koní různých věkových kategoriích, a tak vzniká možnost věrohodně posoudit výsledky plemenitby. Hodnotící komise posuzuje body exteriér a chody předváděného jedince, který na základě tohoto ohodnocení získává umístění v jednotlivých kategoriích. Pro chovatele tu vzniká možnost srovnání jedinců v jednotlivých kategoriích z pohledu rodin (původ ze strany matky) a linií (původ ze strany otce). Nabízí se též možnost zhlédnout chovy přítomných chovatelů a předvedených plemenných hřebců. Zároveň je přehlídka důležitou prezentací plemene koní Shagya Arab i pro širokou veřejnost a jedinečnou možností komunikace majitelů, chovatelů a milovníků koní tohoto plemene.

Přihlášení koně jsou rozděleny dle věku a pohlaví do jednotlivých skupin – kategorií, v kterých jsou předvedeny a komisí ohodnoceny. Hodnotící komise boduje známkami od 1 do 10 za: typ, hlava, krk, stavba těla, končetiny, předvedení v kroku, předvedení v klusu. U každé skupiny je vyhlášeno umístění koní

a vítězové skupin se zúčastní v šampionátech – například *Šampion mladý hřebec*, *Šampion starší hřebec*, *Šampion mladá klisna* a *Šampion starší klisna*. Z vítězů jednotlivých šampionátů je vybrán „*Šampion přehlídky*“ a „*Reserve Šampion přehlídky*“.

V roce 2018 se konala XXVI. Národní přehlídka v Zemském hřebčinci v Tlumačově. Bylo zde předvedeno celkem 29 koní, z toho 2 mladí hřebci jednoletí až dvouletí, 6 mladých klisen dvouleté až tříleté, 8 plemenných hřebců, 3 klisny čtyřleté, 5 klisen pět až sedmiletých a 5 klisen starších osmi let. Šampionem přehlídky se stal plemenný hřebec 2523 O' Bajan IV–CZ/Maghreb.

V roce 2019 se XXVII. Národní přehlídka v jezdeckém areálu v Kralovicích zúčastnilo 31 koní, z toho 4 mladí hřebci jednoletí až tříletí, 2 hřebci šestiletí a starší, 5 mladých klisen jednoletých až tříletých, 3 plemenní hřebci, 7 klisen čtyřletých, 6 klisen pěti až sedmiletých a 4 klisny starší 8 let. Šampionem přehlídky se stala dvouletá klisna Gazal XX–I.

Zkoušky výkonnosti

V roce 2019 úspěšně absolvovala VZ dne 26. 7. V Královickém Dvoře klisna 78/567 Koheilan XI–3 Kordula (nar. 13. 4. 2015). Následující VZ dne 12. 10. V ZH Tlumačov úspěšně absolvovaly celkem 4 klisny, 78/600 Jessary (nar. 25. 8. 2015), Kejlin CZ–Sh–A–449 (nar. 22. 2. 2011), Saxana CZ–Sh–A–349 (nar. 26. 5. 2006) a Šegy CZ–Sh–A–353 (nar. 3. 1. 2005).

Ostatní

Plemeno Shagya Arab bylo v České republice v roce 2019 prezentováno rovněž na několika přehlídkách, výstavách a konferencích. Na 20. ročníku výstavy Jaro s koňmi na Výstavišti v Lysé nad Labem byl za tohoto plemene předveden plemenný hřebec 2000 Gazal IV–CZ/Sawil.

Součástí Národní výstavy hospodářských zvířat a Mezinárodního veletrhu pro živočišnou výrobu Animal Tech v roce 2019 byl také prezentační stánek Svazu chovatelů Shagya Araba v České republice sloužící k propagaci plemene a seznámení návštěvníků s činností svazu. Národní výstavy hospodářských zvířat se zúčastnila chovná kolekce 8 koní plemene Shagya Arab ve složení: 2000 Gazal IV–CZ/Sawil; 78/104 Aralka CZ–Sh–A–242; 78/451 Nulla CZ–Sh–A–438; 78/489 Hannah II CZ–Sh–A–431; 78/593 Nico; 78/600 Jessary; 78/587 Koheilan XI–3 Kordula a klisna Janardana.

Menší chovná kolekce koní se zúčastnila také Chovatelského dne v Zemském hřebčinci Tlumačov, jejíž složení bylo následující: 2275 Siglavy Bagdady IV–CZ/Watan; 78/451 Nulla CZ–Sh–A–438; 78/489 Hannah II CZ–Sh–A–431; 78/593 Nico a klisna 78/600 Jessary.

Z dalších výstav, na kterých se mohli návštěvníci s tímto plemenem setkat se v roce 2019 jednalo o výstavu „Koně v akci 2019“, kterou prezentovali klisny 78/451 Nulla CZ–Sh–A–438; 78/489 Hannah II CZ–Sh–A–431; 78/587 Koheilan XI–3 Kordula; 78/637 Ghalia a výstavu „Kůň 2019“ v Lysé nad Labem, kde plemeno Shagya Arab prezentovaly rovněž klisny ve složení 78/104 Aralka CZ–Sh–A–242; 78/451 Nulla CZ–Sh–A–438; 78/489 Hannah II CZ–Sh–A–431; 78/593 Nico a 78/587 Koheilan XI–3 Kordula.

Ve dnech 2. až 4. srpna 2019 se v německém Bad Urach a v Haupt und Landgestud Marbach konala Mezinárodní konference ISG a Evropský šampionát shagyaarabských koní. Za Svaz chovatelů Shagya Araba v České republice se mezinárodní konference zúčastnil Mgr. Mlynařík Václav, který seznámil ostatní delegáty se stavem a činností svazu u nás. Evropského šampionátu se zúčastnilo 42 koní v II kategoriích a český chov zde prezentovali 2 mladí hřebci: dvouletý hřebec Gazal Salim (chovatel: MVDr. Pašková Jana, majitel: Lahodný Martin), který vyhrál v mezinárodní konkurenci kategorii, do které byl přihlášen a tříletý hřebec Shengo Khaliff (chovatel: manželé Jebáčkovi, majitel: v současnosti je hřebec v majetku německého majitele), který také vyhrál kategorii, do níž byl přihlášen a následně zvítězil i v šampionátu mladých hřebců.

Shetland pony

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Svaz chovatelů shetlandských pony, z.s. (www.schshp.cz)

O plemenu a chovném cíli

Jedno z nejmenších a nejstarších nativních plemen koní, shetlandský pony, pochází z Shetlandských ostrovů, ležících severně od Skotska. Jeho původní využití v minulosti, jako soumar, doplnilo později šlechtění k tahu, kterého bylo využíváno především k pracím v dolech a přemísťování nákladů. Dnes se setkáváme nejčastěji s výborným jezdeckým koněm pro děti a koněm do lehké záprže a lehkých vozů.

Chovným cílem je harmonický, charakterově vyrovnaný a všestranně použitelný pony, dlouhověký, nenáročný a dobře krmitelný, zdravý, bez vad postojů, končetin a chodů. U standardního typu směřuje chovný cíl k udržení pony (klidný charakter, ochota pro práci), u mini typu míří tento chovný cíl k miniaturizaci při současném zachování souladného exteriéru a zdraví.

Současný stav

Od počátku založení samostatné plemenné knihy (rok 2000) počet koní tohoto plemene mírně roste. K 31.12.2019 bylo v PK shetlandského pony evidováno 58 plemenných hřebců (28 hřebců v typu mini a 30 hřebců v typu standard) a 419 klisyn (z nich 225 klisyn v HPK, 45 klisyn v PK a 149 klisyn v PPK).

V roce 2019 byli do PK zařazeni 2 hřebci z domácích odchovů (1 v typu standard a 1 v typu mini) a 26 klisyn (16 v typu standard a 10 v typu mini), z toho do HPK 14 klisyn, do PK 9 klisyn a do PPK 3 klisny.

Tab. XXXI: Stav populace shetland pony 2010–2019

Rok	Hřebci v PK	Klisny v PK	Ostatní	Celkem
2010	32	311	235	578
2011	36	316	268	620
2012	42	331	407	780
2013	43	350	454	847
2014	49	351	495	895
2015	45	357	536	937
2016	51	385	550	986
2017	54	397	601	1 052
2018	56	399	633	1 088
2019	58	419	657	1 134

Zdroj: Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.

Plemenní hřebci ani klisny nemají povinné zkoušky výkonnosti, nicméně se jedná o jednu z podmínek pro jejich zařazení do akceleračního programu. Zkoušky výkonnosti je možné absolvovat v záprěži nebo pod sedlem. V roce 2019 absolvovaly tyto zkoušky 2 klisny a 1 hřelec (všichni v záprěži). Z celkového počtu 225 klisyn zapsaných v HPK splnilo podmínky akceleračního programu 66 z nich. Z počtu 58 plemenných hřebců se jednalo o 23 hřebců.

Slezský norik

Uznané chovatelské sdružení: [Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.](#)

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

K utváření populace slezských noriků docházelo ve specifických oblastních podmínkách Slezska, a to zpočátku (období 1900–1950) prostřednictvím importu originálních norických hřebců rakouské provenience (n.r.) a bavorských chladnokrevných hřebců bavorské provenience (chl.b.), pocházejících z originálních rakouských noriků. Na utváření populace tohoto plemene se podíleli zakladatelé původních linií slezského norika, a to 41 Norbert, n.r. (*1907), 419 Bravo, n.r. (*1914), 12 Pfeilring, chl.b., 412 Albin Theseus, n.r. (*1920), 342 Dietrich, n.r. (*1921), 341 Atlas, chl.b. (*1925), 621 Nero Vulkan, n.r. (*1935), 103 Brigant, n.r. (*1937), 2568 Klosterjäger, chl.b. (*1937), 2526 Höllriegel, n.r. (*1939), 2505 Michl Vulkan VI, n.r. (*1943) a 517 Georg Vulkan VII, n.r. (*1943).

Chovným cílem je chladnokrevný kůň dospívající v pěti až šesti letech stáří, delšího rámce, s dobrým osvalením. Kůň dobrého charakteru, pracovitý a ovladatelný, přiměřeného temperamentu, dobře krmitelný, pohyblivý a s prostornými chody.

Současný stav

Stav populace z hlediska genetického zdroje (GZ) lze hodnotit jako stabilizovaný, s mírně stoupající tendencí v jeho mateřské části. Populace v celé České republice má však vývoj zcela opačný. Počty plemeníků zůstávají, až na výjimky, víceméně shodné (nově zařazení plemeníci splňují podmínky pro zařazení do genetických zdrojů), počty klisen mimo genetické zdroje jsou spíše klesající tendence (důvodem je omezené a postupné vyřazování méně kvalitních klisen a klisen s neúplným původem z reprodukce).

Tab. XXXII: Stav populace SN 2010–2019

Rok	Hřebci v GZ	Klisny v GZ	Klisny zapsané v PK	Počet chovatelů
2010	43	238	464	359
2011	41	244	476	367
2012	42	287	479	354
2013	39	272	470	353
2014	42	301	406	322
2015	42	309	427	334
2016	49	350	478	348
2017	47	330	488	347
2018	54	353	492	358
2019	52	365	482	349

Zdroj: Ústřední evidence koní

Počet nově zařazovaných hřebců do GZ se odvíjí od jejich potřeby v chovu, kvality ročníku a potřeb zařazení konkrétních jedinců (málopočetné linie). Zařazování jsou pouze hřebci po zkouškách výkonnosti, roku 2019 bylo takto zařazeno 6 hřebců.

Podmínkou pro zařazení klisen do GZ je zápis do plemenné knihy a absolvování zkoušky výkonnosti, kterých se zúčastňují, až na výjimky, klisny ve věku 3 let. Počty zařazovaných klisen do GZ kolísají v posledních letech pouze nepatrně. V roce 2019 bylo zapsáno do plemenných knih celkem 37 klisen, z toho 22 do HPK a 15 do PK. 31 těchto klisen absolvovalo zkoušky výkonnosti.

K 31. 12. 2019 bylo k plemenitbě oprávněno celkem 58 hřebců. 42 % z nich tvoří skupinu hřebců ve věku do 8 let, 38 % náleží do věkové skupiny 8–15 let a 20 % má více než 15 let. V PK SN je zapsáno 482 klisen, z nichž 349 přísluší k celkem 40 rodinám.

Reprodukce

V posledních dvou letech zaznamenáváme trend mírného poklesu počtu zapuštěných klisen. V roce 2019 bylo zapuštěno celkem 163 klisen (z toho 77 klisen do 7 let věku), 162 z nich v rámci čistokrevné plemenitby (77 do 7 let věku).

Podíl aktivních plemeníků, tedy plemeníků s narozeným potomstvem, je 43.

Intenzita plodnosti představuje 63,80 % a úroveň inbreedingu v populaci $F_{(x)} = 1,707$.

Ostatní

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu Koně, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, stránkách svazu www.schchk.cz, na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů. Svaz chovatelů chladnokrevných koní vydává vlastní zpravodaj, ve kterém vyhodnocuje šlechtitelský program a informuje o výsledcích chovatele.

Slovenský teplokrevník

Uznané chovatelské sdružení: **Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice, z.s.**
se sídlem: U Kapličky 14, 530 02 Pardubice–Mnětice
e-mail: schcs@studbookcs.cz www.slovensky-teplokrevnik.cz

Plemenná kniha (dále PK) koní plemene slovenský teplokrevník (dále CS) chovaný v České republice byla ustanovena dne 13. 10. 1995 na základě oprávnění MZe. Chovným cílem populace CS je ušlechtilý, korektní, výkonný, inteligentní a snadno jezditelný kůň, který je svými vlohami předurčen pro jezdecký sport. Důraz je kladen především na koncentraci genofondu nejlepších světových linií a rodin, na skokové vlohy a mechaniku pohybu a na vnitřní vlastnosti, především charakter a ochotu k práci. Četnost populace se každoročně zvětšuje, k 31. 12. 2019 eviduje tato PK 3018 plemenných klisen a 145 plemenných hřebců.

Vedle PK český teplokrevník (dále ČT) je druhou nejpočetnější plemennou knihou teplokrevných koní v ČR. Hranice mezi populací koní šlechtěnou v rámci PK ČT a PK CS se v některých případech částečně prolínají. Rozdíl mezi oběma populacemi respektive mezi oběma PK je pak především v programu šlechtění, a to zejména v důrazu kladeném na využití moderních reprodukčních technik a šlechtitelských postupů.

V oblasti hodnocení a testace potomstva se naopak programy obou PK sblíží tak, aby byly vytvářeny podmínky pro hodnocení a testaci všech mladých koní narozených v ČR v jediném souboru.

Šlechtitelský proces je možné rozdělit do několika oblastí, a to oblast genetiky, reprodukce, odchovu hříbat, výcviku mladých koní a jejich testaci a oblast propagace chovu a realizace produktů chovu. Úspěch šlechtění, dosažení chovatelského cíle a rentability chovu je podmíněn funkčností každé této oblasti a jejich vzájemným souladem.

Genetika

V genetické skladbě populace CS došlo k výrazné změně genofondu, a to především využíváním jak importovaných, tak i mladých CS plemeníků plemen zahrnovaných do populace sportovních koní evidovaných v rámci WBFSH (World Breeders Federation of Sport Horses) v inseminaci čerstvým

i zmraženým spermatem. Z celkového počtu hřebců, evidovaných v PK CS, je do této skupiny zahrnuto více než 80 % plemeníků. V poslední době bylo nejvíce využíváno především krve osvědčených plemeníků linií Capitol, Nimmerdor, Grand Veneur, Ladykiller, Cor de la Bryere, Almé. K podstatné změně došlo i v genové skladbě populace klisen CS. V roce 2018 a 2019 bylo do PK CS zapsáno 505 klisen, z toho 130 mladých tříletých klisen převážně vlastní produkce s podílem krve min. 50 % výše uvedené skupiny plemen sportovních koní.

Neustálé zlepšování genové skladby populace je nikdy nekončící proces, proto vedle využívání produktů vlastního chovu se i nadále počítá s importem cizích genů a to zejména prostřednictvím zapůjčených či zakoupených hřebců a dovozem zmraženého spermatu aktuálně nejlepších světových plemeníků, v menší míře i dovozem klisen.

Reprodukce

V roce 2018 a 2019 bylo v rámci PK CS připuštěno 615 a 479 klisen. Hlavní reprodukční metodou v plemenitbě koní CS byla inseminace čerstvým spermatem. Z celkového počtu 1094 připuštěných klisen bylo 722 (66 %) klisen inseminováno čerstvým a 67 (6 %) klisen zmraženým spermatem. Přirozenou plemenitbou bylo pak připuštěno 305 klisen (28 %). Stupeň využití inseminace čerstvým spermatem klisen v plemenitbě CS se blíží míře využívání této reprodukční metody v chovatelsky vyspělých evropských zemích. Velmi sporadicky je využíváno transferu embryí. S ukončením činnosti inseminační stanice v Mněticích se touto činností profesně nikdo nezabývá.

V plemenitbě a ve šlechtění populace CS se dále předpokládá intenzivnější využití inseminace čerstvým a zmraženým spermatem i transferu embryí jako cesty pro dosažení konkurenceschopnosti chovu CS s ostatními evropskými chovatelsky vyspělými státy. Cílem je dosáhnout v chovu na úrovni farem srovnatelných výsledků s ostatními evropskými chovy v míře využívání a efektivitě těchto metod a tyto výsledky stabilizovat. Podporovat rozvoj těchto reprodukčních metod a jejich efektivní využívání ve šlechtitelském procesu, zlepšovat dostupnost kvalitních plemeníků i reprodukční výsledky, podporovat využití transferu embryí a propracovat tyto metody tak, aby byly pro každého chovatele dostupné a prakticky využitelné.

Odchov hříbat

Odchov hříbat ovlivňuje PK CS pouze prostřednictvím uznaných testačních odchoven hřebečků v soukromé odchovně v Pazuše u Litomyšle a v odchovně Zemského hřebčince v Písku. V těchto odchovnách bylo testováno 38 hřebečků, a to převážně v odchovně Pazucha. Sporadicky je využívána odchovna Zemského hřebčince Písek, odchovna Zemského hřebčince Tlumačov využívána není. Jiným způsobem odchov hříbat dosud řešen nebyl.

Problematika odchovu hříbat v chovatelské praxi uspokojivě vyřešena není. V dalším období budeme, především ve spolupráci se Zemskými hřebčinci, podporovat větší využití kapacity odchoven i formou úpravy finančních podmínek pro chovatele přijatelných. PK CS bude hledat další cesty pro zlepšení podmínek odchovu hříbat především osvětou chovatelské veřejnosti a podporou vzniku a provozu společných hříbáren chovatelů.

Testace potomstva

Testace potomstva probíhá převážně ve spolupráci s Českou jezdeckou federací, a to zejména v rámci Kritéria mladých koní (KMK), jezdeckých soutěží, dále pak v rámci výkonnostních zkoušek mladých tříletých klisen, přehlídek a testů hřebců a hodnocení hřebečků v testačních odchovnách. V letech 2018 až 2019 úspěšně absolvovalo výkonnostní zkoušky klisen 79 klisen. Výsledky testace jsou průběžně prezentovány na stránkách svazu a každoročně v Ročence svazu. Výcvik mladých koní je mimo testačních odchoven hřebečků řešen individuálně podle možností jednotlivých chovatelů.

V dalším období je mimo podpory testace potomstva a sjednocování metodik testace s dalšími PK vedenými v České republice nutné komplexně řešit výcvik mladých koní. Nutný je především vznik

a pravidelný provoz školících středisek pro remontní jezdce a pořádání krátkodobých rekvalifikačních a zdokonalovacích kurzů pro tuto profesi, případně i vznik výcvikových středisek pro mladé koně.

Ostatní

Propagace chovu koní CS je zaměřena především na prezentaci na přehlídkách hříbat a mladých koní, na výstavní akce, jako Koně v akci v Pardubicích, na zkoušky klisen a výběry hřebců do plemenitby, sportovní soutěže a na občasných výjezdech sportovních koní do zahraničí. Obchodní politika, jakožto realizace produktů chovu, je pak stále bílé místo, nebyla dosud aktivitou PK CS řešena.

Propagaci chovu je třeba průběžně nadále zlepšovat, a to především větší informovaností veřejnosti v mediích a podporou prezentace koní chovu CS v národních i mezinárodních soutěžích, především světového šampionátu mladých koní v belgickém Lanaken. **Obchodní politika** je nezbytnou součástí chovu. Není-li odbyt na produkty chovu, nemůže chov prosperovat. Obchodní politika musí být v budoucnosti řešena od počátku a to především pořádáním aukcí koní, prodejních výstav a prodejních jezdeckých soutěží.

V oblasti **evidence koní** jsou zápisy hříbat, klisen i hřebců do evidence prováděny 2 určenými pracovníky – veterinárními lékaři, členy svazu CS, kteří rovněž zajišťovali odběr vzorků na ověření původu hříbat analýzou DNA, označení hříbat čipy a poradenskou službu pro chovatele. Vedení PK probíhá v bezproblémové spolupráci s Ústřední evidencí koní ve Slatiňanech.

Starokladrubský kůň

Uznané chovatelské sdružení: **Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.**
se sídlem: Kladruby nad Labem č.p. 1, 533 14 Kladruby nad Labem
e-mail: kladruby@nhkladruby.cz www.nhkladruby.cz

Zhodnocení šlechtitelského programu – chov starokladrubských koní

Starokladrubský kůň je původním českým plemenem koní, které svým významem překračuje hranice České republiky. Zároveň patří, vzhledem k malému počtu jedinců, mezi ohrožená plemena. Starokladrubský kůň je zařazen do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství a jeho chov je podporován MZe.

Chovný cíl

Cílem je zachování jediného původního českého plemene koní v typu galakarosiera, s využitím k ceremoniální službě a reprezentativní službě, soutěžím spřežení, drezuře, baroknímu ježdění a rekreačnímu ježdění.

Starokladrubský kůň je středně velkého až velkého obdélníkového rámce s korektní stavbou těla, harmonickými proporcemi a typickou klabonosou hlavou s výrazným velkým tmavým okem. Krk je vysoko nasazený, přiměřeně dlouhý, klenutý a dobře osvalený, méně znatelný kohoutek navazuje na středně dlouhý hřbet s dobrou vazbou beder. Hrudník je středně hluboký i široký se zaúhlením lopatky, která umožňuje typickou vysokou akci. Středně široká záď je ze zadu oválná, event. mírně střechovitá, dobře osvalená. Končetiny jsou přiměřeně kostnaté s výraznými suchými klouby a velkými, pevnými kopyty. Starokladrubský kůň se vyznačuje pravidelnými kadencovanými chody s typickou vysokou akcí hrudních končetin v klusu.

Žádoucí jsou dvě barevné varianty – bělouši a vraníci. Z plemenitby se nevylučují ani jiné barevné varianty klisen – hnědáci a ryzáci. Jiné barevné varianty hřebců než bělouši a vraníci jsou z plemenitby vyloučeny.

Plemeno se vyznačuje pozdním dospíváním, dlouhověkostí, dobrou plodností, pevnou konstitucí, adaptabilitou pro různá prostředí a dobrou krmitelností.

Zvířata jsou živého temperamentu, vyrovnaného charakteru, snadno ovladatelná, učelivá, pracovitá a dobře spolupracující s lidmi.

Tab. XXXIII: Standardy hmotnosti a tělesných měr ve věku 4 let (růstové pásmo od -1 do +2)

Pohlaví	Vlastnost (znak)	Minimum	Průměr	Maximum
Hřebci	Kohoutková výška pásková (cm)	172	176	185
	Kohoutková výška hůlková (cm)	162	165	174
	Obvod hrudi (cm)	190	195	205
	Obvod holeně (cm)	21,5	22,5	24,0
	Hmotnost (kg)	560	600	680
Klisny	Kohoutková výška pásková (cm)	169	174	181
	Kohoutková výška hůlková (cm)	159	164	171
	Obvod hrudi (cm)	190	197	207
	Obvod holeně (cm)	20,5	21,5	23,0
	Hmotnost (kg)	550	590	670

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Vývoj a struktura plemene

Plemeno je dobře přizpůsobeno specifickým podmínkám prostředí, s jedinečnými vlastnostmi a vysokou kulturní a historickou hodnotou. Plemeno je chováno ve stádech v Kladrubech nad Labem (bělouši) a ve Slatiňanech (vraníci) a dále u soukromých chovatelů.

Původ starokladrubského koně je možno vysledovat zpět k zakladatelům kmenů, které daly jména současně existujícím otcovským kmenům. Současná populace je rozdělena na 5 čistokrevných klasických kmenů a 3 čistokrevné neklasické kmene, z nichž jsou GENERALE, FAVORY a RUDOLFO bělouši, SOLO, SIGLAVI PAKRA a ROMKE vraníci, GENERALISSIMUS a SACRAMOSO se vyskytují v obou barevných variantách (bělouši i vraníci). Čistokrevný klasický kmen NAPOLEONE zanikl v r. 1922.

Tab. XXXIV: Přehled zakladatelů čistokrevných klasických kmenů starokladrubských koní

Název	Barva	Rok narození	Plemeno	Původ
Generale	bělouš	1787	starokladrubské	Slovensko (Kopčany)
Generalissimus	bělouš	1797	starokladrubské	Slovensko (Kopčany)
Sacramoso	vraník	1800	starokladrubské	Morava (Kroměříž)
Napoleone	vraník	1845	italskošpanělské	Itálie (Řím)
Solo	vraník	1927	starokladrubské	hřebčín Kladruby n. L.
Favory	plavák	1779	starokladrubské	hřebčín Kladruby n. L.

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Tab. XXXV: Přehled zakladatelů čistokrevných neklasických kmenů starokladrubských koní

Název	Barva	Rok narození	Plemeno	Původ
Siglavi Pakra	vraník	1946	lipické	Chorvatsko
Romke	vraník	1966	fríské	Nizozemsko
Rudolfo	bělouš	1968	lusitano	Portugalsko

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Původ starokladrubského koně je možno vysledovat zpět k 8 zakladatelkám čistokrevných klasických rodin a 7 zakladatelkám čistokrevných neklasických rodin.

Stavy starokladrubských koní

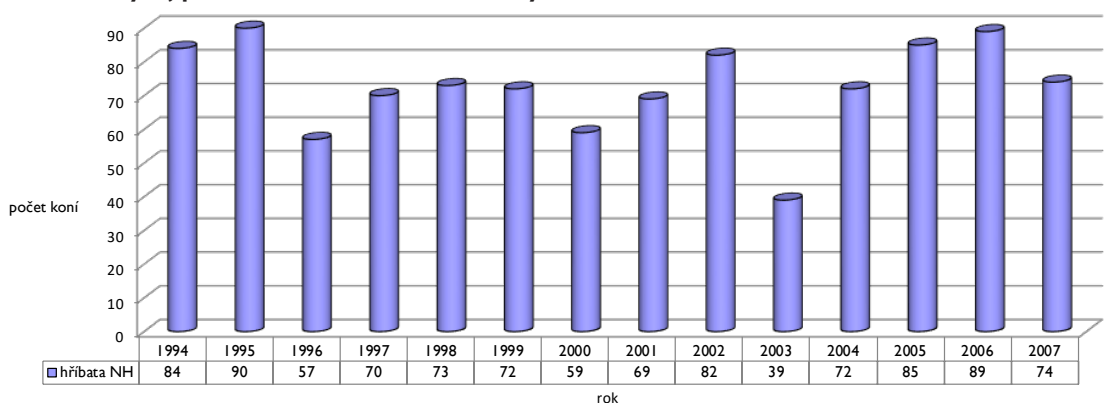
Velikost populace starokladrubských koní v České republice se v posledních letech výrazně nemění, v roce 2019 celkový počet starokladrubských koní stoupl o 14 jedinců.

Ve stavu je k 31. 12. 2019:

- 55 plemenných hřebců (28 běloušů, 27 vraníků),
- 536 chovných klisen (270 bělek, 266 vranek).

Do genetických zdrojů starokladrubských koní je, z celkového stavu 55 plemenných hřebců, zařazeno 51 hřebců – 24 běloušů a 27 vraníků, z celkového stavu 536 chovných klisen, zařazeno 335 klisen (63 %) – 154 bělek a 181 vranek.

Graf XIV: Vývoj početních stavů starokladrubských koní v letech 1990–2019

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Tab. XXXVI: Stavy starokladrubských koní v ČR ke dni 31. 12. 2019

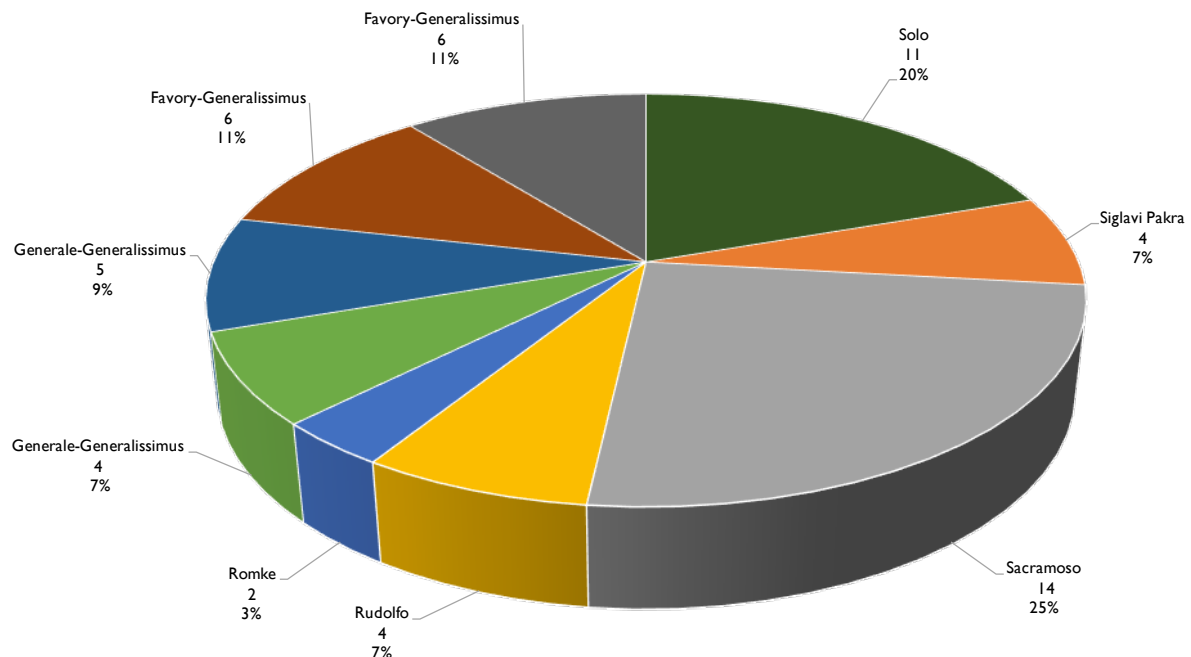
	NH			PCH			Celkem		
	Běl.	Vr.	Celk.	Běl.	Vr.	Celk.	Běl.	Vr.	Celk.
Plemenní hřebci	19	15	34	9	12	21	28	27	55
z nich v GZ	17	15	32	7	12	19	24	27	51
Chovné klisny	69	70	139	201	196	397	270	266	536
z nich v GZ	60	68	128	94	113	207	154	181	335
Odchov ročník 2019	37	34	71	12	16	28	49	50	99
Odchov ročník 2018	35	32	67	15	17	32	50	49	99
Odchov ročník 2017	36	26	62	15	15	30	51	41	92
Výcvik ročník 2016	26	29	55	14	14	28	40	43	83
Ostatní ročník 2015	10	25	35	16	30	46	26	55	81
Ostatní ročník 2014	4	8	12	21	32	53	25	40	65
Ostatní ročník 2013	2	3	5	29	22	51	31	25	56
Ostatní ročník 2012	1	4	5	29	31	60	30	35	65
Ostatní ročník 2011	2	1	3	29	25	54	31	26	57
Ostatní ročník 2010	2	2	4	37	30	67	39	32	71
Starší koně	4	8	12	242	258	*500	246	266	512
Celkem	247	257	504	669	698	1367	916	955	1 871

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Poznámka: *Ve stavu PCH (privátní chov) jsou započítáni starší koně (narození do roku 2009 včetně), což může být mírně zkreslené, neboť majitelé ne vždy nahlásí jejich prodej, úhyn atd., tudíž jich může být méně.

Pro zachování starokladrubských koní je nutné udržovat co nejširší základnu tohoto málopočetného plemene (bez možnosti importu). Pro udržení charakteristických znaků plemene je třeba klást důraz na původní klasické kmeny Generale, Generalissimus, Sacramoso, Solo a Favory. Avšak zároveň podporovat uplatnění kmenů neklasických Siglavi Pakra, Romke, Rudolfo, které vznikly právě za účelem udržení genetické variability, zpomalení procesu zvyšování stupně příbuzenské plemenitby.

Graf XV: Přehled zastoupení kmenů v současné populaci plemenných hřebců

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

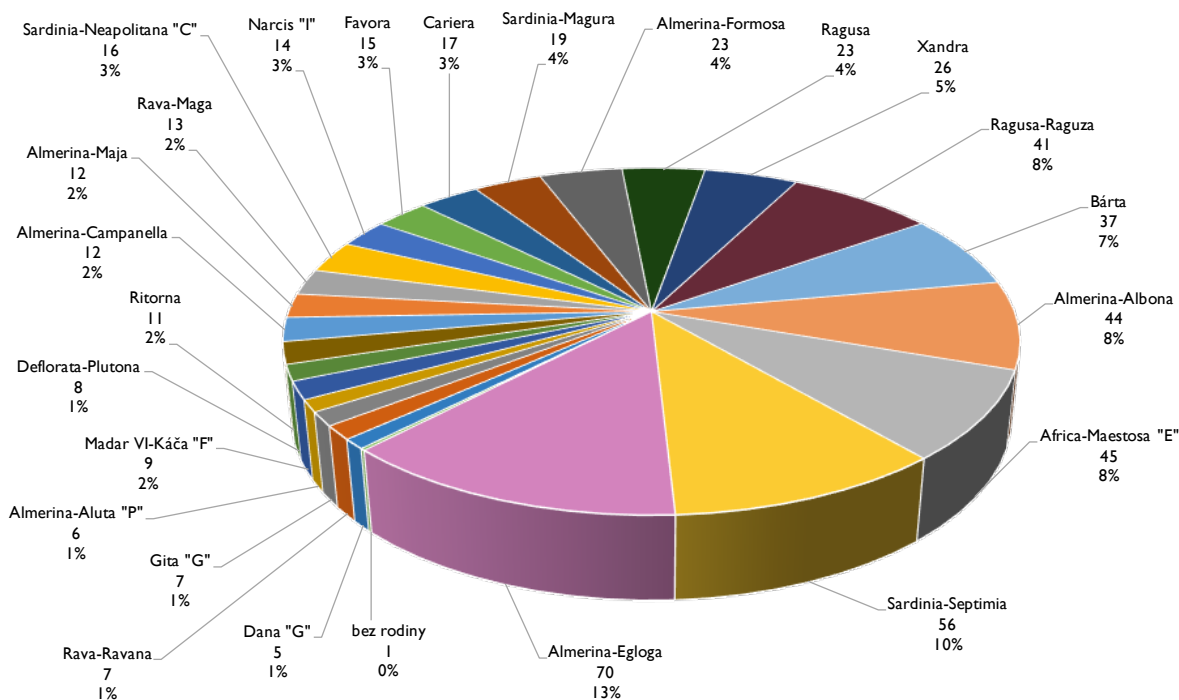
Tab. XXXVII: Zatřídění plemenných klisen do jednotlivých oddílů PK dle majitele k 31. 12. 2019

Oddíl PK	Majitel – NH Kladruby n. L.	Privátní chov	Celkem
HPK – ks (%)	54 (38,8 %)	60 (15,1 %)	114 (21,3 %)
PK – ks (%)	75 (54,0 %)	144 (36,3 %)	219 (40,9 %)
1. PPK – ks (%)	7 (5,0 %)	32 (8,1 %)	39 (7,3 %)
2. PPK – ks (%)	3 (2,2 %)	161 (40,6 %)	164 (30,6 %)
Celkem ks (%)	139 (100,0 %)	397 (100,0 %)	536 (100,0 %)

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Procentické zastoupení klisen v jednotlivých oddílech plemenné knihy se oproti roku 2018 změnilo pouze nepatrně.

Množství klisen v málopočetných rodinách jako je Almerina–Aluta „P“, Rava–Ravana, Gita „G“, Dana „G“, zůstává obdobné jako v předešlých letech.

Graf XVI: Přehled zastoupení rodin v současné populaci plemenných klisen

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Výsledky reprodukce

Zapuštění dostatečného počtu klisen je předpokladem pro chovatelskou práci, výběr kvalitních jedinců a optimální obrat stáda chovných klisen.

V roce 2019 se narodilo v NHK 74 živých hříbat, před odstavením bylo registrováno 71 hříbat.

V roce 2019 bylo zapuštěno 111 klisen v majetku NHK, z toho 5 klisen inseminací mraženým spermatem.

V privátním chovu přetrvává tendence zapouštět méně klisen, v roce 2019 se živě narodilo 33 hříbat (z toho 3 v Polsku), registrováno bylo 30 hříbat.

V roce 2019 bylo zapuštěno 63 privátních klisen, z toho 26 klisen inseminací čerstvým spermatem.

V roce 2019 bylo zapuštěno celkem 174 klisen, což je srovnatelné s uplynulými lety (v roce 2018 bylo zapuštěno 166 klisen, v roce 2017 bylo zapuštěno 182 klisen). Celkem 26 klisen bylo zapuštěno umělou inseminací čerstvým spermatem. V Zemském hřebčinci Písek byl k tomuto účelu k dispozici bílý starokladrubský hřelec Generale Raggiera IX (5 klisen zapuštěných, z toho 3 březí), v Zemském hřebčinci Tlumačov stáli plemenici – bělouš Favory Albuza XXVII (12 klisen zapuštěných, z toho 6 březích) a vraník Siglavi P. Basilika VIII (9 klisen zapuštěných, z toho 4 březí).

Tab. XXXVIII: Přehled reprodukce klisen v Národním hřebčíně Kladruby nad Labem

Rok zapuštění klisny	Počet zapuštěných klisen	Rok ohřebení	Celkem živě nar. hříbat	Narozeno hřebců	Narozeno klisen	Hříbata bělouši	Hříbata vraníci
2003	130	2004	72	43	29	28	44
2004	143	2005	85	35	50	43	42
2005	156	2006	89	41	48	47	42
2006	153	2007	74	35	39	31	43
2007	146	2008	77	33	44	38	39
2008	126	2009	68	28	40	28	40
2009	124	2010	78	45	33	33	45
2010	96	2011	60	28	32	27	33
2011	96	2012	59	24	35	28	31
2012	54	2013	39	24	15	17	22
2013	88	2014	64	34	30	36	28
2014	112	2015	78	44	34	34	44
2015	109	2016	73	47	26	35	38
2016	113	2017	75	34	41	42	33
2017	104	2018	74	35	39	37	37
2018	108	2019	74	40	34	37	37
2019	111						

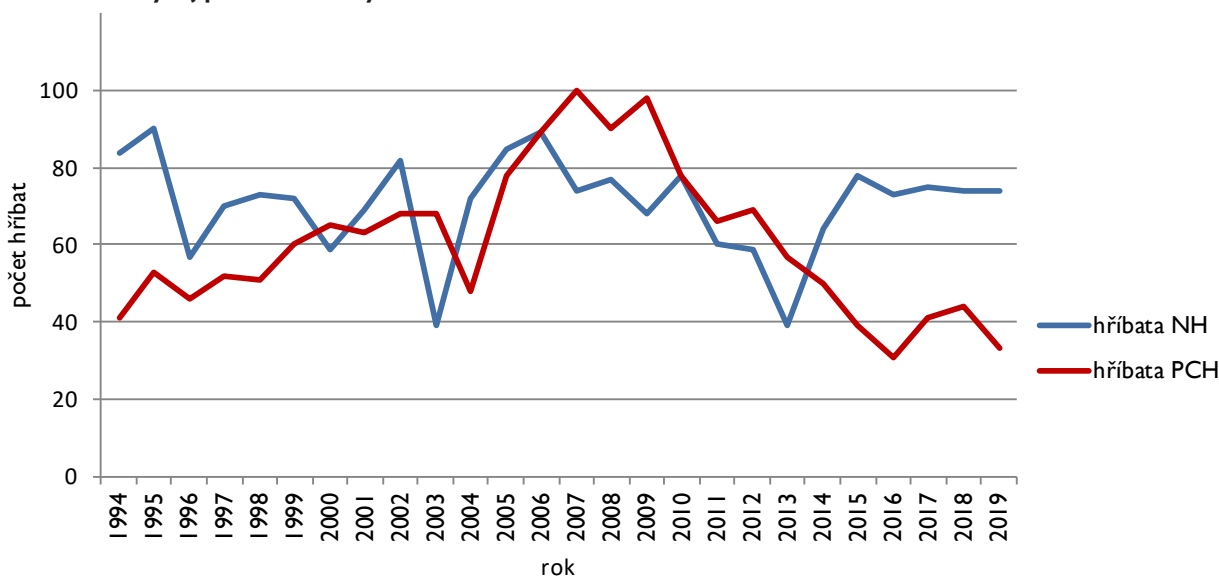
Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Tab. XXXIX: Přehled reprodukce klisen v privátním chovu

Rok zapuštění klisny	Počet zapuštěných klisen	Rok ohřebení	Celkem živě nar. hříbat /z toho matce v GZ	Narozeno hřebců	Narozeno klisen	Hříbata bělouši	Hříbata vraníci
2003	111	2004	48/34	26	22	34	14
2004	143	2005	78/66	37	41	46	32
2005	159	2006	89/64	46	43	60	29
2006	156	2007	100/61	49	51	59	41
2007	167	2008	90/57	41	49	46	44
2008	156	2009	98/66	39	59	54	44
2009	155	2010	78/43	36	42	45	33
2010	130	2011	66/30	32	34	34	32
2011	135	2012	69/38	37	32	37	32
2012	99	2013	57(1*)/34	34	23	33	24
2013	69	2014	50(4*)/25	27	23	19	31
2014	74	2015	39(2*)/20	21	18	19	20
2015	75	2016	31(5*)/19	13	18	12	19
2016	71	2017	41(6*)/12	16	25	20	21
2017	78	2018	44(7*)/19	21	23	23	21
2018	58	2019	33(3*)/15	17	16	17	16
2019	63						

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Poznámka: * z toho počet hříbat narozených v zahraničí

Graf XVII: Vývoj počtu narozených hřibat v letech 1994–2019

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Tab. XL: Privátní chovatelé, kterým se v chovu v roce 2019 narodila živě 2 hřibata a více

Privátní chovatel	Počet narozených hřibat
Bc. Vladimíra Davidková, Blovice	2
Favory Horses, s.r.o., Benice	2
David Haitl, Bernartice n. O.	4
Maneo s.r.o., Brno	4
Robert Moczulski, Surazkowo POL	3

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Celkem bylo v roce 2018 zapuštěno 166 klisen z celkového stavu 539 chovných klisen – to je 31 %, z nichž se narodilo 107 hřibat. Počet aktivních plemeníků v populaci, tj. plemenných hřebců s narozeným potomstvem v roce 2019, je 28.

V roce 2019 bylo celkem zapuštěno 174 klisen z celkového stavu 536 (32 %). Poměr zapuštěných klisen v majetku Národního hřebčína Kladruby nad Labem je 64 % ku 36 % klisen v majetku privátních chovatelů.

Výkonnostní zkoušky v roce 2019

Výkonnostní zkoušky starokladrubských hřebců v Klarubech nad Labem, 14.–15. 5. 2019

Ke zkouškám výkonnosti bylo předvedeno 8 hřebců, z toho 5 běloušů a 1 vraník v majetku NHK, dále 2 vraníci privátních majitelů.

Všichni hřebci výkonnostní zkoušky dokončili, šest úspěšně splnilo podmínky pro zápis do plemenné knihy hřebců, zároveň mohou být evidováni jako genetický zdroj.

Vítězem zkoušek byl hřebec Rudolfo Raggiera V – 45 v majetku NHK, který dosáhl vysokého ohodnocení zejména za typ a mechaniku pohybu (celkové bodové hodnocení 8,50).

Výkonnostní zkoušky starokladrubských klisen ve Slatiňanech, 25.–26. 9. 2019

K výkonnostním zkouškám nastoupilo 16 klisen – 8 vranek v majetku NHK, 6 vranek a 2 bělky privátních majitelů.

Všechny klisny úspěšně dokončily výkonnostní zkoušky, 7 klisen splnilo podmínky pro zápis do hlavní plemenné knihy (HPK), 9 klisen splnilo podmínky pro zápis do plemenné knihy (PK), všechny klisny mohou

být evidovány jako genetický zdroj. Kolekce předvedených klisen byla mimořádně kvalitní z pohledu typu a exteriéru, komise vyzdvihla velmi dobrou přípravu klisen k VZ, která se projevila především v tahu v samotě a záprahových disciplínách.

Vítězkou zkoušek se stala šestiletá vranka Relucienta – 25 v majetku Maneo, s.r.o. s celkovým bodovým hodnocením 8,40.

Výkonnostní zkoušky starokladrubských klisen v Kladrubech nad Labem, 10.–11. 10. 2019

Ke zkouškám výkonnosti nastoupilo 6 klisen v majetku NHK (5 bělek a 1 vranka).

Všechny klisny prošly VZ úspěšně, do HPK byly zapsány 4 klisny, do PK 2 klisny.

Všechny uvedené klisny jsou evidovány jako GZ a budou začleněny do základního stáda klisen.

Vítězkou VZ se stala klisna Eufonia – 29 s celkovým bodovým hodnocením 8,02.

Celkem bylo po úspěšném absolvování VZ zapsáno 11 klisen do HPK, 11 klisen do PK. Do 2. PPK (bez absolvování VZ) byly v privátním chovu v rámci registrace hříbat zapsány 3 klisny.

Třídění koní v NHK

Každoročně je uspořádáno jarní a podzimní třídění starokladrubských koní v hřebčíně v Kladrubech nad Labem a ve Slatiňanech. Při třídění jsou komisi předvedeny všechny kategorie koní, zvláštní pozornost je věnována mladým koním v odchovu. Obecně je nejčastějším důvodem k negativní selekci v ročnících hříbat zdravotní problém, hrubé exteriérové vady, nedostatečně vyjádřený typ. Důvod vytřídění konkrétního jedince je uveden v zápisu ze třídění, při každém třídění rozhoduje tříčlenná komise.

Zasedání Rady plemenné knihy starokladrubského koně

Rada PK STKL má 9 členů: zástupci NHK jsou Ing. Jiří Machek (předseda), Ing. Kateřina Neumannová, Ing. Zuzana Šancová, Zdenka Dyková, zástupci PCH jsou Tomáš Barták, Ladislav Dobrovský, Ing. Eva Halenková, Ing. Gabriela Ošťádalová, MZe je zastoupeno Ing. Zdeňkou Procházkovou. Jednání Rady PK se jako hosté účastní Ing. Karel Regner (externí spolupracovník NHK), Vlastimil Váňa (náměstek pro chov koní v NHK).

Zápisy z jednání jsou k dispozici na www.nhkladruby.cz

Prodej starokladrubských koní v roce 2019

Tab. XLI: Prodej starokladrubských koní v roce 2019 (v ks)

Majitel	Prodej v rámci ČR	Prodej do zahraničí	Součet ČR + EXPORT
NH Kladruby n. L.	44	12	56
Privátní chov	79	8	87
Součet NHK + PCH	123	20	143

Zdroj: Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.

Oproti roku 2018 došlo v roce 2019 k mírnému nárůstu prodeje koní, jedná se však o prodej koní v rámci České republiky, jak v NHK, tak v privátním sektoru. Export poklesl více než o třetinu a to z důvodu nižšího počtu prodaných koní do zahraničí ze strany NHK.

Údaj „privátní chov – prodej v rámci ČR“ může statistiku do jisté míry zkreslit – častý je převod koně mezi členy rodiny, mezi právními subjekty.

Závěr

Při vyhodnocování šlechtitelského programu je vzhledem ke specifčnosti plemene starokladrubského koně nutné zohlednit následující aspekty:

- jedná se o málopočetnou populaci
- téměř 1/3 populace je v držení jednoho chovatele – NHK

Celkové početní stavy

Celkový počet starokladrubských koní nepatrně vzrůstá.

Reprodukce

Národní hřebčín Kladruby nad Labem bude nadále pokračovat v záměru dát k dispozici privátním chovatelům plemenné hřebce ve svém majetku prostřednictvím umístění hřebce na stanici hřebců (zemské hřebčince), případně. zhotovením zmražených inseminačních dávek.

Inbreeding

K udržení nízké příbuznosti napomáhá alternativní přípařovací plán (AP), který nabízí vhodné rodičovské páry se vzájemnou příbuzností $f_x \leq 6,25\%$. V Národním hřebčíně Kladruby nad Labem je alternativní přípařovací plán jedním z vodítek při tvorbě přípařovacího plánu, v privátním chovu je klisna (GZ) ohřebená „v kombinaci z alternativního plánu“ zvýhodněna vyšší sazbou dotace.

Pro zpomalení procesu zvyšování vzájemné příbuznosti v populaci starokladrubských koní překročil Národní hřebčín Kladruby nad Labem v roce 2019 k nákupu dvou hřebců z privátního chovu. Jedná se o plemenného hřebce Romke Majesty XI z chovu Ing. Halenkové, dále se jedná o hřebce Generalissimus FarinaV z chovu Hřebčína FAVORY, spol. s r.o., který byl po ukončení úspěšné sportovní kariéry zakoupen od Jana Exnara.

Ostatní

V málopočetné populaci je omezená možnost využití objektivních statistických metod. Nicméně u starokladrubských koní je při sestavování přípařovacího plánu využíváno kromě objektivně zaznamenaných údajů stále i znalosti konkrétních zvířat, což je při nízkém počtu zvířat reálné a v případě velkého chovatele, jakým je NHK, v praxi proveditelné.

Dlouhodobě je účast privátních koní ve zkouškách výkonnosti uspokojivá (ačkoliv příprava koně na zkoušky výkonnosti je finančně náročná a klade i velké požadavky na úroveň cvičitele), což svědčí o dobrém chovatelském povědomí a zodpovědnosti majitelů mladých koní ve výcviku. Majitel koně, který úspěšně absolvoval zkoušky výkonnosti a splňuje podmínky pro zařazení do GZ, obdrží finanční dotaci od MZe na genetický zdroj (v roce 2019 ji obdrželi majitelé 8 klisen).

Situace v chovu starokladrubských koní je stabilní, populaci nehrozí bezprostřední riziko, v roce 2019 nedošlo k větším zvrátům v dlouhodobých trendech. Pro starokladrubské plemeno koní je v budoucnu důležitá propagace plemene, vedoucí k zájmu lidí o starokladrubské koně pro chov, hobby aktivity a sport.

Velš pony, kob a velšský polokrevník

Uznané chovatelské sdružení: **Asociace svazů chovatelů koní České republiky, z.s.**

se sídlem: U Hřebčince 479, 397 01 Písek

e-mail: info@aschk.cz www.aschk.cz

Český svaz chovatelů velšských koní z.s. (www.welsh-cz.cz)

O plemenu a chovném cíli

Plemenná kniha velšských plemen pony a kob byla založena v roce 1901 ve Velké Británii. Šlechtění velšských plemen pony a kob v České republice vychází z obecně závazných právních předpisů České republiky a řídí se především pravidly mateřské plemenné knihy ve Velké Británii (The Welsh Stud Book) a dále dlouhodobým programem navrženým Radou plemenné knihy. Chovný cíl se zabezpečuje metodou čistokrevné plemenitby u sekcí A, B, C, D a u nichž je plemenná kniha uzavřená. U sekce WPBR je plemenná kniha otevřená a pro zápis do plemenné knihy je podmínkou přítomnost minimálně 12,5% podílu registrovaných velšských genů. Selekcce se provádí na základě výběru, informací a výsledků hodnocení. U hřebců je kladen důraz na silnější selekční tlak. Cílem šlechtění plemene velšský pony a kob je ušlechtilý a korektní kůň s pevným zdravým, dobrým charakterem a temperamentem a kvalitní mechanikou pohybu, který je vhodný pro všechna odvětví jezdeckého sportu.

Současný stav

V roce 2019 bylo 115 registrovaných hřebců všech sekcí, což je stav, který odpovídá letům předchozím. Počet klisen je v měřítku o přibližně 100 jedinců více než v letech předchozích, celkem je využíváno 676 klisen. V roce 2019 bylo také registrováno více mladých klisen do chovu. Roku 2019 bylo do hlavní plemenné knihy zařazeno 145 jedinců z celkového počtu 572. Do základní plemenné knihy bylo zařazeno 431 jedinců. Stále více chovatelů využívá zápisy tzv. *pouze s inspektorem*, a díky tomu se rozšiřuje také chovatelská základna. Do akceleračního programu bylo zařazeno 52 jedinců na základě exteriéru, sportovní výkonnosti, absolvování zkoušek výkonnosti nebo výkonnosti či exteriéru potomstva.

Ostatní

V rámci výstavnictví byly uspořádány celkem 4 výstavy – Hradec Králové, Nebanice, Plasy a Pardubice. Členové svazu se pravidelně zúčastňují výstav v Lysé nad Labem a Pardubicích, kde velmi úspěšně reprezentují Český svaz chovatelů velšských koní.

Hlavní akcí je Mezinárodní šampionát velšských pony a kob, který se v roce 2019 konal v Hradeckém jezdeckém klubu (Hradec Králové) a posuzovali zde zahraniční posuzovatelé paní Megan Lewis a Sonia Smith. Mezinárodní šampionát je zároveň národním svodem klisen a národním výběrem hřebců. V rámci šampionátu jsou klisny a hřebci zařazováni do HPK (hlavní plemenné knihy), případně do AP (akceleračního programu) na základě exteriéru.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

V roce 2019 došlo k meziročnímu poklesu dovozu koní o 15,07 % (tj. o 215 ks). Dovoz do České republiky v tomto roce činil 1 212 ks koní, což jej umístilo na přední příčku v nejnižším množství importovaných koní od roku 2007 (roku 2006 bylo do České republiky dovezeno 1 050 ks koní).

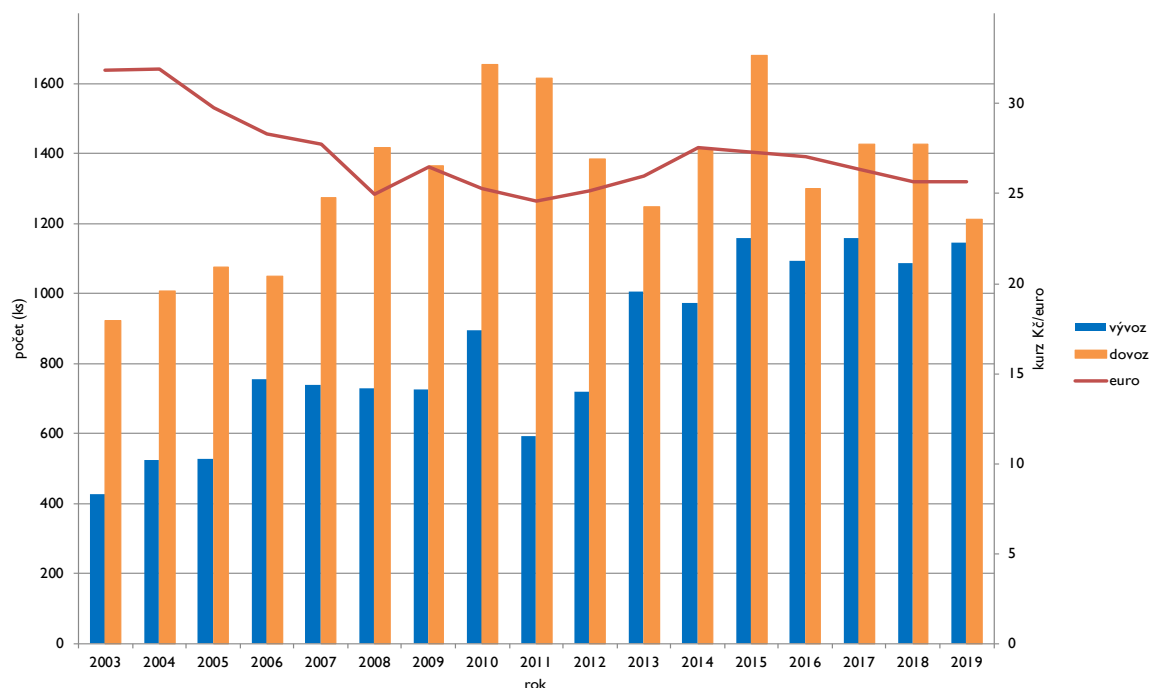
Naopak vývoz si od roku 2013 drží víceméně stabilní hodnoty. Od tohoto roku překračuje export koní z České republiky 1 000 ks ročně (vyjma roku 2014, kdy se jejich počet nachází těsně pod touto hranicí). V porovnání s rokem 2018 došlo v roce 2019 k nárůstu exportu o 4,90 % (tj. 56 ks). Nejvíce koní se roku 2019 vyvezlo do Polska (460 ks), ze států EU dále následovaném Německem (162 ks), Slovenskem (153 ks) a Rakouskem (104 ks).

Tab. XLII: Dovoz a vývoz koní v roce 2009–2019 (ks)

Rok	Dovoz	Vývoz
2009	1 366	726
2010	1 654	895
2011	1 616	593
2012	1 386	720
2013	1 248	1 007
2014	1 413	972
2015	1 679	1 158
2016	1 300	1 093
2017	1 427	1 159
2018	1 427	1 088
2019	1 212	1 144

Zdroj: Ústřední evidence koní

Graf XVIII: Počty dovezených a vyvezených koní 2003–2019 ve vztahu Kč/euro

Zdroj: Ústřední evidence koní

Následující tabulka Země vývozu koní v roce 2009–2019 (ks) znázorňuje vývoj exportu koní v jednotlivých letech v jejich závislosti na jednotlivé územní celky. Nejvíce koní je vyvezeno do Polska, které představuje 47,03 % (tj. 460 ks) z celkového počtu vyvezených koní do EU. Z dalších zemí patří poté následující příčky Německu, se 16,56 % (tj. 162 ks) a Slovensku s 15,64 % (tj. 153 ks). Těsně nad hranicí 10 % (tj. 10,63 %) v počtu vyvezených koní z celkového množství exportu do členských států EU se nachází v roce 2019 také Rakousko (104 ks koní).

Z významných zemí, do kterých je vývoz koní realizován ve větším množství, došlo ve srovnání roků 2018 a 2019 k mírnému poklesu počtu koní u Německa (pokles o 13,37 %; tj. 25 ks). Naopak výrazný nárůst v počtu exportovaných koní, zaznamenáme u Rakouska (58 ks, tj. 55,77 %) a Polska (38 ks, tj. 8,26 %).

Tab. XLIII Země vývozu koní v roce 2009–2019 (ks)

Země	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Maďarsko	2	21	6	9	30	8	4	1	7	9	12
Polsko	52	97	79	134	161	165	271	437	497	422	460
Německo	160	131	126	96	189	212	200	170	164	187	162
Rakousko	61	183	51	56	67	60	102	100	73	46	104
Nizozemsko	14	11	20	26	18	28	43	43	29	26	15
Spojené království	33	10	4	11	6	6	5	3	10	9	4
Irsko	0	0	0	1	4	3	5	0	4	2	3
Francie	2	5	12	11	11	5	7	8	31	11	10
Švédsko	5	4	2	3	5	9	7	9	6	6	5
Itálie	15	17	9	13	13	13	16	13	13	16	15
Rumunsko	0	0	0	0	0	0	1	0	8	2	1
Belgie	13	6	18	9	14	9	29	13	8	10	16
Dánsko	1	4	5	3	1	1	3	6	3	3	5
Španělsko	4	2	2	0	3	1	3	1	1	2	3
Řecko	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Lucembursko	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1
Finsko	1	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Litva	0	5	0	0	0	0	2	0	5	0	0
Slovensko	123	119	128	130	213	234	237	120	160	152	153
Estonsko	2	3	0	0	2	0	7	1	1	0	1
Slovinsko	1	3	0	4	1	0	0	1	3	0	3
Portugalsko	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Bulharsko	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	2
Chorvatsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Kypr	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
do 3. země nebo země neurčena*	236	269	129	213	266	216	215	166	136	182	166

Zdroj: Ústřední evidence koní

Poznámka: * případně zůstal majitel ČR.

Zahraniční obchod: Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené

Bilance zahraničního obchodu s koňským, oslím masem, masem z mul nebo mezků vykazuje dlouhodobě záporné hmotnostní i finanční saldo. Rozdíl mezi vývozem a dovozem v roce 2019 představoval 81,89 tun koňského masa – tj. 6 897 562 Kč. V meziročním srovnání činil v roce 2019 pokles dovozu 28,04 tun (tj. 24,58 %). Vývoz v tomto roce zaznamenal rovněž pokles, ve srovnání s rokem 2018 o 6,62 tun (tj. 61,47 %). Zatímco dovoz koňského masa do České republiky je z dlouhodobého hlediska převážně klesajícího charakteru, jeho vývoz vykazuje v průběhu posledních 10 let střídající se klesavou i rostoucí tendenci.

Nejvíce koňského masa se v roce 2019 dovezlo z Argentiny (84,40 % z celkového dovozu), následováno Rumunskem (9,30 % z celkového dovozu). Vývoz tohoto masa byl v témže roce realizován pouze do dvou zemí – Slovenska (které tvořilo 99,78 % z celkového vývozu) a Německa (0,022 % z celkového vývozu koňského masa).

Tab. XLIV: Statistika zahraničního obchodu položky 0205 Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené v hmotnostním vyjádření (t)

Rok	Vývoz (t)	Dovoz (t)	Saldo (t)
2010	12,85	470,94	-458,10
2011	8,40	317,92	-309,52
2012	8,18	391,53	-383,34
2013	4,29	153,06	-148,77
2014	23,66	159,57	-135,91
2015	1,97	156,24	-154,27
2016	6,07	118,52	-112,45
2017	10,09	95,07	-84,99
2018	10,77	114,08	-103,31
2019	4,15	86,04	-81,89
2020*	2,45	40,98	-38,54

Zdroj: Celní statistika

Poznámka: * leden–srpen

Tab. XLV: Země dovozu a vývozu KN 0205 Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené v roce 2019

Země	Dovoz (kg)	Vývoz (kg)
Argentina	72 612	
Belgie	464	
Brazílie	2 445	
Nizozemsko	1 696	
Nový Zéland	813	
Rumunsko	8 000	
Spojené státy	7	
Německo		9
Slovensko		4 137

Zdroj: Celní statistika

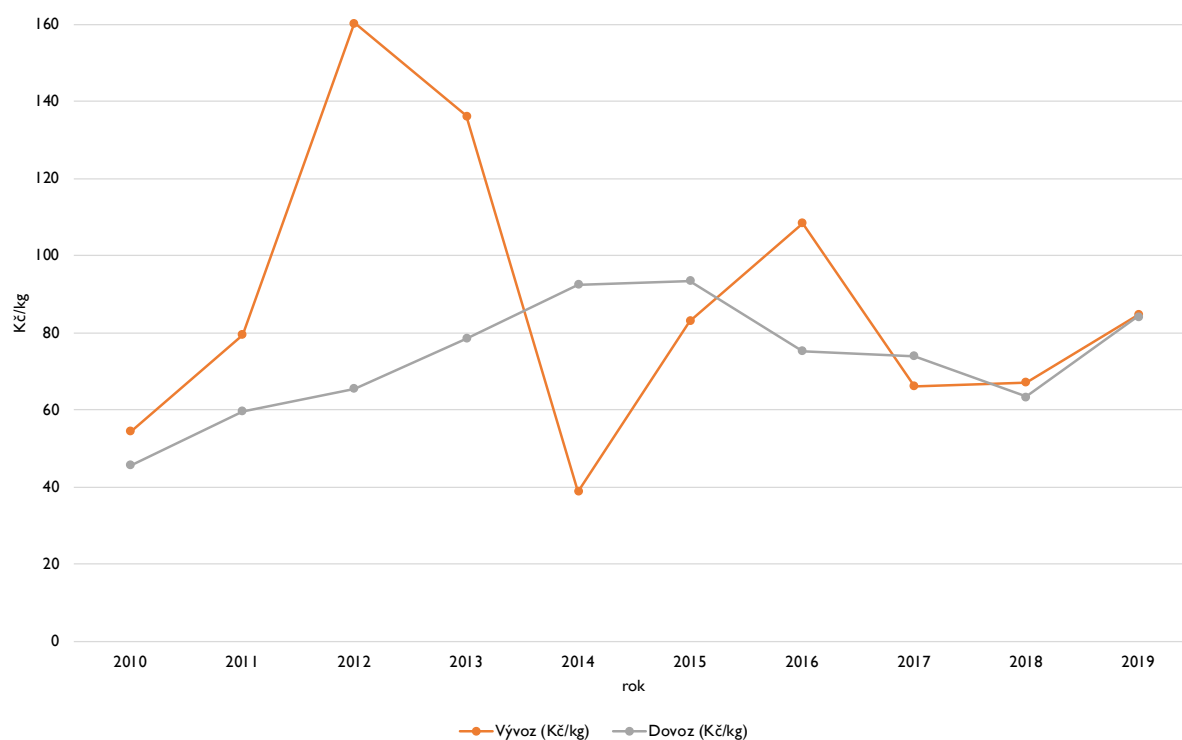
V letech 2010–2019 dochází k periodickému střídání nárůstu a poklesu cen dovozu i vývozu koňského masa. Průměrná cena dovozu v těchto letech představuje 73,24 Kč/kg, u vývozu je to 87,94 Kč/kg. Nejvyšších cen za kilogram dovezeného masa bylo dosaženo v roce 2015 (93,54 Kč/kg). Nejnižší cena při dovozu naopak představovala roku 2010 45,69 Kč/kg. U vývozu byla za toto období zaznamenána nejvyšší cena koňského masa v roce 2012 (160,36 Kč/kg), nejnižší poté roku 2014 (38,93 Kč/kg). V meziročním srovnáním (roku 2018 a 2019) došlo k navýšení průměrných cen u dovozu (o 20,84 Kč/kg) i vývozu (o 17,53 Kč/kg) koňského masa.

Tab. XLVI: Zahraniční obchod – 0205 Koňské maso, oslí maso, maso z mul nebo mezků, čerstvé, chlazené nebo zmrazené

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz (Kč/kg)	54,41	79,59	160,36	136,37	38,93	83,15	108,44	66,17	67,23	84,76
Dovoz (Kč/kg)	45,69	59,72	65,52	78,47	92,56	93,54	75,23	73,97	63,41	84,25

Zdroj: Celní statistika

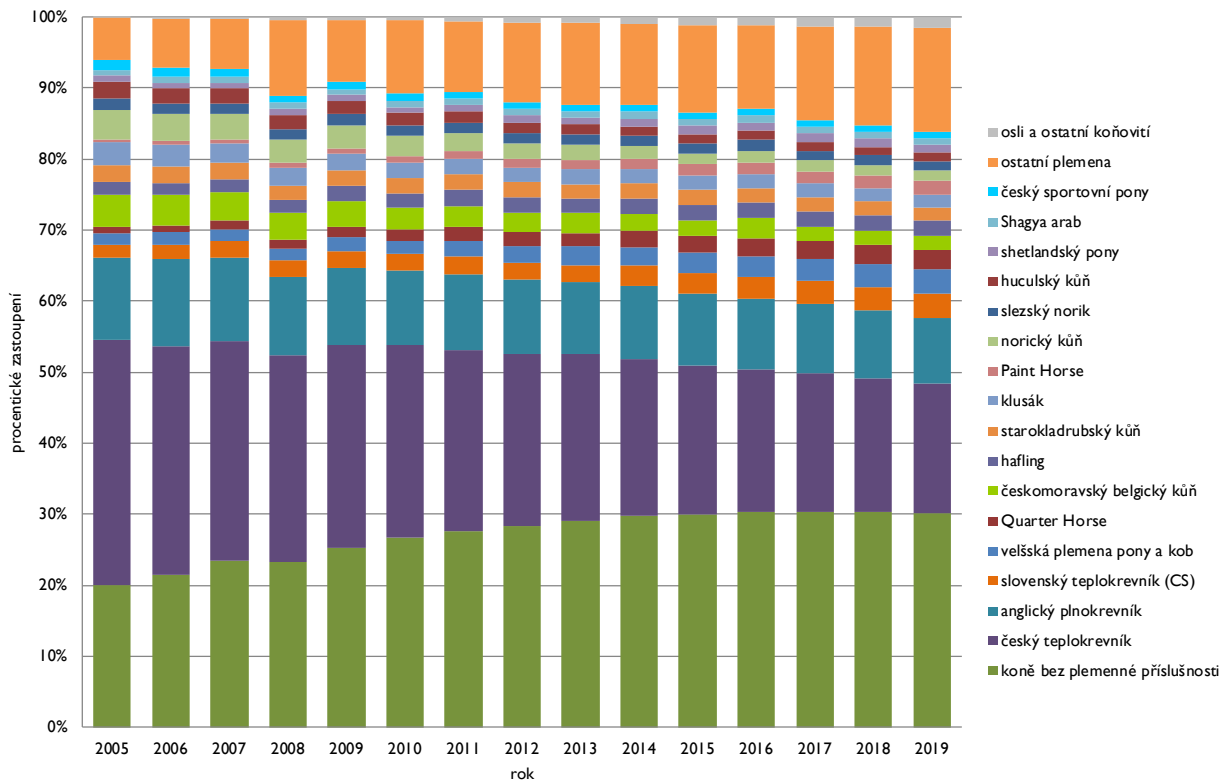
Graf XIX: Vývoj cen položky KN 0205 v roce 2010–2019

Zdroj: Celní statistika

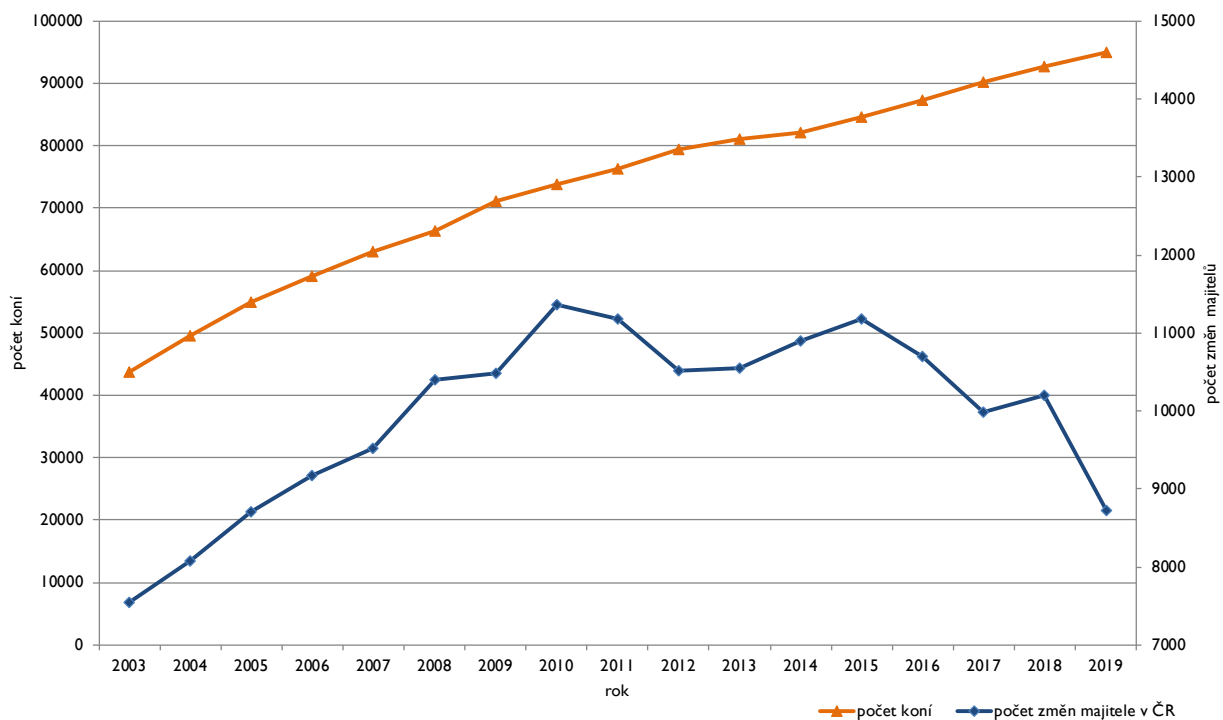
PŘÍLOHY

Procentické zastoupení plemen

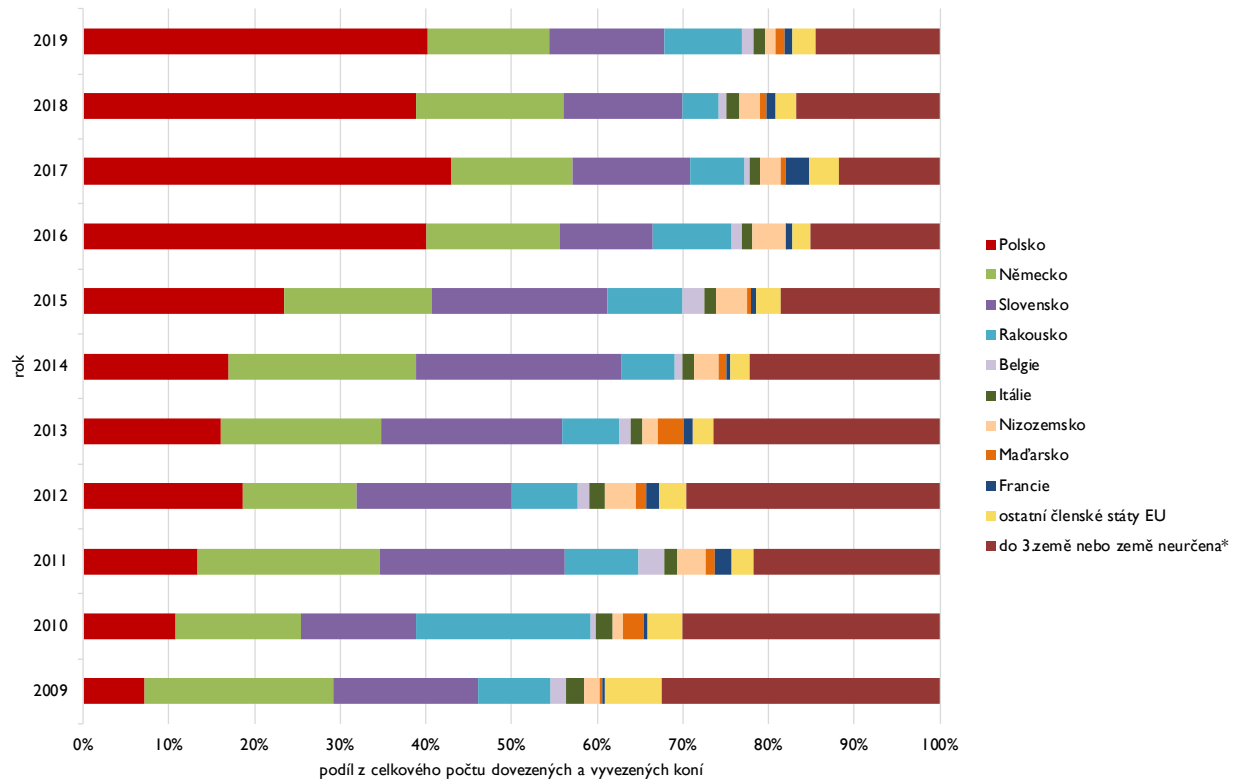
Zdroj: Ústřední evidence koní

Změny majitelů koní

Zdroj: Ústřední evidence koní

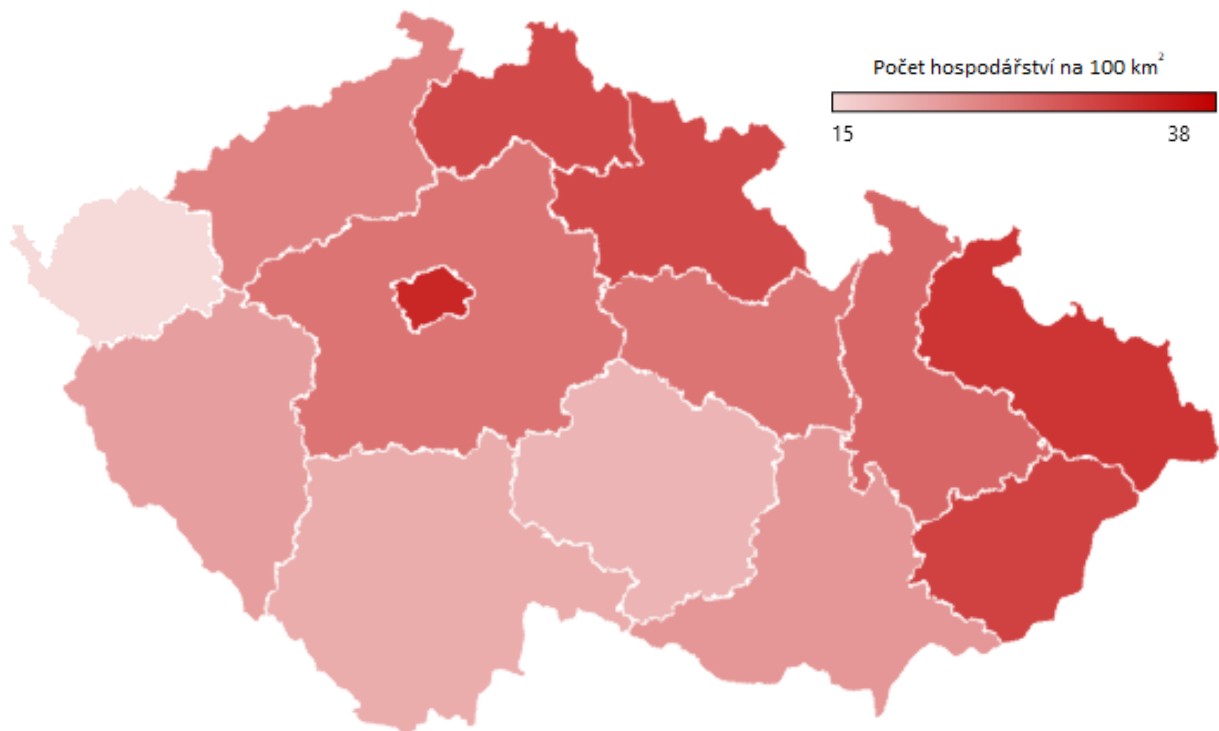
Počty vyvezených koní dle země vývozu

Zdroj: Ústřední evidence koní

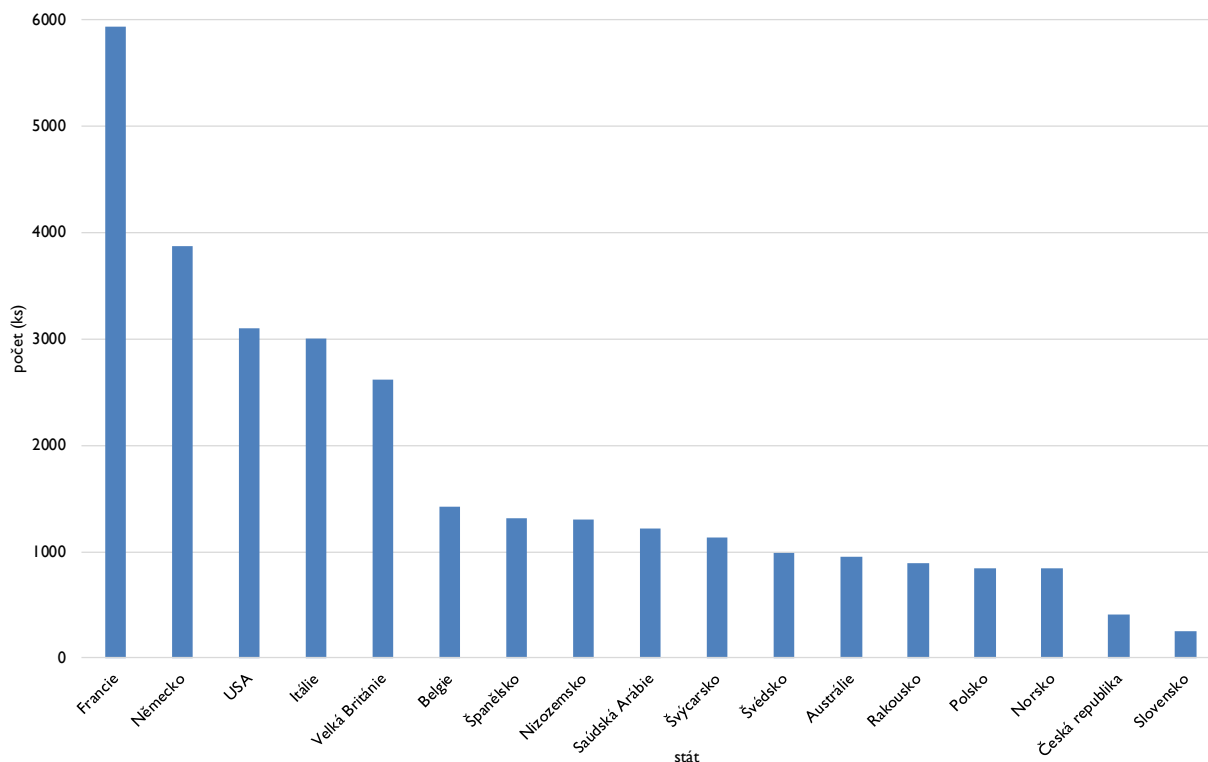
Poznámka: * příp. zůstal majitel ČR

Hustota počtu hospodářství s chovem koní na 100 km² v jednotlivých krajích

Zdroj: Český statistický úřad, Státní veterinární správa

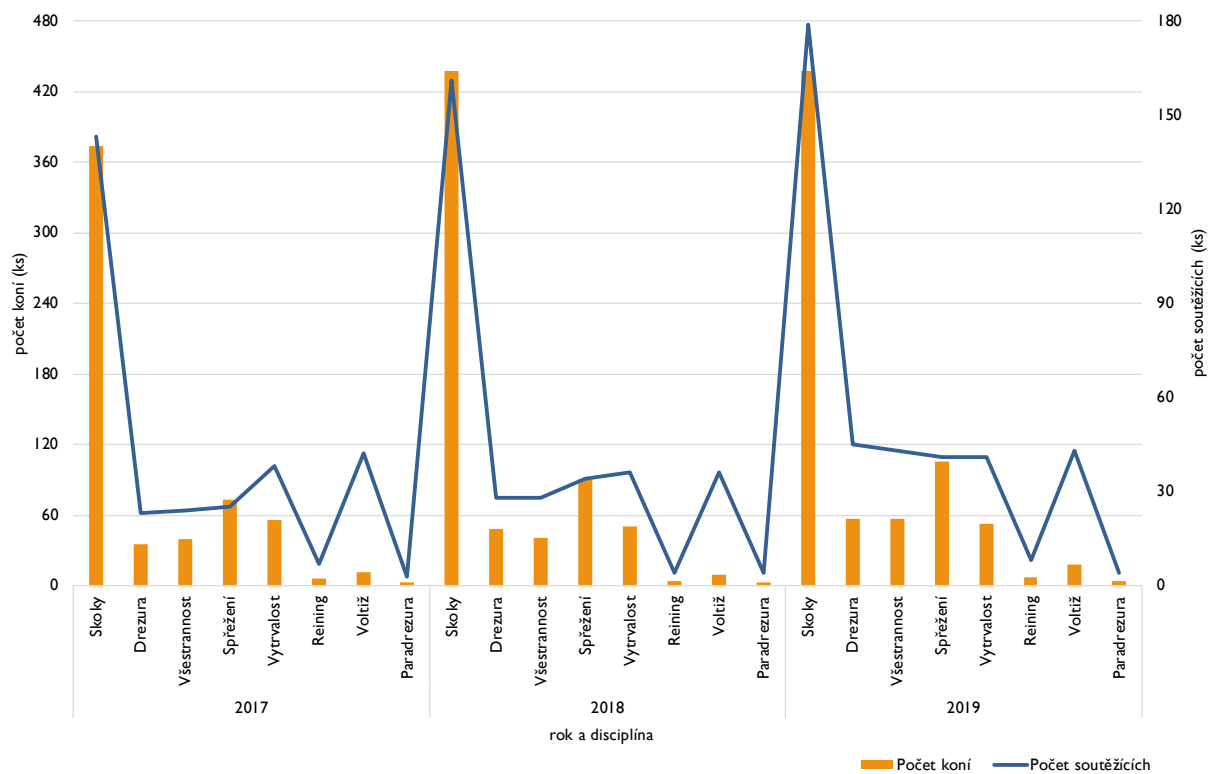
Počet registrovaných soutěžících vybraných národních federací v roce 2019 dle FEI

Zdroj: FEI

Poznámka: * NF registrace je stanovena ke konci roku a jsou zde zahrnuti pouze aktivní a neaktivní soutěžící

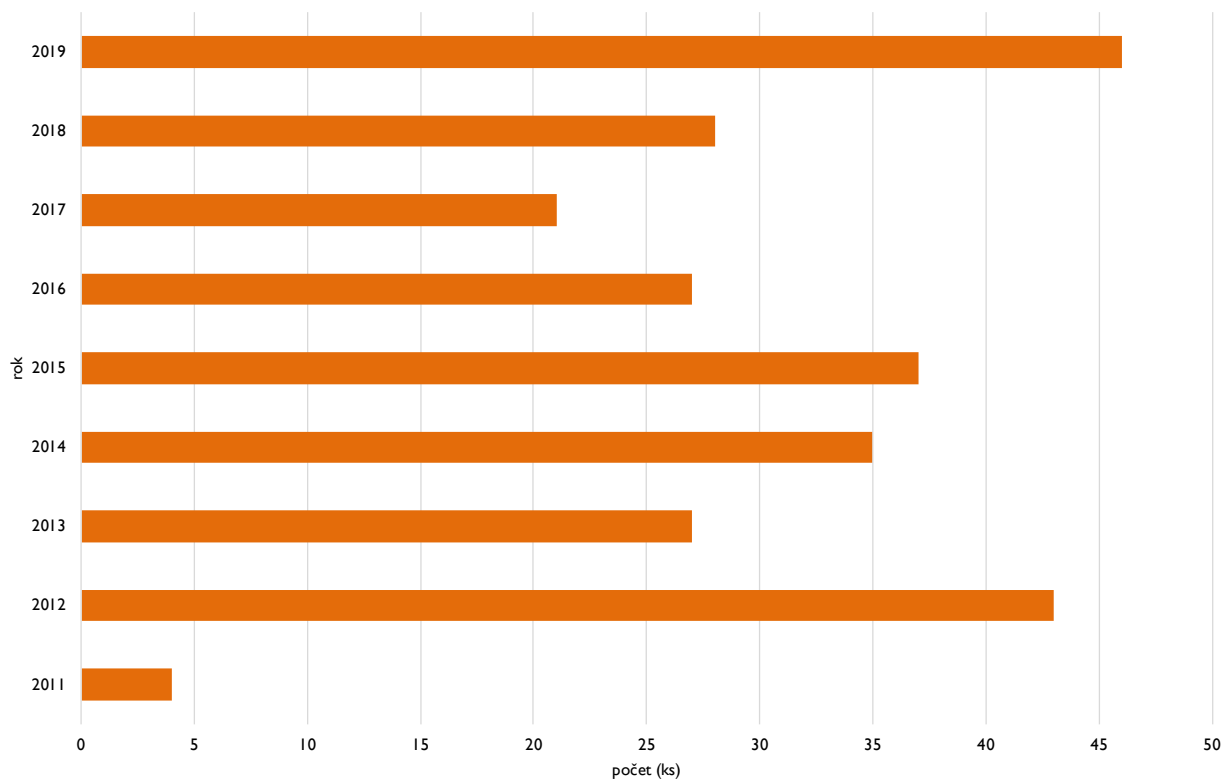
Počet registrovaných soutěžících a koní národní federace ČR v jednotlivých disciplínách v roce 2017–2019

Zdroj: FEI

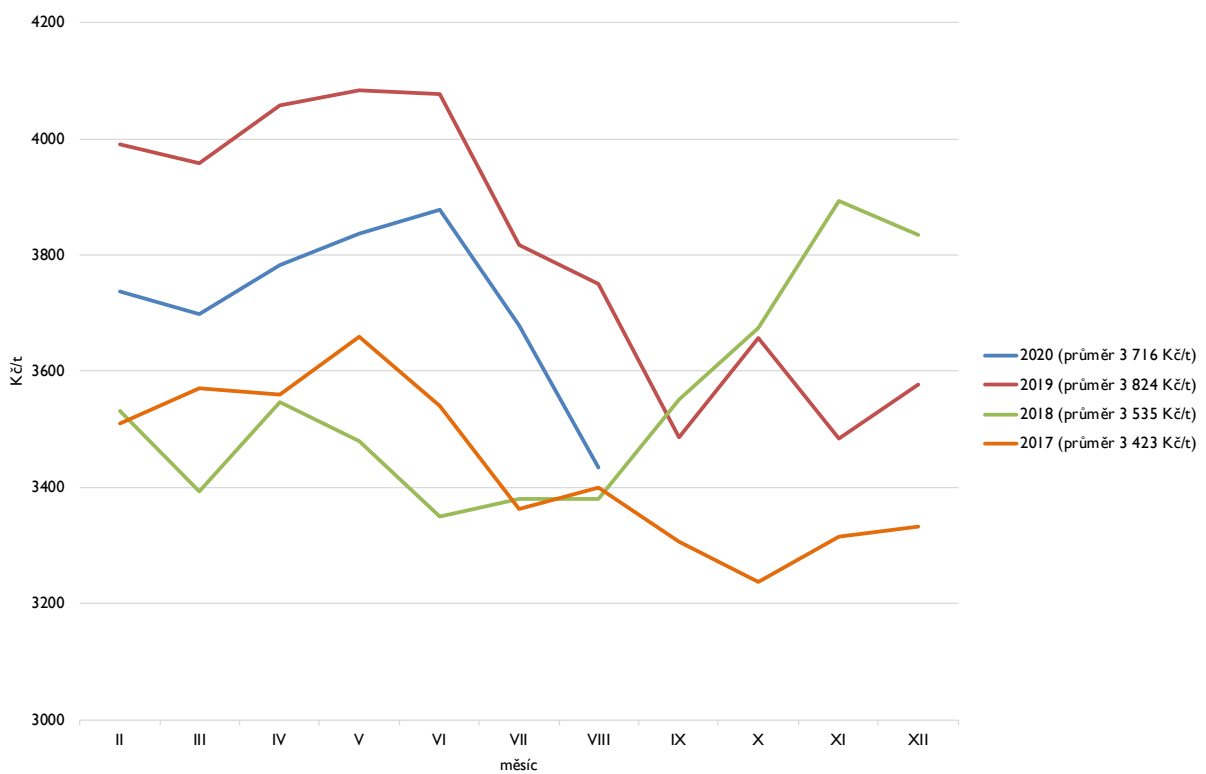
Poznámka: * NF registrace je stanovena ke konci roku a jsou zde zahrnuti pouze aktivní a neaktivní soutěžící a koně

Počet odzkoušených koní dle České hiporehabilitační společnosti, z.s. v roce 2011–2019

Zdroj: Česká hiporehabilitační společnost, z.s.

Vývoj ceny krmného ovsa (Kč/t)

Zdroj: Český statistický úřad

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-573-9

Praha 2020